

ఆంధ్రమిత్రం

31/3/38

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

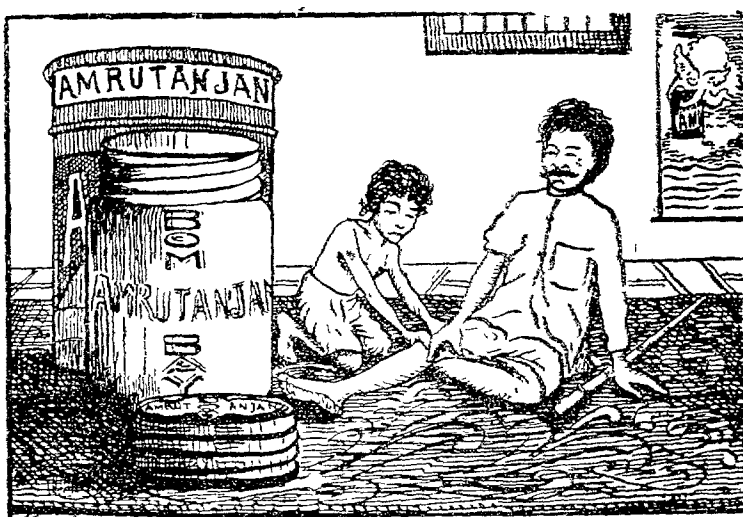
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } చెన్నపట్టణము 1927-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 26-వ తేది మంగళవారము } No. 21
సంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభవనామనందనర షైత్రమాన బహుళ సవతి. } సంచిక ౨౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు
జ్యోగ్యతాపత్రికలు పొందియున్నది
తలనొప్పులమాన్యును, వాయు పొట్ల
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పోట్లబోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.



అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంతోషింపజేసింది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
లేక
249, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

ది మద్రాసు అందు సదరక్షమరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండు లో ఇంకా కొరత ఉన్న చేయబడినది)

నోటీసు

1927 సం॥ 1 వ తారీఖునుండి గుంటూరు చిన్న గంజాం స్టేషనులకు మధ్యపోవుచున్న బండ్ల
రాకపోకలందు ఈ దిగువ తెలుపబడిన మార్పులుండును

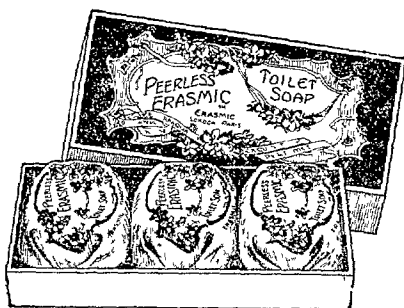
సెం 137 రు ప్యాసంజరు	తెనాలినుండి బయలుదేరుట	పగలు గం 9-5	ని గుంటూరుచేరుట	పగలు గం 10-0	ని
సెం 139 రు మిక్సెడ్ 3 వ తరగతి	"	"	"	10-25	"
సెం 143 రు ప్యాసంజరు	"	"	మధ్యాహ్నము	1-10	"
సెం 147 రు మిక్సెడ్	"	"	సాయంత్రము	4-35	"
సెం 138 రు ప్యాసంజరు	గుంటూరునుండి	"	పగలు	10-55	తెనాలిచేరుట
సెం 156 రు	"	"	"	1-30	"
"	తెనాలినుండి	"	"	2-45	చిన్న గంజాం చేరుట
"	"	"	"	"	సాయంత్రం 5-5

ప్రస్తుతము గుంటూరునుండి తెనాలికి పగలు 11-40 కు పోవుచున్న సెం 140 రు బండి రద్దుచేయబడును.

2. ప్రస్తుతము పెరంబూరునుండి ఉదయం 7 గం 15 ని బయలుదేరుచున్న సెం జి 68 రు లోకీ బండి యికమునపు
విల్లివాకమునుండి ఉదయం 7 గం 15 నిమిషములకు బయలుదేరి బీచ్ స్టేషను 7 గం 46 నిమిషములకు చేరును.

3. 2 క్రా త్రలోకలు సెం జి 43 రు మద్రాసు బీచ్ నుండి ఉదయం 7 గం 52 నిమిషములకు బయలుదేరి రాయపురము
7 గం 58 నిమిషము చేరును

4. మద్రాసు బీచ్ రాయపురము స్టేషనులకు మధ్యపోవుచున్న సెం 68 43 రుల బండ్లు ఆదివారమునాడు పోవు.



ఇది అమోఘమైన సబ్బు

PEERLESS
ERASMIC
The Dainty SOAP

WANTED

3168

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp.

Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE.

DELHI.

కావలెను

గంధర్వపత్రికకు ప్రతిచోట ప్రతినిధులు కావ
లెను. మంచికమీషను ఇవ్వబడును.

వివరములకు:—

గంధర్వమహల్, విజయనగరం

పుట్టుచెముడును కుదిర్చెదము.

వివరములకు 1 అణాచిక్కపంపవలెను.

యాయవరం అగ స్టేషన్ రూపు, హెచ్. సీ. అందు

పీస్ డిస్పెన్సరీ. బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా.)

ప్రశ్న

2598

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రు. 1-0-0. ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. వి. పి. శిర్డీలు 0-4-0
అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. 1275

హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1
(2046) దావన శ్రీవార కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

1904

అభ్యుదయము

సెలకు 1-కి

శ్రీ మత్స్యాల సంస్థానమున 800 పుటలు కేయబడి
నది. బహుముద్రితము, వేడి, దృఢ, కుయ, పట్టును బోగొట్టుకు.
కథమును తగ్గించును. ఉపయోగించు నిండు పుటలతో పంప
బడును. ఆసక్తులు వాడి వెచ్చినారు. కేలవాడు ఉచితము.

2126

ఆర్. రిసాయనశాల, మువ్వపల్లి, పల్నాడు.

“నియింట శవము లెట్లు వచ్చెను?”

విల్లివాకంహత్య కేసులో 1 వ ముద్యయి వాఙ్మూలము

సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు నల్లపల్లిగారి సాక్ష్యము

(మా ప్రత్యేకవిలేఖరి)

చెంగల్పట్టణ సెషన్స్ కోర్టు, ఏప్రిల్ 25:—విల్లివాకం హత్యకేసులో నేటి మధ్యాహ్నముతో ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షుల విచారణ పూర్తియైనది. 1-వ ముద్యయి సుబ్బారావు నిర్దోషి ననుచు ఆంగ్లమునందే వాఙ్మూలములను, చంద్రూరిని పరీక్షించు అధికారి నేను పరీక్షింపబడవలసియుండెను. కాని వారు ఏకారణమున నో రాజాలనందున ఆసాక్ష్యము వదిలివేయబడెను. ఆయధికారిని పరీక్షించుటకు తాము అభిలషించియుంటిమనియు కాని రాను సాక్షులు గాకపోయెననియు జడ్జిగారు నుడివరి. విచారణోద్యోగి సెంటియం పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు నల్లపల్లిగారు నేను విచారించుటకు సాక్షులలో ముఖ్యులు. కోర్టుభవనమునకు వెలుపల నందాలో అంతటను ప్రేక్షకులు నిండియుండిరి. 2,3 ముద్యయిల రేపు తమ వాఙ్మూలముల నిచ్చెదరు.

గుంటలుత్రవ్విన ఒడ్డెవాడు

ఒడ్డెప్పిన్ అను కూలిపనివాడు:—సాక్ష్య మొసంగుచు వ్రతుంకాదశిక ఏడెనిమిది దినములకుముందు 1-వ ముద్యయి తన యింటిదొడ్డిలో అరటిచెట్టువేయటకు గుంటలు తీయవలసినదిగ కోరెననియు తాను మాణిక్యము అను మరయొకడును కలిసి గోతులు త్రవ్వెను. ఇరువురము రు 1.2-0 లు కూలియిచ్చెననియు పల్కెను.

క్రాసుపరీక్షయందు సాక్షి తాను చెంగల్పట్టణ నివాసినియు విల్లివాకంపనికి వ్రేలితనియు, విల్లివాకం లో తన కెప్పుడు బంధువులు లేరనియు, చెంగల్పట్టణలో రాళ్ళుగొట్టుట రోడ్డుకు స్థలమొయ్యట మొదలకు కూలి పని చేయుచుంటినియు, 1-వ ముద్యయి అంతకు పూర్వము ఎరుంగ ననియు, ముక్కోటి ఏకాదశిక పూర్వముక నెలదినములనుంచి విల్లివాకం ఆవడి రోడ్డుపై పనిచేయుచుంటినియు, కార్తికమాసమునండి పొంగలిమాసమువరకు పనిచేసి భోగిపండుగదినమున చెంగల్పట్టణ నచ్చితినియు మాణిక్యము తనమామయనియు చెంగల్పట్టణలో నేయున్నాడనియు ఉదయము 8 గంటలకు వెళ్లి 10 గంటలవరకు పనిచేసితి మనియు 50 మందిలోనుండగ తనను 1-వ ముద్యయి పిలవెననియు పల్కెను.

కోర్టువారి ప్రశ్నలకు సమాధానమొసంగుచు 1-వ ముద్యయి యిల్లు రెండు అంతస్తుల ఇల్లనియు అరటిచెట్టు తాము నాటలేదనియు ప్రస్తుతము విల్లిపురములో పనిచేయుచున్నా ననియు పల్కెను.

లక్ష్మీ అమ్మాళ్:—సాక్ష్యమొసంగుచు 2-వ ముద్యయి అదినారాయణరావు యింటిలో తాను యిల్లు ఊడ్రెడి పని చేసెడివాడననియు వెంకటకృష్ణయ్య, కామమ్మలను తానెరుంగదుననియు సుబ్బారావు ఇంటివాకిలినిగూడ చిమ్ముచుందుననియు శనివారము ఉదయమున అదినారాయణ ఇంటియందు సుబ్బమ్మ, రాజేశ్వరులను చూచితినియు అదినము సాయంత్రమే సుబ్బారావు ఇంటిలో తులశమ్మ, రంగమ్మ, సుబ్బమ్మలు మాట్లాడుచుండగ చూచితినియు సుబ్బమ్మమాతరు బజారులో ఆడుకొనుచుండెననియు సుబ్బారావు అపుడు ఇంటి యందు లేకుండెననియు మరుసటిదినము రెండిండ్లయందును పనికి వెళ్లియుంటిని, కాని ఉదయము మధ్యాహ్నముకూడ ఏయింటియందుగాని సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులను చూడలేదనియు వెంకటకృష్ణయ్యను అదినారము చూడలేదనియు సోమవారము వారితనమును చూచితిని పల్కెను.

క్రాసుపరీక్ష చేయబడి సాక్షి ఇట్లు చెప్పెను. “వెంకటకృష్ణయ్య శవము కాళ్లవద్ద చంద్రమతి కూర్చునియుండగ చూచితిని. వెంకటకృష్ణయ్య మరణము అదినారాయణకు తెలియచేయవలదని చంద్రమతి జెప్పెను. వాకిలి ఊడ్చినందులకు సుబ్బారావు నెలకు రు 0-8-0 లను ఇచ్చుచుండెను అనెను.

రామలింగంగారు

వై. యం. ఐ. ఏ. లో గుమాస్తాయగు రామలింగము గారు సాక్ష్యమొసంగుచు 4 సం॥లనుండి వై. యం. ఐ. ఏ. లో తాను గుమాస్తాగ నుంటినియు వెంకటకృష్ణయ్యగారు సహాయకార్యదర్శిగ నుండిననియు డిసెంబరు 12 వ తేదీ వై.

యం. ఐ. ఏ. వద్ద ఉదయము 8 గంటలనుండి 10 గంటల వరకు చూచితినినియు అదినమున ఆరోగ్యముగ నుండెననియు మరు దినము మరణించెనని వింటినిని పల్కెరి.

క్రాసుపరీక్షయందు సాక్షి వెంకటకృష్ణయ్య అదినమున వై. యం. ఐ. ఏ. భవనమున కే పనిమీద వచ్చెనో తానెరుంగనని పల్కెను. 18 వ తేదీ సుబ్బారావు నచ్చి గుంటురావునకు నాకు ఇంకను ఇతరులందరకును వెంకటకృష్ణయ్య పార్శ్వవాయువుచే మరణించెననియు, మోటారుకారును తెచ్చిన చోశమును చూడవచ్చుననియుచెప్పెను. కాని ఎవ్వరను వెళ్లలేదు. చంద్రమతికి అడయారులో ఉద్యోగమును సంపాదించుటకు ప్రయత్నించెదనని గుండురావుచెప్పెను.

చక్రపాణి:—వై. యం. ఐ. ఏ. లో అటోడరు చక్రపాణి సాక్ష్యమొసంగుచు వెంకటకృష్ణయ్యను డిసెంబరు 12 వ తేదీన వై. యం. ఐ. ఏ. లో ఉదయము 8 గంటలనుండి 10 గంటలవరకు చూచితినినియు ఆరోగ్యముగ నేయుండిననియు మరుసటిదినము మరణించినట్లు ఆఫీసులో చెప్పకొనిననియు పల్కెను.

క్రాసుపరీక్షయందు సాక్ష్యమొసంగుచు వెంకటకృష్ణయ్య అదినమున వార్తాపత్రిక చదువుచుండెనని పల్కెను.

గుండురావుగారు

క్రాసుపరీక్షలో వై. యం. ఐ. ఏ. లో సయ్యంక కాగ దర్శననియు, వై. యం. ఐ. ఏ. లో చంద్రమతి అదినారాయణ, సరగాడేగార్లతో కొంతకాలము నివసించెననియు, అదినారాయణరావు గొప్పఆధ్యాత్మిక ప్రభావముగలవాడని చెప్పుచుండెననియు వై. యం. ఐ. ఏ. లోనుండెడి సభ్యులవద్దనుంచి తరుచుగ అప్పులుతీయుచుండెననియు పల్కెను.

కోర్టువారు అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానమొసంగుచువెంకటకృష్ణయ్యను వై. యం. ఐ. ఏ. లో మాసమునకు రు 40 లు వచ్చుచుండెననియు పింఛను రు 37-8-0 లు వచ్చుచుండెననియు, అదినారాయణరావు చేరకపూర్వము చంద్రమతిచదువునకై కొద్దిగఅప్పులు తీయుచుండెనుకాని అదినారాయణ చేరనపినప అప్పులక కుయ్యెనని పల్కెరి.

నల్లపల్లిగారు

డిసెంబరు మాసములో సెంటియం పోలీసువై. యం. ఐ. ఏ. లో నుండి, డిసెంబరు 16 వ తేదీ మధ్యాహ్నము మాత్రమే స్టేషనుకు వచ్చితిని. 14, 15 తేదీలందులేను. 17 వ తేదీ నెల్లూరునుం దరరామయ్యగారినుండి ఒక ఉత్తరము వచ్చెను. అంతకుపూర్వమే జనరల్ డైరీయందు నుండరరామయ్యగారి భార్య మాతరు కనుపించనట్లు వ్రాయబడియుండుటను చూచితిని. నెల్లూరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు ఈ విషయమై 20 వ తేదీ వచ్చెను. వారికి విచారణలో తోడ్పడుటకుగాను హెడ్ కానిస్టేబులును పంపితిని. 22 వ తేదీ ఘాటులో వార్తను విని ఒక హెడ్ కాన్ స్టేబులును మరయొక కాన్ స్టేబులును శవములు పూడ్చియున్నవని చెప్పబడిన సలమును కాపాడుటకై పంపితిని. మరుసటి ఉదయము నేను మాజిస్ట్రేటును సుబ్బారావు ఇంటికి వెళ్లగ సుబ్బారావు శవములు పాతబడియున్న సలమును చూచెను. మాజిస్ట్రేటుగారి ఉత్తరువుపై ఇరువురు వెట్టి వాండ్లచే తగుంటలుత్రవ్వించగ అందు కాన్వాసు బట్టలో చుట్టివేయబడిన ఒక స్త్రీ యొక్కయు బాలికయొక్కయు శవములు ఒకటిగ కట్టబడియుండెను. క్రైష్ణరావు, అదినారాయణరావు తులశమ్మ మొదలగు వారిచే సుబ్బమ్మ, రాజేశ్వరుల శవములగు గుర్తింపబడెను. ప్రేతవిచారణ శవపరీక్షలు జరిగెను. 1 వ ముద్యయి రిమాండుజేసి ఆరాత్రి సెంటియం స్టేషనులో నుంచితిని. మరునాడు మాంటు సబ్ జైలుకు వెళ్లునపుడు మరొకంత సమాచారము జెప్పి మింటువీధిలో తాళిబొట్టును కరగిన చెంగల్పరాయణదేవర్ వద్దకును వేదాచలకెట్టి వద్దకును తీసుకవెళ్లెతిని పిదప 1 వ ముద్యయి తెలిసిన సమాచారముపై వెల్ డన్ కం పెనీకిని మెహతాకంపెనీకిని వెళ్లి విచారణలు గావించితిని. డాక్టరు యు. యల్. నారాయణరావు వద్దకు వెళ్లి వారిని విచారించితిని. 24 వ తేదీ 2 వ ముద్యయి అదినారాయణను

పదుగురలో నిలువబెట్టి వేదాచలకెట్టి, చెంగల్పరాయణదేవరులగుర్తింపమనగ వారు గుర్తుపట్టిరి. 2 వ ముద్యయి తెలిసిన సమాచారముపైన క్రైష్ణరావువద్ద ఒకజతకమ్మలను వశపరచుకొంటిని. 23 వ తేదీ నెల్లూరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు నాచేతి కొనంగిన విషపునీసాను 24 వ తేదీ విచారణకై నావద్ద నుంచుకొని 25 వ తేదీ ఉదయము రసాయన పరీక్షాధికారి కంపితిని. 27 వ తేదీ అదినారాయణరావు ఈ కేసులో చేరియున్నటుల సమాచారము తెలిసి ఆతని అరెస్టుచేసితిని. 29 వ తేదీ సుబ్బారావు తెలిపిన సమాచారముపై ఆతని యింటి దొడ్డిలో వావి యందు కొన్ని పగలు వైటికితీయించితిని. 24, 27 వ తేదీలందు 2 వ ముద్యయి చస్త్రుతులు గైకొంటిని. సంతకమును పరీక్షించు అధికారివద్దకు డాక్యుమెంటును నీలుజేసిన కవరులోపెట్టి తీసుకవెళ్లితిని. అందలి పెన్సిలుగుర్తులు దస్తూరిపరీక్షాధికారి గావించినవే. ఈ కేసులో తమయభిప్రాయమును మొదట నాద్యారా అంపిరి. పిదప కమిషనుపై విచారింపబడిరి. నేను ఢిల్లీపోలేదు. పరీక్షాధికారి తెల్పిన అభిప్రాయమునుకోర్టువారు అసెస్ట్రుకు భాషాంతరీకరించి తెలియజేసిరి. వేర్వేరు ఉత్తరములందలి సంతకములను కనిపెట్టిరి.

1 వ ముద్యయి యింటిపైను తయారుజేయించితిని. 1 వ ముద్యయి దొడ్డికి ప్రవారగోడ 8 అడుగులు ఎత్తుండెను. ఆగోడకొకద్వారముండెను. ఆయింటికివెనుక ఇండ్లులేవు. చెరువు వాత్రెము ఉన్నది. ప్రక్కయింటిలోనుండి కావలెనని చూచినచో మాత్రమే దొడ్డికన్పించును. మామూలుగ కాన్పింపలేదు.”

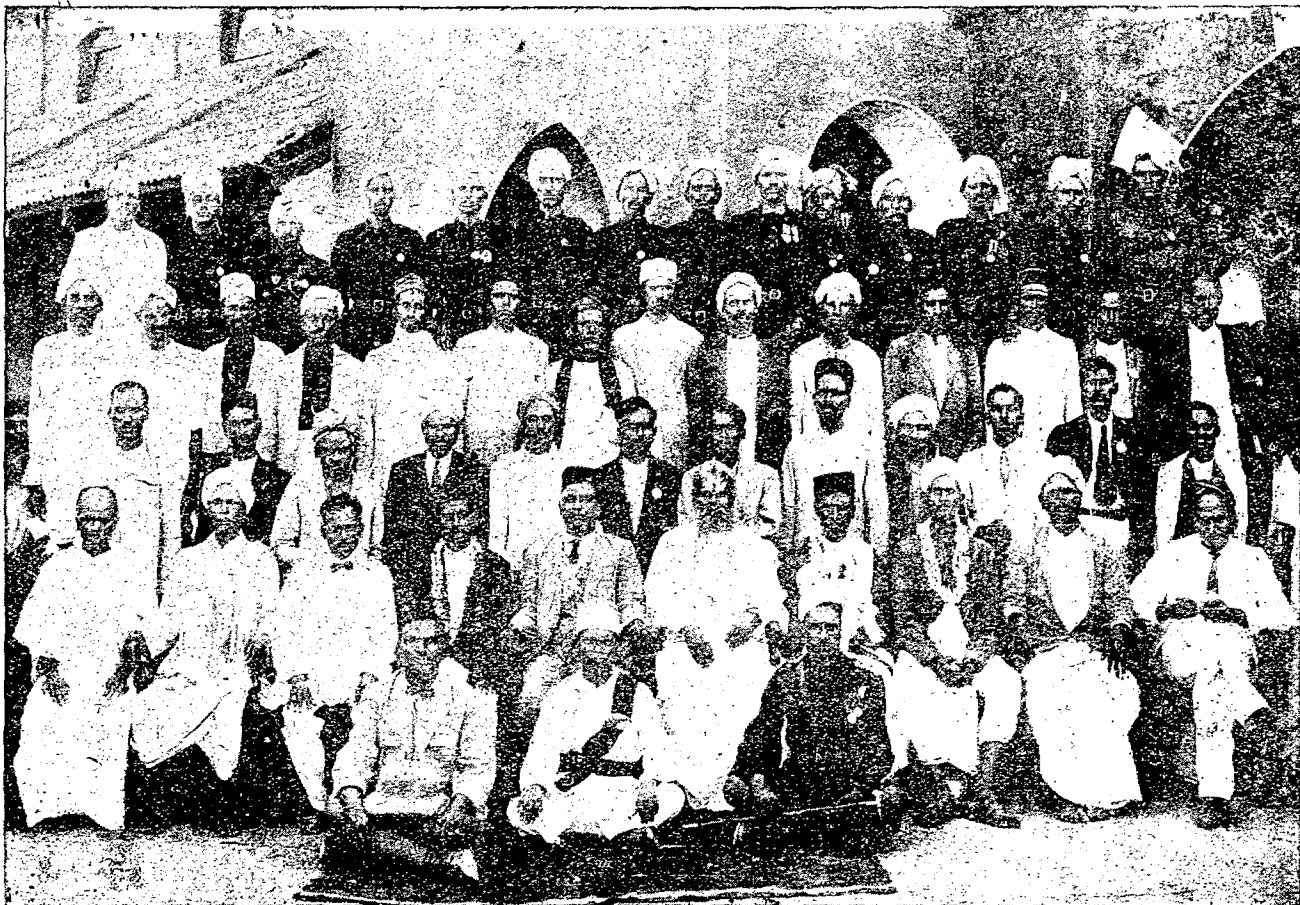
క్రాసు పరీక్ష

ఇందు సాక్షి ఇట్లుజెప్పెను. “నుండరరామయ్యగారిచే నొసంగబడిన సమాచారము క్రమమైన ఫిర్యాదుగాదు. 23 వ తేదీ ఉదయము ఏడెనిమిది గంటలకు విషపునీసా నాకొసంగబడినపుడు “క” అను అక్షరముతో రెండు స్టీపుండెను. స్టీపు ఎవరుజేసిరో నాకు తెలియదు. విచారణలపునున్నందున నీసాను మాజిస్ట్రేటుకు ఇవ్వలేదు (ప్రేతవిచారణ ఇకాకైష్ట్రు) సమయమందు విషపునీసా ఇన్వెస్టబుడలేదు. అపుడంతయు నాచేతిలో నేయుండెను. దపసి మాజిస్ట్రేటుకు చూపించితిని. నీసాయొక్క రంగును, పరిమాణమును చూచితిని. నీసా నావద్దనున్నప్పుడు దానిపై చీటి లేకుండెను. నీసాఎచ్చటనుండివచ్చెనో తెలిసికొనుటకై నీసాను నావద్దనుకొంటిని. నీసాపై చీటి లేకపోయినను కొంత సమాచారము తెలియనగును. మెహతాకంపెనీకి ధానిని తీసుకవెళ్లినప్పుడు వారు దానినిచూచి సమాచారముతెల్పిరి. ఇటువంటినీసా నామూలుగ మదరాసు అంగళ్లయందు దొరుకునని నే తెలంపను. దొరకునా లేదాయనినే విచారణ గావంపలేదు. మెహతాకంపెనీనుండి ఎవరు ఈవిషమునుకొనినో తెలిసికొన ప్రయత్నించితిని గాని సాధ్యము గాకపోయెను. వెల్ డన్ కంపెనీ యందు విచారించగ వారు విషముల నమ్ముటయేలేదని తెల్పిరి. నారు చెప్పినది నిజమా కాదోఅని తెలిసికొన ప్రయత్నించలేదు. 23 వ తేదీ 1 వ ముద్యయిని నావశమందుంచుకొనుటకై నేను వాంఛించియుండలేదు. మరుదినమే 1 వ ముద్యయిని సెంటుథామసు మాంటు సబ్ జైలుకు కొనిరావలసినదిగా సబ్ మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువుపంపెను. ముద్యయిని పట్టుముగో పలుతావులకు గొంపోవుటకు మాజిస్ట్రేటు ఉత్తరువును బొందియుండలేదు. 24 వ తేదీకిముందు వేదాచలకెట్టిని నేనెరుగను.

ము. పకీలు:—గ్లెవర్ బజారు పోలీసువై. యం. ఐ. ఏ. లో నెందుకు తీసుకొనిపోవలసివచ్చెను?

కోర్టు:—ఈప్రశ్నవలన సాక్షి ఢిల్లీ మనుకథనంతను వివరింపవలసియుండునని ఆక్షేపింపగ నరసింహశర్మగారు ప్రశ్నను అడుగుట విరమించిరి. సాక్షి ఇంకను సమాధానమొసంగుచు కమ్మలు వశపరచిన క్రైష్ణరావును అంతకు క్రితము ఎరుగనని పల్కెను. ఈవ్యవహారమునకు సంబంధించిన లెక్కలనన్నిటిని చూడవలసినదిగ నేనడిగితిని. ముద్యయివద్ద దోహంగీకరణపత్రమును సబ్ మాజిస్ట్రేటు సమక్షముననే తీసికొనుట అసంభవమని నేను తెలంపలేదు. 1 వ ముద్యయిని బాలిక తీసికొని వెళ్లినపుడు నాపంచాయతీదారులును, మరమువ్యూరు పోలీసుజవానులుండగ సబ్ జైలునుండుదులదికారులుగూడపోలీసువారే. 1 వ ముద్యయి తో నేనుసంభాషించునపు డాతనిని ఏవిధముగభావించలేదు నుండరరామయ్యను, వారిబంధువులను ప్రేతవిచారణ సమయమందుమాత్రమే చూచితిని. అదినమే క్రైష్ణరావు, హనుమంత రావులను చూచితిని అనిరి.

అంతట కోర్టువారు ఉపాహారములకై లేచిరి.



(ప్రె. ఫో. థీ)

యం. యస్. యం. రైల్వే పనివారి సంఘము

ఈసంఘపు ప్రథమ సాంవత్సరికసమావేశము ఈనెల 23, 24, తేదీలుందు ఆర్మీ టెంట్ లో భారత శాసనసభాసభ్యులగు యం. కే. ఆచార్యగారి అధ్యక్షతన జరిగెను.



బీహారుగవర్నరు సర్ హ్యూజ్ స్టీవెన్సుగారు మేనెల 2 తేది రాంచీచేరిరి.

లీటి లిడింగ్ కంపెనీవారు వాయువిమానములపై పర్యటన మొనర్చుచు సినిమా ఫలిమలను కావలసిన చాయాపటములను గ్రహించుటకు కాష్మీరును హర్యానా గారు రూంచీ రాజా గారు అనుమతి ఇచ్చిరి.

బొంబాయి పోస్టులు యూనియను సాంవత్సరిక సమావేశము అధ్యక్షతన పాంచీ పోస్టుల సంఘపు ప్రతినిధులు బడ్జెటు చర్చనందర్శనమున ఢిల్లీకి వెళ్లి తమ ఇబ్బందులను శాసనసభ్యులకు తెలుపుచుండవలయునని యం ఆర్. జయకరుగారు సూచించిరి.

హాజ్ యాత్రికులు

నేడు వెయ్యిమంది యాత్రికులు జయానిస్టీమరులో హాజ్ ప్రయాణమై వెళ్లిరి. రేపు బయలుదేరు స్టీమరులో 1400 మంది వెళ్లెదరు. ఇంకను హాజ్ పోవలసినవారు వెయ్యిమంది యున్నారు (ఆ. ప్రె.)

ఘోటారు సైకిలుపై ప్రపంచమంతయు పర్యటన మొనర్చుచున్న కాప్తను జి. హెచ్. మాలిన్సుగారు ఒక మైలుతో 25వ తేది బొంబాయి చేరిరి. ఇప్పటికి వీరు 6500 మైళ్లు పర్యటన మొనర్చియున్నారు. భారతదేశమున ఇందోరు, అగ్రా, ఢిల్లీ అంబాల, సిమ్లా, కాన్పూరు, లక్నో నగరములు మాచెదరు.

బొంబాయియందలి బాలముల సంరక్షించుటకై తయారు చేయబడిన శాసనము మేనెల 1-వ తేది అమలునందుంచబడును. ఇందులకు ప్రత్యేక పోలీసుదళము ఏర్పరుపబడినది. ఈ పోలీసుదళమునకు ఇ.యల్. కార్తగారు నూపరించెండెంటుగ నియమింపబడిరి. ప్రత్యేకముగ రెండవోర్డులు ఏర్పరుపబడినవి. ఒక కోర్టునకు స్త్రీనూజస్టీటు నియమింపబడును. బాలరను కారాగృహములకు పంపకూడదనియు ప్రత్యేక ప్రతిష్టాపన నిర్మించి న్యాయస్థానములందు శిక్షింపబడిన బాలరను అందుంచి వారిని సన్మార్గప్రవర్తకల గావించుటకై ఈ చట్టము తయారుచేయబడినది.

జపాను ఆర్థిక పరిస్థితులు

సిమ్లా, ఏప్రిల్ 25:—జపాను పార్లమెంటు సమావేశము ఈనెల 25-తేది ప్రారంభమగును. 5 దినములు జరుగును. ఆర్థిక విషయసీతినీ అంతమొందించుటకై మంత్రివర్గమువారి నూచనలను ప్రధానామత్యుడు చర్చకు తెచ్చెను.

బర్మా ఆయులకంపెనీవారు బుగ్గి జాతిటు మందారతో కంట్రాక్టు గావించుకొనిరి. బుగ్గి రాష్ట్రము 1862 వరకు పై ఖని విస్తీర్ణముగలది. ఈ ప్రదేశమున కిరసనాయలు ఉన్నదని తెలియుచున్నది. బావులు త్రవ్వి కిరసనాయలు ఉత్పత్తికై అన్ని ఏర్పాట్లు గావించుటకు బర్మా ఆయుల కంపెనీవారికి ఈ కంట్రాక్టుననుసరించి అధికార ముండును.

టారిఫు బోర్డువారివిదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు మెషినులెల్ల లనుతయారుచేయు నూలుపై సుంకమును నూటికి రెండున్నరకు తగ్గింపవలయుననియు సుంకము విధింపకుండినను లభకరమే యనియు కలకత్తాయందలి బిర్ల-మెయి బ్రదర్స్ కంపెనీ మానే జరు డెల్లు. ఎ. కే గారు చెప్పిరి.

కర్ణాటక సభలు

బీజపూరు, ఏప్రిల్ 25:—కర్ణాటక సారస్వత మహాసభ మంగళూరులో మే 19, 20, 21 తేదీలయందు ఆర్. లలాచరుగారి అధ్యక్షతన జరుగును. కర్ణాటక మహమ్మదీయ విద్యా మహాసభ ఏప్రిల్ 29 తేది బెల్లూములో థానీజిల్లా సెషన్సు జడ్జి షేక్ గారి అధ్యక్షతన జరుగును.

కర్ణాటక మున కుర్రాప్యధి తీవ్రతగ్గినది. ముల ప్రభునది ప్రాంత్యకు గ్రామములందు తప్ప మరెవ్వరు కుర్రా లేదు.

పాబ్బా అల్లరులు

హిందువులకు మహమ్మదీయులకు మైత్రికుదురుట పాబ్బా, ఏప్రిల్ 25:—అప్రేలియా మిషనుకు చేరిన రెవరెండు యం. గ్రేసుగారి ప్రయత్నములవల్ల హిందువులకు మహమ్మదీయులకు ఒకవిధమగు రాజీతుదినది. దేశతోత్సాహముల కేవల శీబరుములు మేళములతో సర్వకాలములందు ముసీదులనుట పోవుటకు మహమ్మదీయులు అంగీకరించిరి. ఇతరవిధమగు ఉత్సాహములు జరుగనప్పుడు సాయంకాలము 5 గంటలకు అనగా ప్రార్థన సమయములందు ముసీదులనుట మేళములు వాయింపకుండునట్లు హిందువు లంగీకరించిరి. ఈ సంగతులను వివరముగ వ్రాసి హిందుమహమ్మదీయ నాయకులు సంతకము చేసిరి.

(ఆ. ప్రె.)

పండిత మాళవ్యాగారి ఆరోగ్యము

ధిల్లీ, ఏప్రిల్ 26:—పండిత మదనమోహన మాళవ్యాగారి ఆరోగ్యము మిగుల అశుభముగ ముగియుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. పండితుడు మిగుల డస్సియైనాడనియు, మిగుల బలహీన నితియందున్నాడనియు, పండిత ప్రజావిహార బాచిగారు ప్రకటించుచున్నారు. కొంతకాలమువరకు సంపూర్ణముగ విశ్రాంతి గైకొనవలయుననియు లేకున్న అపాయమేర్పడుననియు డాక్టరులు సలహా ఇచ్చుటచే మాళవ్యాగారు సింధు బెల్గావి స్థానముల పర్యటనము మానుకొనిరి. (ప్రె. ప్రె.)

అఖిల భారత ఒలింపికు సంఘపు ప్రతినిధుల సమావేశము లాహోరులో ఈనెల 25-వ తేది జరిగెను. లాహోరులో పోటీ పంచెలు జరుగవలయుననియు ఆయుర్వరుగామునందు జూలై నెలలో జరుగు ఒలింపికు పోటీ పంచెలకు పోవు పోటీదారులు 1928 ఫిబ్రవరి నెలాఖరువరకు భారతదేశమునందే శిక్షపొందవలెను, పిమ్మట వారిని సరాసరి స్థితులలో ఆమ్మూటరు డాముకు పంచవలయుననియు తీర్మానింపబడినది.

జాక్సను హత్య

సెషన్సు కోర్టు విచారణ

రంగూను ఏప్రిల్ 25:—జాక్సను హత్యలో ముద్దాయిల యిరుగుగురను సెషన్సున కంకిరి పోయియు గానువరఖిలు పోషాంగు హత్యగావించుట మిగిలినా రందరు తోడగుటకు విచారింపబడుదురు. (ఆ. ప్రె.)

సుబాసుగారి ఆరోగ్యము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 26:—ఇంగ్లీషు మొనపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—సుబాస్ చంద్ర బోసుగారు తక్షణమే ఆల్మోరాకు పోవలయుననియు కొంతవరకు ఆరోగ్యము కుదుటబడినప్పటికీ ఐరోపా యాత్రమునకు వెళ్లగలిగి వారియొక్క సూచన గా వింపబడినది. ప్రభుత్వమువారు కొన్ని క్రొత్త పరతులు సూచించి టెల్లు తెలియుచున్నది. ఇన్నెసు జెయిలు నూపరించెండు మే జరుగిందెగారు సుబాస్ బోసుగారి పరీక్షించి వారి ఆరోగ్యము మిగుల చెడియున్నదనియు తక్షణమే వేరు ప్రదేశమునకు మార్చుకొన్న అపాయము కలుగవచ్చుననియు ప్రభుత్వమువారికి వ్రాసియున్నారు. రెండు సంవత్సరముల విశ్రాంతి అవసరమని తెల్పినెంటు కలనలు కెన్యాలు గారు అభిప్రాయమిచ్చియున్నారు. ఆల్మోరాకు పంపుట ఉచితమని మేనిటరపిందెగారు బర్మా ప్రభుత్వమువారికి తెలిపిరి. (ప్రె. ప్రె.)

సుబాస్ బోసుగారి సోదరులు సర్ సుబోసుగారు రంగూనునందే యున్నారు.

వికమత్యమే బలము

బాల్కన్ల గిరిగారి సందేశము

భారతభావినితీతి కార్మికులపైనాధారపడియున్నది జేసివాసగరమున జరుగనున్న అంతర్జాతీయ కార్మిక మహాసభకు భారతకార్మికులతరపున ప్రతినిధిగ జనుచున్న బాల్కన్ల వి. గిరిగారు నిన్న సాయంత్రము, పెరంబూరు భారత్తు వద్ద లేబరుయూనియనువారి యాజమాన్యమున జరిగిన కొన్ని కార్మికసభయందు పాల్గొనిచు, ఇటీవల బెంగాలు నాగపూర్లైల్వేస్మెట్టు ఎటులవిజయమందినదియును వివరించి, కార్మికులకు సంఘీభావమే బలమనియు భారతదేశపు భావినితీతి యంతయు కార్మికులబలముపైనే ఆధారపడియున్నదనియు నుడివెరి.

లేబరుయూనియను - కార్మికులకు పరిహారములు
వి శివరావుగారు సభకర్తృత్వ వహించుచు, కర్మాగారములందు ప్రమాదములచే అంగవైకల్యములకు లోబడిన కార్మికులకు తగు పరిహారముల నొసగుటకు యూనియనువారు గావించుచున్న పనిని వివరించి కార్మికులందరూ యూనియను వ్యాపారానే పరిహారముల పుచ్చుకొనవలసినదని హెచ్చరించి యూనియనువారి విషయములయందు శ్రద్ధపుచ్చుకొని కార్మికుల పరిహారము లిప్పించుటకు ప్రారంభించి నప్పటినుండియు, కార్మికసంఘమునకు పోటీగా బక్కింగుహామీ మిల్లు అధికారులచే నేర్పరుపబడిన యూనియనునందలి "వెల్ ఫేరు కమిటీవారు" గూడ కార్మికసంఘము ననుకరింపబడిరి. ఇదియు కొంతమే తే. కా ని ప్ర తి కా ర్మి కు డు ను కార్మిక సంఘమునే ఉపయోగించుకొని తమ వ్యవహారముల నిర్వహించుకొనవలెనుగాని, అధికారులచే స్థాపింపబడిన యూనియనునకు పోరాడు. అధికారుల యూనియను, కార్మిక సంఘము నెట్లునైన నిర్మూలించుట కేర్పరుపబడిన అధికారులచే నేర్పరుపబడిన "వెల్ ఫేరు కమిటీ" నిజముగ మిల్లు అధికారుల నెదిర్చి ధైర్యముగపోరాడజాలరు. ఇటీవల కొన్నిప్రమాదముల వలన వికలాంగులకు పరిహారము లిప్పించుటలో "వెల్ ఫేరు కమిటీ" వారు మిల్లు అధికారులు తమంతటతామిచ్చు మొత్తముకంటె ఎక్కువ పరిహారము లిప్పింపజాలకపోయిరి న్యాయముగ వారికంతకంటె వెక్కిరింప పరిహారము రావలసియుండెను. ఈ విషయమును గమనించి ఇతర కార్మికులుగూడ కార్మిక సంఘమునకు వచ్చి వారి ద్వారా పరిహారములను పుచ్చుకొనుచున్నారు. ఈ విషయమును గమనించి కార్మికులందరూ, కార్మికసంఘమునందింకను అధికముగ జేరి తమస్థితిని బలపరుచుకొనవలెను.

కార్మికసంఘము-ఎన్నికలు

పురపాలకవట్ట నిర్మాణ సభల ఎన్నికలయందు కార్మికులెక్కువ యంతృహమును గవర్నరును రాబోవు ఎన్నికలయందు సంఘమువారిక అభ్యర్థిని నిలుపవలెనని తీర్మానించిన పింప కాంగ్రెసుపక్షమువారు కార్మిక సంఘాభ్యర్థి కాంగ్రెసునందు జేరినయెడల తాము ఆమోదించెదమని నెలిజిరి కొది దినములలో నేను కాంగ్రెసు సిద్ధాంతముపై సంతక మొనర్చిచేరవచ్చును. కాంగ్రెసు నలుబది వత్సరములగా ప్రజాభ్యుదయము కొరకు పాటుబడుచున్నది. కాంగ్రెసు ప్రబోధమువలన భారతీయులు స్వరాజ్యావశ్యకతను గుర్తించగలిగిరి. ప్రస్తుత కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునామోదింపకపోయినను, మిలో చాలమంది కాంగ్రెసుపై నెక్కుడు అభిమానమును గవర్నరుచుండుటకు ఇదియే కారణము. కాని నేను, కాంగ్రెసునందు జేరుటకును, పురపాలకసంఘమునకు కార్మిక ప్రతినిధిగ నిలచుటకును ఎట్టి సంబంధము నులేదు. కాంగ్రెసుపక్షమువారు దినమునకొక క్రొత్తకార్యక్రమముగా మార్చుచున్నారు. అట్టి అరిశ్చితమగు పక్షమున జేరుటకు నేను సంకోచించుట సహజము. కాంగ్రెసువారివలంబించువిధానము నామోచకరముగ నుండునెడలనే నేను కాంగ్రెసునందు జేరెదను. ఎన్నికలకొరకుగాను నేజేరునది. ఎన్నికల కొరకేతరు స్వభావము గలవాడ నగుచో క్రిందటి శాసనసభా ఎన్నికల సందర్భముననే కాంగ్రెసుపక్షమున జేరియుండెడివాడను. అప్పుడు భారత శాసనసభ ప్రతినిధిగ తప్పక ఎన్నుకొనబడియుండెడి వాడను.

బాల్కన్ల వి. గిరిగారు

పిమ్మట ప్రసంగించుచు భారతదేశ భావినితీయంతయు కార్మికుల సంఘనిర్మాణ సాధనముపైనే ఆధారపడియున్నదని నుడివెరి. కార్మికులును, ఇతరులునుగూడ ఈవిషయమును గమ

నింపనియెడల ముందుముందు పెద్దవిక్రమాలు కలుగును. పాశ్చాత్యపద్ధతులపై కార్మికసంఘముల నేర్పరుచు కార్యము మనదేశమున ఆరువత్సరములకు పూర్వముమాత్రమే ప్రారంభింపబడినది. కాని ఈ ఆరు వత్సరములలోను కార్మికసంఘనిర్మాణము చాల త్వరితముగ వ్యాపించెను. నామ భారతదేశమందితరప్రాంతముల కార్మిక పరిస్థితులగురించి విశేషముచెప్పెను. బెంగాలు, నాగపూర్లైల్వే కార్మికులతోడనే నా కెక్కువ పరిచయముగలదు. నిజముగ పనిజేయదలచినవారు ఒక్కొక్క కార్మికసంఘమునంటిపెట్టుకొనియుండి దానిని బలపరుచుటకు సర్వశక్తులనుధారి పోయవలెను. ప్రతికార్మికసంఘమును ఈవిధముగ బలవంత మొనర్చినయెడల యావద్భారత కార్మికసంఘము ఒలసంపన్నము గాగలదు.

బెంగాలు నాగపూర్లైల్వేయందు అధికారులు కార్మికులతో చెల్లాటలాడజాలరని అధికారులను బోధించితిమి. మా కార్మికసంఘమువారు అధికారులతో సంప్రదించి, కార్మికుల కష్టములతోలించిరి. అనేకసమైక్యము జరుగకుండజేసిరి యూనియనువారు గావించిన నేవలను అధికారులును, ప్రభుత్వమువారునుగూడ ఆమోదించి అనేకపర్యాయములు కృతజ్ఞతను చిహ్నిరి. ఇటీవల జరిగిన బెంగాలు నాగపూర్లైల్వేస్మెట్టు ఒక ఉద్యోగిని బదిలీజేయుటచే సంభవించినదని అధికారులు ప్రచారమొనర్చినదిగిరి. అది సరిగాదు సమైక్యతలను గురించియు, సమైక్యజయకారములగురించియు సంగ్రహముగ వివరించెదను. రైల్వేయందున్న 58 వేల కార్మికులలో 42 వేల కార్మికు లీసమైక్యయందు జేరిరి. ప్రపంచమున నంతవరకు జరిగిన సమైక్యం దెచ్చటను గుమాస్తాలశాఖలందు నూటికి 50,60 వంతులకంటె నెక్కువమంది సమైక్యయందు జేరియుండలేదు బెంగాలు నాగపూర్లైల్వేస్మెట్టుయందు గుమాస్తాలశాఖలలో నూటికి 90 వంతులు సమైక్యమేచేరిరి. సమైక్యజయమునకు పీఠము ఖరీదకారము. సమైక్య ప్రకటించుటకుపూర్వము మా నేజింగు డైరెక్టరు తానే కార్మికులను పనిలోనికి రావలసిన యుత్తరువు చేసెనని చెబరించెను. కర్మాగారమును మాడునెలకాలము మూసివేసినను తమకెట్టితొందరయు గలుగదని ఆతినిధైర్యము. తైనుమీదపనిచేయువారును గుమాస్తాలునుగూడ కార్మికసంఘమువారి యుత్తరువుల ననుసరించి పని మానినేపెదరనిచెప్పగా నతిమ విశ్వసింపలేదు. గత 10 వత్సరములలో భారతీయులందు గలిగిన ప్రబోధము నాతడు దెలిసికొనజాలకపోయెను. అనేక కోట్లరూపముగలిగిన ఆంగ్లబొగ్గుగల పనివాండ్రుసమైక్యమే భగ్నమైనపుడు నిరుపేదలగు భారత కార్మికులసమైక్య నిలమనా అతితదవలికను భారతకార్మికులు ఎక్కువ స్వార్థత్యాగస్వభావము గల వారు కనుక సమైక్య విజయమగునని చెప్పితిని. సమైక్యతలములు నావాక్యముల యదర్థతను రుజువుజేసెను. కార్మికులలో కొందరికి పెద్ద పెద్ద యుద్యోగముల నొసగెదమని ఆశపెట్టి ముప్పులనుకొనివేయుటకు ప్రయత్నించిరి కాని అప్రయత్నము లేమాత్రము సఫలము గాలేదు. కార్మికులు దౌర్జన్యమునకు దిగెదరని యుత్పాదతాము తమ ఆజ్ఞాపకాలముతో కార్మికుల పూర్తిగా ఆవిరిచేయవచ్చుననియు పీఠించిరి. కాని సమైక్య జరిగినంతకాలమును అధికారులెట్టి ఆగ్రహకారణముల గల్పించినను కార్మికు లించుకంతయైన దౌర్జన్యమునకు దిగలేదు. ఇక కార్మికసంఘ బలమును తమదౌర్జన్యముగాంచి రైల్వే ఏజెంటు కలకత్తానుండి కరగి పురమునకు వచ్చి, రాజీగోరును, కార్మికసంఘమువారికి జాబును వ్రాసినపిమ్మటగాని కార్మికులు సమైక్యముగించి, పనిలోనికి వెళ్లెరు. రాజీఫలితముగా అనేకవిషయములందు అధికారులు కార్మికుల హక్కులను అంగీకరించి వారికష్టములతోలించుటకు ప్రయత్నించుటకు వాగ్దాన మొనర్చిరి. ఈవిజయమునకు కార్మికుల వికమత్యమేగాక ప్రజల సానుభూతిగూడ చాలవరు తోడ్పడిన శాసనసభలందు భారతశాసనసభయందు వాస్తాపత్రికయందు కార్మికులసమైక్యకారములను వారి కష్టములను బాగుగ వెల్లడించితిమి. సమైక్యసమయమున, రైల్వేఅధికారులపక్షము వహింపక తాబట్టిభావము వహించి మధ్యపరగణాల ప్రభుత్వమువారు సమైక్యజయమునకు చాలసహాయ మొనర్చిరి. వారధికారులపక్షము వహించి, సమైక్యదారులను వారి ఇండ్లనుండి వెళ్లగొట్టుటకు ఉత్తరువులు గావించియున్నచో చాలవిక్రమాలు తలపించి యుండెడివి. మొత్తముమీద నీ సమైక్యవలన నైతికముగను, ఆర్థికముగనుగూడ, కార్మికులకు చాల ప్రయోజనము కలిగెను. చిన్న యుద్యోగుల వేతనములు పెంచుపబడినది.

వికమత్యమే బలము

కార్మికులకు వికమత్యమే బలము. కార్మికులకు మతకులవివక్షత లేదు. కష్టసుఖములు కార్మికుల సంపర్కికి ఒకటే. కార్మికులకు విడచి, అధికారులపక్షమున ఎవ్వరు జేరరాదు. కార్మికసంఘములకు పోటీగా, మరియొకసంఘము నేర్పరుచి కార్మికులను చీలదీయుటకు యజమానులు ప్రయత్నించుచుండురు. ప్రపంచమునందంతటను యజమానుల స్వభావమే అది. బెంగాలు నాగపూర్లైల్వేయందుగూడ నిటునే జేరిరి. కాని కార్మికసంఘమువారి ప్రచారమువలన యజమానులచే నేర్పరుపబడిన సంఘమునందలి సభ్యులందఱొక్కమార్గముగా రాజీనామా నిచ్చి కార్మికసంఘమున జేరిరి. అంతటితో నా పోటీ సంఘ మంతరించెను. ఈ నగరమునగూడ యజమానుల లటలనే చేయవచ్చును. (ఇదివరకే ఏర్పరచిరి) కార్మికులు జాగ్రత్తపడవలెను. బ్రతివూలియు బోధించియు యజమానులచే నేర్పరుపబడిన సంఘమునందలి కార్మికులనందరినిమీ కార్మికసంఘమున చేర్చుటకు ప్రయత్నింపవలెను కార్మికులు కలసిపనిచేసినయెడల అనేక కార్యముల సాధింపవచ్చును.

గిరిగారు ముగించుచు జిసివాయందు కార్మికసమస్యను చర్చకువచ్చినపుడు కార్మికులస్థితి నభివృద్ధిపరచుటకు తన స్వామైనపని యంతయు గావించెదనని వాగ్దాన మొనర్చెను. అధ్యక్షుడును ఉపవాగ్దానములను పుష్కలములచే నలంకరింపబడిన పిదప కృతజ్ఞతా వందనములతో సభ ముగిసెను.

"హిందూదేశము విప్లవమునకు సిద్ధముగానున్నది"

బ్రిటిషు కార్మికసభ్యుడు బొంబాయిలో నువన్యసిండుట

(కో.పె.సు.)

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 25:- "హిందూదేశము విప్లవమునకు సిద్ధముగానున్నది"ని బ్రిటిషు కార్మికపక్ష సభ్యుడగు పి. స్నాట్టుగారు విద్యార్థి సోమరబ్బందమువారి యాజమాన్యము క్రింద నువన్యసిండుచుచెప్పిరి. విప్లవములు సాంఘికములని రాజకీయములలేక జాతీయములని రెండువిధముగా నుండునని ఆయన చెప్పెను. రాజకీయసంబంధమైన విప్లవము వెనుకనున్నది గుప్తాదేశములోవచ్చిన విప్లవము ముఖ్యముగా సాంఘికసంబంధమైనది. విరిషు విప్లవము రాజకీయములకు సంబంధించినది. ప్రస్తుతము చీనాలో జరుగుచున్న పోరాటముగూడ అట్టిదే. బ్రిటిషు కాపిలిస్టులు చీనాలో కస్సెనులను సంపాదించి తమ సామ్రాజ్యసంబంధమైన యుత్తుల నుపయోగించి జనసామాన్యమును తమ స్వలాభమునకు పాముగొందుకొనుచు చీనాలోని కాపిలిస్టుగూడ అట్లు ప్రయోగించుకొనునకుండ వారికి నిరోధము కలిగించుటలోనే నీచీనావిప్లవము యుత్పన్నమైనది. భారతజాతీయోద్యమమునకు గూడ ఇట్టిదియే కారణము. సామ్రాజ్యసంబంధమైన పెట్టుబడిదారుల నిరంకుశత్వమును రూపుమాపుటకై ఉద్దేశింపబడిన ఆయుధము 1924 సంవత్సరమున ఒక్కడగు ముందువైచి విదేశీయులొక్క గాని స్వదేశీయులొక్క గాని పెట్టుబడిదారుల నిరంకుశత్వమును పూర్తిగా రూపుమాపకను కట్టెను.

శాసనోల్లంఘనోద్యమ మప్పుడు బయలుదేర దీయబడి యుండినట్లయిన సర్కారువారి పన్నుల చేతను సానుకాయయొక్క అప్పులచేతను క్రంగియున్న రైతు ఇద్దరిపైనను తిరుగబాటుచేసి యుండెడివాడు. కాని హిందూదేశమున నున్న పెట్టుబడి దారులలోని నాయకులు అందువలన తమస్థితికి భంగము వచ్చునని యెరుంగుదురు. అందువలన పరిస్థితులను తరుమారుజేసిన బాల్కన్లీతి ర్యాసమునుండి తప్పించుకొనిపోయిరి. ఆ విధముగా ఒక్క అవకాశముపోయినది, వీలనన భారతజాతీయోద్యమము సర్వజనులకును సంబంధించినది గాక ఏకాదిమంది విద్యావంతులతో భాగ్యవంతులతో సంబంధించినదై యున్నది దౌర్జన్య రాహిత్యమైన శాసనోల్లంఘనమునకు దేశము సంసిద్ధముగాలేదని వాదించుట సరిగాదు. విప్లవమున గారక్తపాతమే కాక పోయినను కేవలము దౌర్జన్యరాహిత్యముగానే జరుగుననుట అసంభవము. సరియైన నాయకుడు త్వరలోనే బయలుదేరి ప్రపంచమెన్నడెరుగని మహావిప్లవము హిందూదేశమున జరుగనున్నదని స్పష్టిగారు చెప్పిరి.

ఫలాహారాంతరము

కోర్టువారు తిరిగి సమావేశమైనపిమ్మట నాల్గవేళ్ళవారి క్రానుపరీక్ష మరల ప్రారంభింపబడెను. సాక్షి ఇట్లుచెప్పెను.

నేను డిసెంబరుమాసముందు నెల్లూరు వెళ్ళి తిరిగివచ్చితిని. ఏప్రిల్ 9 వ తేదీ రాత్రి ఢిల్లీ చేరి 17 వ తేదీవర కడలునే యుంటిని. ద మ్మా రీ ప రీ షా ధి కార కి కాగితములుగల నీలుచేసినకవరును ఇచ్చితిని. దాన్యుమెంట్ల నన్నిటని వారుచదువలేదు. సుమారు అరగంట లేకగంటనేపు ఈ కాగితములన్ని మూచిరి. అధికారిరాకప్రార్యమే ఆఫీసువారి క్యాబ్జులు ఫోటోగ్రాఫులను తీసియుండిరి. అధికారితో నే నేమియు మాటాడలేదు. కాగితములను వారేమూచిరిగాని నేను చూడలేదు. వారిఆఫీసుకు 15 తేదీ ఒక్కమారుమాత్రమే వెళ్ళితిని. ఆదినమునే ఆఫీసులో కనబడినట్టిది. 9 తేదీవెళ్ళి వారికొ రకు పోనుచేయగ వారు 15 తేదీవచ్చెదరని చెప్పిరి. అందుచే అంతవరకువేచితిని. ఆఫీసులోపాడుకుమాస్తాకే కనబడినట్టిది. అధికారిదగ్గరనుంచి కాగితములను 17 తేదీ నేనే తీసుకొంటిని. 15 తేదీనుండి 17 తేదీలోపల అధికారివద్దకు నేనువెళ్ల లేదు. 17 తేదీ దాన్యుమెంట్లను పరీక్షించునపుడు నేనుగూడ నుంటిని. కేసు విచారణలోనుండి కొంతకాలము కొద్దివాయిదా వేయబ డియున్నందున పోస్టుద్వారాపంపిన త్వరగవచ్చుటకు పిలువడ దని నేనే స్వయముగవెల్లితిని. సూపరిం టెం డెంటుయొక్క ఉ త్తరములోనే త్వరగచూచి పంపవలసినదని వ్రాయబడియుం డెను నేనుమాత్రమేమియు మాటాడలేదు.

సుబ్బారావురాష్ట్రీలోని స్రహారిగోడ కొకటి రెండురంధ్ర ములుమాత్రమేయుండెను. ఇట్లు ఉత్తరపువారికిగలది. తూర్పు నను పశ్చిమదిక్కునను ఇంట్లుగలవు. పశ్చిమపుడేశముండు యిం డ్లువరుసగలేవు. తూర్పుదిశయందున్న రెండిండ్లును మిడ్డెయిండ్లు గావు. పెంకుటిండ్లు. నేనుఢిల్లీలోనుండగ తిరువళ్లూరు సబ్ డివిజన్ వెన్చుక్తురు ను నేను చూచి యుండలేదు. క మ క్తం నుంచివచ్చిన పిం ప చంద్రమతిని ఒక్కసారిమాత్రమే పరశువాకసులో చూచితిని. ఆదినమే ఆ మెను సూపరిం టెం డెంటువద్దకు తేనుకవెల్లితిని. అంతకుముందు ఆమెచూడలేదు. రెండవసారి చంద్రమతిని చూచినపుడు ఐది పదునైదు దినములూమే వాజ్మూలమును తనూరుజేయుటయం దున్నెను తోడ్పడలేదు. వాజ్మూలము తీసుకొని రావలసినదిగ నూపరిం టెం డెంటు చెప్పినందునఅయింటికివెళ్లి వేచి ంటిని. ఆయింటిలో నాలుగైదు కాపురములుండెను. వారందఱు బ్రా హ్మణులు. గౌరవజీవములు. అపకీర్తిగల కుటుంబీకులుగారు.

2 వ ముద్దాయి మొదటసాక్షిగ కేర్పకొనబడెను. ఆరె ఘటెయబడినపుడు కోర్టుకు సాక్షిగవచ్చుటకై చైలువేడ్డెను లో నుండెను.

పల్లికు ప్రాసిక్యూటరు ప్రశ్నకు సాక్షి ప్రత్యుత్తరమొస గదు తిరువల్లికేణిలో క్రిష్ణరావునద్ద ఈ కేసుకు సంబంధించి న పుస్తకములన్నిటిని జూపుమని గోరితిని గాని ఒకపుస్తకము మాత్రమే చూపెను. అంతకుముంచి లేవనెను, అని పల్లిగిరి.

1 వ ముద్దాయి సుబ్బారావు

వాజ్మూలము

“ కూతురు పెండ్లిమనుము”

నవంబరు డిసెంబరు మాసములందు నెల్లూరు జిల్లాలో అనేకతావులకు నా 2 వ కూతురు వివాహము కొరకై వెళ్ల యుంటిని. డిసెంబరు 10 వ తేదీ ఉదయము నెల్లూరులో నుం దరరామయ్యగారి అంగడినుంచి వెళ్ళుచుండగ వారునన్ను పిలిచి 2 వ ముద్దాయి భార్యయగు తన కూతురు కామమ్మ జేమమును గూర్చి అడిగెను. తన కూతురు కీర్ణవాయువుచే బాధపడుచుం డెనని జాబువచ్చినదని తెలుపగ నేనది నిజమే యంటిని. ఆ సందర్భములో వెంకట కృష్ణయ్యకు 2 వ ముద్దయిగల న్యవ హార ము ల ను గూర్చి అడుగగ ఆవిషయ మై వివరములన్నియు తెలియనంటిని. డిసెంబరు మాసాదియందు వెంకటకృష్ణయ్య మదరాసులో ధర్మశాలయం దుండెనయి 2-వ ముద్దయి వారిని విల్లివాకంలో తనయింటిలోనికి రానివ్వ లేదనియు చెప్పితిని. ఏలనన అచ్చమయొక్కనగలు వెంకటకృ ష్ణయ్య కై కొనినట్లు చెప్పబడెను. సుందరరామయ్యగారియిల్లు ఇంటికి 100 గజములదూరములోనుండెను. నన్ను తనయింటికి రమ్మనికోరి నేనుచెప్పిన విషయములన్ని తనభార్యకు తెల్పెను. నాతో విల్లివాకంవచ్చి వీలైనచో తనకూతురును ముందుఇప్పించుటకై వెంటతెచ్చెదనని ఆయనభార్య నాతోచెప్పెను. 2-వ

ముద్దయికిని వెంకటకృష్ణయ్యకును వ్యవహారములు ఒక్కజెట్టి రమ్మనిగూడ నేను సూచించితిని. సుదరాసులో దశావతార మును చూచుటకుగూడ ఆమె కాంతించెను.

విల్లివాకం ప్రయాణము

నాటిమధ్యాహ్నమే వెళ్ళుచుంటిని గావున నాతో రావ చ్చునంటిని. ఆదినము నాపనిముగించుకొని మధ్యాహ్నము 12-30 గంటలకు సుందరరామయ్య ఇంటికివెళ్లి సుబ్బమ్మ రాజే శ్వరులను తీసికొని విల్లివాకం రాత్రి 7-30 గంటలకు చేరితిని. ప్రేమ ను నుండి నాయుంటికి పోవుటకు మగ్గు 2 వ ముద్దయి యిల్లు ఉండెను. మేము వెళ్లనపుడు ఆ యిల్లు తాళమువేయబడియున్నందున మాయంటికి వచ్చెదనని ఆమె చెప్పెను. ఆరాత్రి మాయంటునే భుజించెను. భోజనమైన పిదప నాబావవరదని 2 వ ముద్దయి యింటిలో ఎవరైనావచ్చు రేమో చూచినవచ్చుని పంపితిని. 2 వ ముద్దయి భార్య ఆరెనినో తిరిగివచ్చి మాయంటియందే ఆరాత్రియంతయు నుండెను. మరు సటిదినము సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరి కామమ్మ మువ్వరు 2 వ ముద్ద యి యింటికి వెళ్లిరి రాజేశ్వరి సుబ్బమ్మలు మధ్యాహ్నము 11 గంటలకు తిరిగి మాయంటికి భోజనమునకై వచ్చిరి.

శనివారమురాత్రి వెంకటరమాయ్య తనయింటికి వారిని భోజనమునకు ఆహ్వానించెను. రాజేశ్వరి ఒక్కతయే మాయం టిలో నామాతురుతో భుజించి మాయంటిలోనే నిద్రించెను. సుబ్బమ్మ వెంకటరమాయ్య ఇంటికివెళ్లి భోజనముచేసి రాత్రి మాయంటికివచ్చి పరుండెను. సుబ్బమ్మ ఆదివారము ఉదయ ము న్యవహారముల చక్కచెల్చుటకై వెంకటకృష్ణయ్యవద్దకు వెళ్లెదనెను. మేము అన్నము తినిన తరువాతవెళ్లి సాయంత్రము రావచ్చునని నేను తెల్పితిని. కాని ఉదయమే వెంకట కృ ష్ణయ్యవద్దకు వెళ్లి మధ్యాహ్నము ఇంటికివచ్చి సాయంకాలము దశావతార ప్రదర్శనమునకు తన అల్లుడతోగలసి వెళ్ళిపోయెనని ను నెల్లూరు వెళ్లెదనని ఆమె చెప్పెను. ఆ సమయమందు వెం కట కృష్ణయ్య కచ్చాలేళ్ళెర అగ్రహారముగూడెను. తనకువెం కట కృష్ణయ్య ఇంటికి దారి తెలియదనియు నేమనువద్ద విడ చిన తాను వెళ్ళగలననియు చెప్పెను. అందులన 7 వ తేదీ ఉద యము ఆమెను వెంట్రులుస్తేమనంద విడచిపెట్టి నేను విల్లివాకం వచ్చి చేరి నాయంటిలో నుంటిని.

తల్లికూతుండ్లు పట్టణమునుండి తిరిగినవచ్చుట

12 గంట్లకు సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులు తిరిగి మాయంటి కి వచ్చిరి. వారు అసిహాయిసల్లు కన్పించిరి అక్కడికి వెళ్లి ఎండలో తిరిగి వచ్చినందున అలసట జెందితినిని చెప్పెను.

భోజనము చేయవలసినదని నేను కోరగ తాను భోంచేసి తినియు బ్రతాంతినిమాత్రమే కావలెనని పల్లెను.

వెంకటకృష్ణయ్య చంద్రమతులరాక

ఉదయము కామమ్మవచ్చి తనతల్లి విషయముడుగ పట్ట మువెళ్లెనని తెల్పిరి. సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరులు మంచినీళ్ళుమాత్ర ము పుచ్చుకొని మాయంటు నొక గదిలోపరుండిరి. 1-30 లేక 2 గంటలబండికి వెంకటకృష్ణయ్య, చంద్రమతి, ఆదినారాయణ లు మాయంటికివచ్చిరి. కాని 2 వ ముద్దయి మాయంటి లోపలికి రాలేదు. 1,2 నిమిషములు వారితో మాట్లాడి వెళ్లిపోయెను. వెంకటకృష్ణయ్య, చంద్రమతులు సుబ్బమ్మతో మాట్లాడుటకై సాయంత్రమువరకుండిరి. కాని సుబ్బమ్మ ఈవిషయమై వారి తో మాట్లాడుట కిచ్చగింపలేదు. ఆదినము ప్రదర్శనమునకు వెళ్ల టకు తగిన స్వాధ్యములేదని నాతోచెప్పెను. సాయంకాలము 6 గంట్లకు 2 వ ముద్దయియింటిలో కొన్ని సామానులుగైకొని రమ్మని నాతోచెప్పిరి. కాని 2 వ ముద్దయియింటిలో ఎవరు లే నందున తిరిగివచ్చి మాయంటిలోనుంటిని. నామాతురు సుబ్బమ్మ కూతురు మాయంటిలోనే భుజించిరి. వారిద్దరు పిదప ఆడుకొను చుండగనేనున్న వెంకట కృష్ణయ్య, ఇరువురముభోజనము చేసి తిమి.చంద్రమతితోను నాభార్యతోబాటు భోజనము చేయవలసి నదిగ సుబ్బమ్మకు బ్రతిమిలాడితిమి. కాని ఆరాత్రి ఆమె భుజిం ప నివ్వపడలేదు. పిదప చంద్రమతి నాభార్య ఇరువురు భుజిం చిరి. చూరఅన్నము సుబ్బమ్మకు తినవలసినదిగ కోరితిమి. నా భార్య నంటపని చేయుచుండెను. చంద్రమతిని చూర అన్నము పెట్టవని కోరితిమి. నేను భుజించిన పిదప మాతాచారము నను సరించి వెంకట కృష్ణయ్యకు తొంబూలము నిచ్చితిని. విగ్నివా కము అనేకమార్లు వచ్చి విన్నగుజెందితిని చెప్పి 2 వ ముద్దయి వచ్చువరకు ఉండి సామాన్లు తేవలసినదిగనన్ను కోరెను. మరల 2 వ ముద్దయి యింటికి వెళ్లి అరగంటనేపు వేచియుండి 8-30 లేక 9 గంటలకు తిరిగి యింటికి వచ్చితిని. నేను తిరిగి వచ్చి నపుడు వెంకటకృష్ణయ్య తన హృదయములో ఎడమవైపున నొప్పిగనుండెనని చెప్పుచుండెను నిలచి యుండలేనని చెప్పి చాపవై పరుండెను

“డాక్టరుకై వెళ్ళుట”

రెండునిమిషములు వారిని చూడవలసినదిగ నా భార్యను చంద్రమతితోను చెప్పి డాక్టరుకొరకై వెళ్లితిని. చంద్రమతి ఇందుకు అంగీకరించెను. వెంకట రమణయ్య ఇంటి ప్రక్కనే డాక్టరు కేవాలము ఉండగ వారిని పిలుచుకొనిరాదలంచితి ని. డాక్టరు ఇంటిలో లేకుండెను. కొలదినిముసములలో డా క్టరును తీసుకొనివచ్చెదనని వెంకట రమణయ్య చెప్పెను.

వెంకట కృష్ణయ్య అంత్యదశ

నేను తిరిగి యింటికివచ్చునప్పటికి మరణావస్థ యందుంకి స్వల్పకాలములో గతించెను. వారి బంధువులకు తంతి నివ్వనని నినదిగ నన్నుకోరగ చైలులేనందున పెరంబూరుకు వచ్చి వెళ్లి కావనిలోవారి అన్నకుమారునకు తంతునిచ్చితిని. పోస్టుమాస్టరు నామిత్రుడైనందున తంతువంతువరకు వారింటచేయుండి 12 ఒం టి గంటలలో పలికిరిగి ఇంటికిరాగ నా భార్య చం ద్రమతియున్న ఇల్లు పెద్దదై నందునను నేను ఇంట్లోఉన్నందు న భయపడి సుబ్బమ్మ, రాజేశ్వరులు వెంకటరమణయ్యతో వెళ్ళరిని” చెప్పిరి. సోభవారము ఉదయము లింగచెట్టి వీధిలోను న్న సుందరరాజును వెంకట్రామను ఇద్దరివద్దకు విడచి రూప్య ములు వెంకటకృష్ణయ్య దహన సంస్కారములకై తేవలసినదిగ చంద్రమతి నాకు చెప్పెను. జై. యం. వి. ఏ. లోగూడ ఈ మరణవార్త చెప్పెనునెను. మద్రాసు కు వెళ్ళి దారి లో వెంకటర మణయ్య ఇంటికి వెళ్లి దహనము నకై ప్రయత్నములు చేయవలసినదిగ కోరితిని. కలకత్తా మెయి లులో కేషయ్యకొరకై కొంతసేపు వేచియుండి పట్టమువెళ్ళి గుడ్డు డబ్బు దీసికొని 12 గంటలకు తిరిగివచ్చితిని. రెండుగడ్డ లకు బహుశ రెండుదుప్పట్లు తెచ్చితిని చంద్రమతి అనగ గది లో ఈరెండినిమాత్రమే చూచితినినియు, ఇల్లంతయు వెతుకు టకు నాకేమిపనిమని చక్కతిని. ఇంకొండురంగ జనులు గుం పురూడియుండుబత్తు శ్రమమున తీసుకవెళ్ళుటకై ప్రయత్నము లేమియు జరుగలేదు. 2 వ ముద్దయిని చంద్రమతి ప్రక్కకై నను రానీయకుండెను ఆదినము ఉత్సవమున్నందున దేవాలయధ ర్మకర్తలు శనిమును తీసికొని వెళ్ళవలసినదిగ తొందరపెట్టుచు న్నందున కొంగరబ్రాహ్మణులకు పిలిచితిని. కొంతకష్టముపై దహనసంస్కారము ముగిసెను. ఇంటికివచ్చినపిదప సుందర రామయ్యకు “నిభార్యను ఎప్పుడు వచ్చునదిన్ని అడిగి ఒకటి రెండు దినములలో ఊరికి పంపెదనని” ఉత్తరము వ్రాసి విల్లివాకం పోస్టాఫీసులో వేసివచ్చుచుండగ వెంకటరమణయ్య కాన్పించి తాను మరియొక శ్మశానభూమికి వెళ్లితినినియు సు బ్బమ్మ ఆరాత్రి ఊరికి వెళ్లుననియు చెప్పెను. వెంటనే నేను మరల “ సుబ్బమ్మ ఆరాత్రికే రాగలవని కాడ్డవ్రాసితిని. విల్లి వాకంలో తహాయికట్టినందున పిల్లల చేతికిచ్చి పెరంబూరుపం పెదనని వెంకటరమణయ్య చెప్పెను.

2-వ ముద్దయి తన అత్తగారిని నేను తెచ్చుటకైప్రపడలే దు. అందుచే నాస్వంతబాధ్యతవై నే వారిని తెచ్చితినిని వ్రాసి తిని.

2-వ ముద్దయికి ఆతనిభార్యకు కలహము గలదను మొదల గువిషయములను నేను సుందరరామయ్య, సుబ్బమ్మగారలతో చెప్పియుండలేదు.

కోర్టువారిప్రశ్నలకు సమాధానము

పిమ్మట కోర్టువారు ముద్దయిని కొన్నిప్రశ్నలు అడుగగ ముద్దయి యిట్లు సమాధానము చెప్పెను.

కోర్టువారు:—డిసెంబరు 7 తేదీని చెంగల్రాయడేవర్ అనువానియొద్దకు వెళ్లియుంటివా?—నేను వెళ్ళ లేదు.

ప్రశ్న:—రెండవముద్దయితోగలసి తాళిబట్టుమొదలకు నన్నువులకు కరిగిండుటకై నీవు వెళ్లనట్లు జెప్పినసాక్ష్యము అబ ధమా?—జేను.

ప్ర:—నీదొడ్డిలోదొరకిన శనములనుగూర్చి నీమి జవాయి జెప్పెదవు?—22 తేదీనే ఈశవములు నాదొడ్డియందుండుట నేనెరింగితిని. అంతవరకు నేనేమియు ఎరుంగను. యమ్. వెంక ట్రావు, యమ్. గోపాలరావు అనువారలను నెల్లూరుపోలీసు కాన్ స్టేబిలు పేకుఇబ్రహీము అనునాతడును 20 తేదీరాత్రినుం డి 22 తేదీవరకు నన్ను నేకవిధముల బాధించిరి. లఘుశంకకై నను నన్ను బయటికి వెళ్లనీయలేదు. నాచేరినికొచిరి. (ముద్దయితనచేతి ప్రశ్నను కోర్టువారికిచూచించెను, నాకావారముసంగలేదు. మళ్ళు సామిప్పియొక్క పాదములవద్ద పరుండవలసినదిగ నన్నుకోరిరి. ఇంకను వారుగావించిన పనులను విధించుటకు నాకవమానముగ నున్నది నన్ను ఈవిధముగ అంగీకరింపవలసినదని ముఖ్యముగ గోపాలరావు వెంకట్రావులు నిర్బంధించిరి

గుంటూరు మండల రయితలసభ

29 తేదిన గుంటూరులో జరుగును

ముఖ్యవిషయములు చర్చింపబడును

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

త్యాగరాయచరిత్ర

ఈనెల 22-వ తేదీని శుక్రవారం సాయంత్రము గంట 6-30 లకు హిందూసమాజభవనములో బరంపురం వాస్తవ్యులగు మల్లారావు శ్రీ పశుమర్తి కృష్ణమూర్తిగారు త్యాగరాయ చరిత్రను పారికథారూపముగా భక్తిరసమొప్పనట్లు చెప్పిరి. పురజనులు అనేకులువచ్చి ఈ కథను శ్రీకృష్ణమూర్తిగారు చెప్పగా విని ఆనందించిరి. కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు గొప్పపండితులు. విమర్శనాశక్తిగలవారు. వారు సంగీతమునుగురించియు సాహిత్యమునుగురించియు ఈరెండుకళలకును గల సంబంధమును గురించియు శుభోదకముగాచెప్పిరి. త్యాగరాజుకుపూర్వము మన దేశములో కవిత్వము సంగీతముకూడ హేయమైన విషయములను వర్ణించుటకే ఉపయోగింపబడెననియు, బహుభాషాతాజా తర్వాత త్యాగరాజు తిరిగి ఈకళలను భక్తిరసముతో మేళవించి తాను ధన్వంతరిగది, ఇతరులను ధన్యులుగా చేయగలెననియు జెప్పిరి. సంగీతవిద్యను నేర్వదలచినవారు బావలీలద్వారా ఆవిద్యను నేర్చుకొనవలసిన అవసర మికమిదనెదనియు త్యాగరాజ కీర్తనలతోనే ప్రారంభించి వానితోడనే ముగింపవచ్చుననియు జెప్పిరి. పశుమర్తి కృష్ణమూర్తిగారి పారికథ నిజముగా భక్తిరసప్రధానము, నీతిదాయకము. దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు కృష్ణమూర్తిగారిచే రచియింపబడిన త్యాగరాజ చరిత్రలు అచ్చువేయించుచున్నారని విని శ్రోతలు ఆనందించిరి.

హిందువుల ఆధ్యాత్మికవిద్య

రాజమహేంద్రవర దివ్యజ్ఞాన సమాజపక్షమున హిందూసమాజ మందిరములో ఆవసరాల రామారావుపంతులుగారు (బి. ఏ. బి. ల్.) హిందువుల ఆధ్యాత్మిక విద్యను గురించి నిన్న సాయంత్రము గం 6-20 లకు ఉపన్యసించిరి. మా సివిల్స్ కళాశాలకు పి. ఆర్. కామతుగా రధ్యతవహించిరి.

వీరేశలింగోన్నత పాఠశాల—పాఠ విద్యార్థి సంఘము

నిన్నటిదినము వీరేశలింగోన్నత పాఠశాల పాఠవిద్యార్థి సంఘముయొక్క వార్షికోత్సవము మల్లారావు శ్రీ దిగవిల్లి వెంకట శివరావు, బి. ఏ. బి. ఎల్. అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. ఉదయము ఆరున్నర గంటలకు పాఠవిద్యార్థులందరకు అల్ప హారవిందోసంగబడెను. తరువాత పాఠశాలలో పాఠ విద్యార్థి సంఘపు కార్యచరణ సభ జరిగెను. రాబోవు సంవత్సరమునకు కార్యవిధానము తయ్యకొనబడిరి.

సాయంత్రము గం 5 లకు పాఠశాలావరణలో బహిరంగ సభ దిగవిల్లి వెంకట శివరావుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. పాఠశాలలోను జవాబు జెప్పుచు పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీయుత జయంతి గంగన్నగారు పాఠశాల ప్రస్తుతస్థితిని గురించియు హితకారిణి సమాజమునుగురించియు వీరేశలింగస్మారక-చిహ్నమును గురించియు పాఠవిద్యార్థులు పాఠశాలకు చేయగల్గిన సహాయమును గురించియు విపులముగా నుపన్యసించిరి.

ఈ పాఠశాలకొక ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వము గలదు. ఈ పాఠశాలను పరిపాలించు హితకారిణిసమాజములో ఎవ్వరైనను సభ్యులు గావచ్చును. హితకారిణి సమాజము వీరేశలింగము పంతులుగారి ఆస్తికంతకు (ట్రస్టీలు. సమాజసభ్యులు నెల 1కి వార్షికము మాత్రమే చెందానివ్వవలెను. కాని వారిహక్కులు ఎక్కువగా నున్నవి. వీరేశలింగోన్నత పాఠశాల విలంతు శరణాలయము పంతులు గ్రంథ ప్రచురణాధికారము అన్నియు ఈ సమాజముబోలిన మరియొక సంస్థమన దేశములో లేదనుటలో అతిశయోక్తిలేదు. పాఠ విద్యార్థులందరు ఈ సమాజములో సభ్యులై పంతులుగారిచే స్థాపితబడిన సంస్థల సరిగా పనిచేయునట్లు చూడవలసిన బాధ్యత వారిమీద నున్నది. ఈ పాఠశాలయొక్క ఆర్థికస్థితి ప్రస్తుతము బాగుగాలేదు. ఏ సంవత్సరమున కాసంవత్సరము పాఠశాల సరిగా నిర్వహింపబడునో నిర్వహింపబడదో యని భయముగా నున్నది. పరిపాలకు లెట్లో ఎప్పటి కప్పుడు కష్టముల నెదుర్కొనుచున్నారు. ఈ పాఠశాలను మంచి ఆర్థికస్థితిలోనికి దెచ్చు భారము కొంతవరకు పాఠవిద్యార్థుల మీద నున్నది.

ప్రస్తుతము మన దేశములోని పాఠశాలలో గరపబడు విద్య అసంతృప్తికరముగా నున్నదని అందరు ఒప్పుకొనుచున్నారు. నిజముగా ప్రతి తరగతిలోను తెలివైన విద్యార్థులకు ఏ విధమున ప్రోత్సాహము ఇచ్చుటకు వీలులేకున్నది. నలుబది మంది విద్యార్థులు గల తరగతులలో ఉపాధ్యాయుడు ప్రతి విద్యార్థికి ప్రత్యేకముగా ఎక్కువకాలము వినియోగించుటకు వీలులేదు. పాఠవిద్యార్థులు ఈ సందర్భములో చేయగల్గిన నేవ యెంతేని గలదు. పాఠవిద్యార్థులు ప్రతిదినము ఒక గంటకాలము తమ తీరికసమయములలో ఎవరో నలుగురు కైదుగురు విద్యార్థులను తమతో నుండుకొని వారికి ఏ విద్యయందు, ఏ కళయందు దభిరుచిగలదో ఆచూ విద్యలయందు లేక ఆ కళయందు దాయా విద్యార్థులకుగల యభిరుచికి ప్రోత్సాహము నిచ్చినచో ఆ విద్యార్థులు బాగుపడుదురు. అట్టివిద్య మనదేశములో చాల అవసరముగా నున్నది. ఇట్టి నేవ నిజమున దేశసేవ. ఇందులకు పాఠవిద్యార్థులు విశేష శ్రమపడ నవసరములేదు.

వీరేశలింగం పంతులుగారి శిలా విగ్రహమునకు చందాలు విరాళములు ప్రోగుచేయుచున్నాము. ఆంగ్లదేశములో ఏ నూతపురుషుని శిలా విగ్రహములేదు. ఆంగ్లములో నిస్సంశయముగా మహాయోగులగు వీరేశలింగం పంతులుగారికి శిలా విగ్రహము లేకపోవుట మనకే తలవంపు. ఈ ప్రయత్నమునకు పాఠవిద్యార్థులందరు తోడ్పడవలెను.

అధ్యక్షులు పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు గంగన్నగారి సామర్థ్యమును, ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమును, గంభీరోద్దేశములను కొనినిూడి అట్టివారి యాజమాన్యముక్రింద పాఠశాల కెట్టి కొరతయొందదని చెప్పుచు పాఠవిద్యార్థులందరు గంగన్నగారు చెప్పినట్లు చేయవలెనని హెచ్చరించిరి.

రాత్రి గం 9-30 లకు వీరేశలింగోన్నత పాఠశాల ప్రస్తుత విద్యార్థులును, పాఠవిద్యార్థులును కలసి పెరిడనుకవియొక్క "విహారో" అను నాటకమును (ఇంగ్లీషులో) ప్రశంసాస్వాముగా ప్రదర్శించిరి.

జెరూసలం యుద్ధస్మారకచిహ్నము

ను మేనెల 7 తేదీని బ్రిటిషు సైనికుల స్మారకార్థమును మిత్రుండలి సైనికుల సార్వత్రికార్థమును ఫీల్డు మార్షలు ఆలెంబీ ప్రభువు తెరచునట.

జీబ్రుజి నాకాయుద్ధవాహి కోత్సవము గూడ 28 తేదీన జరిగిరి.

ప్ర:—వెంకట్రామన్ గారియింటా వెంకటకృష్ణయ్య పెట్టెలోనుంచి కాగితముల తీసుకొనివెళ్లితిమని సాక్ష్యము వింటివి. ఆవిషయ మేమిచెప్పెదవు?—ఆసాక్ష్య మంతయు అసత్యము.

ప్ర:—(నెల్లూరువెళ్లి ఆదివారాయన కామమృలనుగూర్చి సుబ్బమ్మతో చెప్పి ఆమెను దోడ్కొనివచ్చినట్లు) నెంబియం పోలీసువారివద్దవచ్చిన వాబూలమునకును నీవు జెప్పినదానికిని భేదముగలదు. ఏమిచెప్పెదవు?—ముద్రయి వాబూలమును పరిశీలించి) కృష్ణరావు అట్లు వాబూలము నివ్వవలసినదిగ నన్ను నిర్బంధించెను. ఆదినమున 11 గంటలు మొదలు 7 గంటలవరకు పోలీసువారికస్తడిలో ప్రేక్షకులతో యుంటిని.

ప్ర:—విషయమున్నదని చెప్పబడినసీసా నీయింటిమారుమండి తీసియివ్వబడినదని సాక్ష్యముకలదు. ఆవిషయమేమి?—20-వ తేదీనదిన 28-వ తేదీన నేను మాయింటికి తీసుకొనిరాబడితిని. ఆసీసావిషయమై నాకేమియు తెలియదు.

ప్ర:—బావిలోనుంచి దొరకినతాళము చెవి మిగతవస్తువులనుగూర్చి ఏమిచెప్పెదవు?—నెంబుథామనుమాంటు సబ్ జైలునుండి నన్ను తీసుకొనివచ్చి బావివద్ద నిలువబెట్టిరి.

ప్ర:—కామమృ నెల్లూరు తీసుకవెళ్లినపెట్టెలో దొరకినదని చెప్పబడినకాగితము (ఎస్సీబిలో "హెచ్")ను ముద్రయికి చూపించి "ఈకాగితము నీవు వ్రాసినది కాదా? అని అడిగిరి—నా సంతకమునకును దీనికిని భేదముగలదు. దీనిలోనున్న సంతకము నాసంతకమునలే కన్నదుమన్న నాదికాదు. నాసంతకము కావలయునన్న చేసిచూపెదను.

ప్ర:—ఆకాగితమును నీవు వ్రాసితివా?—నేను వ్రాయలేదు.

ప్ర:—24-వ తేదీ పోలీసువారు నిన్ను చెన్నపురికి తీసుకవెళ్లినపుడు వారికి "మెహతా కంపెనీ" చూపెట్టితివా?—నేను "మెహతా కంపెనీ" చూపెట్టలేదు. వారే నన్ను వేదాచుల కెట్టివద్దకు గొనిపోయిరి.

ప్ర:—నగలు అమ్మినచోట్లను నీవు చూపితిమని చెప్పుచున్నారు. ఏమిచెప్పెదవు?—నేనేమియు ఎరుగను. నన్ను వారే ఆ అంగడికి తీసుకవెళ్లిరి. నాకేమియు తెలియదని అప్పుడే నిరాకరించితిని. "వెటడన్" కంపెనీకిని నన్ను గొంపోయిరి. కాని నేనేమియు ఎరుగనని చెప్పితిని. నన్ను "స్టవర్ బహారు" పోలీసుప్రేక్షకుల తీసుకవెళ్లి అందుంచిరి.

ప్ర:—కడపటిసారి అడుగుచున్నాను. నీకొడ్డిలో కన్నడిగ వేసుచు విషయమై నీచేమైన చెప్పగలవా?—ఆశవములు నాకొడ్డిలోని కెట్లవచ్చెనో నాకేమియు తెలియదు.

ప్ర:—అరటిచెట్లను నీవు ఆదినమునాటితివా?—ననంబరులోనే అరటిచెట్లను నాటితిని. నాలుగైదు అడుగుల ఎత్తుపెరుగగనే వారిని వెరకి కైచితిని.

ముద్రయి యింకను ఇట్లుచెప్పెను. ఆదివారము మాయింట్లో కాకరకాయకూరవండిరని చందముచెప్పెను. దినంబరు మాసములో కాకరకాయకూర పిళ్లె 1కి రు. 0-8-0 లు 0-12-0 లవరకు అమ్ముచుండెను. రాత్రిల్లి మేమెప్పుడును కూరలువండము. అందులో కాకరకాయవంటి ఖరీదుగల కూరను అసలే చేయదు. పెసరపచ్చడి, చింతపండు పచ్చడిని జేసితిమి.

"2 వ కూతురు పెండ్లి"

"నా రెండవ కూతురు పెండ్లికి ననంబరు మాసమునుంచి మునుము విచారించుట మొదలుపెట్టితిని. సబ్ మాజస్ట్రేటు వద్ద విచారణలోనుండ నా రెండవకుమార్తెకు వివాహముచేసితిని." అనెను.

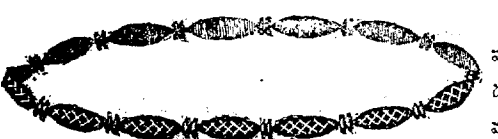
రెండు, మూడు ముద్రయిల వాబూలములు రేపుగొనెదనని జడ్జిగారు నేటికి విచారణ ముగించిరి.

ఆస్తుల మార్పుచట్టము

సిద్ధా, ఏప్రిల్ 23:—గౌ. ఎస్. ఆర్. దాసు అధ్యక్షులుగను న్యాయమూర్తి మిల్లాగారు (హిందూ) బి. ఎల్. మిత్రగారు (రెంగాలు అధ్యక్షులు జనరలు) గౌ. ఎస్. ఎల్. నేనుగారు (సం. రా.) సభ్యులుగనుగల సభమును ఆస్తుల మార్పుచట్టము విచారించుటకు నియమించిరి.

రిజర్వర్షాంకు, గోల్లపూండ్రబిల్లి బాయింట్ కమిటి సభలు మే 10 తేదీనుండి జూను 4వ తేదీవరకు హిందూయిలోను జూలై 18 నుండి 28 వరకు కలకత్తాలోను జరుపుటకు నిశ్చయింపబడెనది. (అ. ప్రె.)

మీకోరిక మేరకు నగలను తయారుచేసి పంపెదము.



సవరం బంగారు, సీమెండి, పువ్వురాగములు, కెంపులు, వజ్రములు వగైరాలు చేర్చి తయారుచేయబడిన నగలలో యేది కావలసినను పంపెదము. హాజరులో లేనివి మీఆర్డరు మేరకు తయారుచేసి మీరు కోరుకల మునకు పంపబడును.
ముఖ్య గమనింపు:—చీరలు పలురంగులలో గలవు. చాయకు పూచీచెప్పెదము. కావలసినవారికి సరఫరా చేయబడును.
K. V. Raghavendriah & Bros., Proprietors
శ్రీ సత్యనారాయణ జ్యూవలరి హాల్,
నగలను తయారుచేయువారు, సీమకములముల వర్తకులు, అవెన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ. (2)

బెంగాలు శాసనసభకు ఎన్నిక

హక్కారాలో శ్రీనివాసయ్యంగారి ఉపన్యాసములు

పోలింగుదినమున కొట్టుకొనుట

కలకత్తా, ఏప్రిలు 28:— శ్రీనివాస అయ్యంగారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు హక్కారాలో శాసనసభకు వై ఎల్ కె ను ప్రచారక సభయందు పాల్గొనినందుకు కాంగ్రెసులో అన్ని పక్షములవారు ఐకమత్యముతో నుండవలెనని బోధజేసిరి.

“జేశబంధు దాసుగారు అందజేసిన నాయకత్వమును వంగరాష్ట్రము విడిచిపెట్టరాదు. నిరంకుశాధికారులను ఎదుర్కుట కెన్ని సాధనములు గలవో అన్నింటిని ఉపయోగించుటను ముఖ్యస్థానములన్నిటిని ఆక్రమించుకొని స్వాతంత్ర్యసమరము నకు తగిన బలము చేకూర్చుకొనుటను శాసనసభలందు ప్రవేశింపవలసివచ్చెను. ప్రజల హక్కులను భంగముకలుగకుండ కాపలా కాయుటకు కాంగ్రెసువారు శాసనసభల చేరవలెను. ప్రజల సహాయము పూర్తిగా లేక పోవుట చేతనే కాంగ్రెసు గౌరవము తగ్గుచున్నది. అందుచే కాంగ్రెసుయెడల అందరికి ఒకేరీతి భక్తియుండవలెను. కాంగ్రెసు ననుసరించువారలలో భేదాభిప్రాయములుండరాదు. మంచికట్టుదిట్టములుగల సంఘముండవలెను. ఇప్పటివలె అంతయు కాగితముపైను మాత్రమున చాలదు. ఐకమత్యము చేకూరుట కష్టసాధ్యమే కావచ్చును. కాని నిరాశచెకదనుండ పనిచేయుట మనవిధి. క్రమశిక్షణయున్నచో ప్రస్తుత ఇబ్బందులన్నియు తొలగగలవు. పరిశుభ్రమున పడతుల ననుసరింపవలెను.

స్వవిషయముకన్న స్వదేశవిషయమెక్కువ ప్రాముఖ్యతగలది. దేశబంధును బ్రతికీయున్నచో మనమిగతీయందుండియుండము. దేశబంధుదాసు నిజముగ గొప్పవాడే కాని అతని కన్న వంగమాత గొప్పది.

అనిజెప్పి కలకత్తా కార్యరేషను, సభ్యుల ఎన్నిక సం తృప్తికరముగ జరుగనందుకు విచారముచెలిపి, ఐకమత్యముతో నుండగోరి హక్కారా వై ఎల్ కె నునందు ఒక అభ్యర్థిని విరమించి కాంగ్రెసునకు బలముచేకూర్చవలెనని గోరిరి.

రాజకీయ వత్ససంరంభములగుర్చి చెల్పుచు యిది నూతన శతాబ్దమునకు ఉపోద్ఘాతము నందినది. మహమ్మదీయులు అందరు అనుకొనినంత జాతీయతా ప్రతిపాలుగుగారినియు బక్రెసు హేతుగారు కోరినట్లు నీడముగ, లొంగి పోజాలనునియు అయ్యంగారు చెప్పిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

పోలింగుదినమున కొట్టుకొనుట

కలకత్తా, ఏప్రిలు 28:— బెంగాలు శాసనసభకు హక్కారా సిపలు మహమ్మదీయతరనియోజిక వర్గమునందు ఎన్నిక దావా తీర్పులను కలిగిన వై ఎల్ కె ను పోలింగుదినమున నేను కొట్టుకొనుట అంతమయ్యెను. రిస్పాన్సివు పక్షపు అభ్యర్థియగు చారుచంద్ర శింధుగారి మోటారు నడుపువారి తలపై లాటిచెబ్బుతగిలి తలపగిలెను. అతనికి సహాయము జేయ బోయినవాని చేతులతో కొట్టిరి. ఉత్తరభాగపు ఓటరు ఒకడు సింగుగారికి పోటుజేయబోవునకి అవతలి పక్షమువారు ఎగతాళిజేసిరి అంత ఉభయపక్షములవారు కొట్టుకొనిరి అందులో మోటారువానికి చెబ్బుతగిలెను. పోటీ తీవ్రముగనున్నది ఉభయపక్షములవారు ఎక్కువగ మోటారుకారుల తేచ్చిరి. వానిపై మహమ్మదీయగారు కారాగారములోనున్న పటములుగలవు. కాంగ్రెసుపక్షపు అభ్యర్థి ఖగేంద్రనాదుగంగూలీ గారు గత ఎన్నికలో విజయమొందినను నామినేషనుసరిగలేదని ఎల్ కె ను కొద్దులో తీర్పుజెప్పబడినది 18000 ఓటరులలో 35 మంది ఓటుజేసిరి (ప్రీ ప్రెసు.)

కలకత్తా, ఏప్రిలు 28:— 4 వోటాలదగ్గరనుండుకొనినందులకు రమేశచంద్రగారికి రెండేండ్ల కఠినవరకము విధింపబడెను. ఆ. ప్రె

నోటీసు

నలం, షెవ్వాపేటలోనున్న శ్రీ నేనుగోపాల బసీను ఫ్యాక్టరీ స్వంతదారులగు మేము యిదివరకు మావద్ద ప్రావేలింగు ఏజన్సీగా పనిచేయుచుండినట్టి బెజవాడ ఎంపైరు ప్రేడింగు కంపెనీలోనున్న శ్రీయుత డి ఎస్. అవతారిముగారిని నేటి నుండియే సదరు ఏజన్సీనుండి రద్దుచేసితి మని యందుమూలముగా అందరికిని తెలియజేయుచున్నాము.

గెం. తిరుమలయ్య. 19-3-27.

శ్రీ శివాజీమహారాజు త్రిశతాబ్దోత్సవము

ఈ జాతీయమహోత్సవమును 1927 ఏప్రిలు 27-వ తేది నుండి మేనెల 3-వ తేది వఱకును భక్తిపూర్వకముగ నెఱవేర్చుచు

కార్యరేషను ఎన్నిక ఆక్షేపణ

మల్లికుగారి అర్జీ

కలకత్తా, ఏప్రిలు 28:— మునిసిపలు వర్డుము ప్రకారము తగినంతమంద సభ్యులు లేనందున ఏప్రిలు 11 వ తేదీనా జరిగిన ఆల్టరుమను ఎన్నిక సక్రమమైనదికాదని అందుచే కార్యరేషను సభ్యులు వ్యూహారములన్నియు యీ అర్జీ విచారించి తీర్పు జెప్పవరకు నిలుపుజేయవలెననియు కోరుచు ఎ. ఎ. కె. మల్లికుగారు ఆల్టరుమను ఎన్నికయందు ఓడిపోయినవారు సానిక స్వపరిపాలనశాఖ మంత్రిగారికి అర్జీ చెట్టు కొనిరి. కార్యరేషనును ఎన్నకొనబడిన సభ్యులు గూఢముజిల ను ఖానుగారు చనిపోవుచున్నందు, మహమ్మదు సులేమానుగారు ఆరెక్టుచేయబడి జైలులులో నుండునను వారీపేరు లింకను గజిములో ప్రకటింపబడుచుండుచేసే ఆల్టరుమను ఎన్నిక సభ నోటీసు వారిరువురికి అంకబోవుచున్నందున సభ్యులందరు లేనందున ఆల్టరుమను ఎన్నిక సక్రమముగలేదని ఆక్షేపించు నూచింగిరి.

మల్లికుగారు ప్రధాన కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షిగూడ నొక లేఖవ్రాసిరి. ఎన్నిక న్యాయవిధిద్వయము నందులచేత కార్యరేషనులో యేపనిగూడ జరుగరాదనియు అభ్యర్థుడు శిశునాథ్యకుల ఎన్నికలు జరిగినను నిర్బంధముననునియు తన అర్జీ విచారించబడునని నూతన కార్యరేషను సమావేశము జరుగరాదనియు నూచించిరి

కలకత్తా, కార్యరేషను మేయరు ఎన్నిక ఏప్రిలు 27 వ తేదీన జరుగుటకు నిశ్చయింపబడెను. (ప్రీ ప్రెస్)

మరణము

డేరాడూను, ఏప్రిలు 28:— అ. భా. గూర్ఖాలీచ కార్యదరిగు బేదారు భేరుబహుమారు క్షుత్రిగారు చనివారిరి.

బెంగాలులో తుపాను మరణములు

14 రు చనిపోయిరి. 40 మంది గాయపడిరి

నాకాలి, ఏప్రిలు 28:— ఈజిప్టులో మొన్నచచ్చిన గాలిదుమారము తుపానువలన చనిపోయినవారు 14రు. చెబ్బులతో గిలినవారు 40 మందియని వార్తలు చెల్లెయున్నవి ప్రభుత్వమువారు ఉపశమన ఖర్చులకుగాను రూ 750 వ్యవసాయ ఋణములను రూ 10,000 ఖాయపరచిరి. వ్యవసాయదారులే యెక్కువ నష్టపోయిరి.

అడవిశాఖ విద్యార్థులు

సిమ్లా, ఏప్రిలు 28:— ఇండియను ఫారెస్టుసర్వీసునందు శిక్షణకుగాను ఓదార్పర్థుల నెంచుటకు డిల్లీలో 1927 జూలయి 18వ తేదీన పరీక్షజరుగును.

పలుక్కాలి సత్యాగ్రహము

డా. మూంజిగారు అధికారులతో ముచ్చటించుట

పలుక్కాలి, ఏప్రిలు 28:— డా॥ మూంజిగారు, కె. సి నియోగిగారు తదితరులు నిన్న యిచ్చటికిరాగానే పురజనులు అత్యుత్సాహముతో స్వాగతమొసంగి సత్యాగ్రహ కార్యాలయమునకు ఉత్సవముతో తీసుకొనిపోయిరి సత్యాగ్రహాద్యమముగూర్చి డా॥ మూంజి నియోగిగారు సబుడివిజనలు ఆశీసరుతో మాట్లాడిరి. ఉత్సవముల నిషేధించుటకు కారణమయిన మనీషను, హిందూ సత్యాగ్రహముల ఆరెక్టు అగుట నేడు జూచిరి.

డా॥ మూంజిగారికి విద్యార్థులసంఘమువారు సన్మాన పత్రము నొసంగిరి. నేడు మూంజిగారికి మునిసిపాలిటీవారు, హిందూపురజనులు సన్మానపత్రము నొసంగిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

విహారు గవర్నరు

పూరి, ఏప్రిలు 28:— బరిస్టరాష్ట్ర గవర్నరుగారు పూరిజయిలు హాస్పిటలు కలరాహాస్పిటలు కలకంలో రెవెన్యూ కాలేజీ వైద్యపాఠశాల ఎంజనీరింగు స్కూలు నది.

మరీచి సంహిత.

వేదోక్తమైన వైదిక మతావలంబకు లందరును శ్రీ తిరుపతి కొండమీద వేంచేసియుండు సర్వవ్యాపియైన శ్రీ వేంకటాచలవతి స్వామి సన్నిధానమున బహుకాలముగా జరుగు నేదోక్తార్చనల గుఱించి సంపూర్ణముగా తెలిసికొనుటయందు దానర్తులరే గదా! ప్రాచీనకాలమున మరీచి మహాముని తమవైఖానస శాస్త్రగ్రంథములలో నొక భాగమున వివరించిన రీతిగనే యీ దేవాలయము కట్టబడి పూజ జరుపబడుచున్నది. మరీచి సంహితలో నానంద సంహితయను నా గ్రంథమునందలి “విమానార్చన కల్పము”ను భాగము శ్రీ తిరుమతి తిరుపతి దేవస్థానము విచారణకర్తలవారిచే దేవనాగరలిపియందు పెద్ద అక్షరములతో ముద్రింపించబడి మానసియనంచితగా ప్రకటింపబడియున్నది. ఆ గ్రంథమునందలి సామాన్యవిషయము లోపాటు విశేషాంశము లేలియన:—

- 1. శ్రీ విష్ణుమూర్తిని యర్చించుటయే మోక్షసాధన మనునది.
2. వైఖానసాగమప్రోక్త అర్చన వేదమంత్రములతోనే జరుగుచున్నది.
3. దేవాలయ ప్రతిష్ఠ, అందు దేవతల ప్రతిష్ఠలు, అర్చనావిధానములు విపులముగా యిందు కనబడును.
4. మరియు నియ్యది అర్చనకును యోగాభ్యాసమునకును సంబంధమును కనుపఱచుచు భగవదనుగ్రహమును సంపాదించుటకు కావలసిన ముఖ్యమైన భక్తి ధ్యాన పద్ధతులను విశదపఱచుట. ఈ గ్రంథమును గుఱించి శ్రీ పెరుంబూదూరు సివాసులైన పండిత విద్వాన్ బాలధన్వ వెంకటాచార్యులవారి క్రిందివిధమున వ్రాయుచున్నారు.

నిన్నటిదినమున తపాలు ద్వారా తాము దయతో సంపిన మరీచి సంహిత పుస్తకమును నేను పుచ్చుకొంటిని. సదరు పుస్తకమును, అందలి విషయములను కని పరమానందభరితుడ నైతిని. ఇయ్యది దేవాలయములకొక మహాపకారిణి. మరుటప్పకు నాకింకొక కాపిని దయచేసి పంపకోరెదను.

ఈ పుస్తకము కావలసినవారు తిరుపతి దేవస్థానం హుజూరు ఆఫీసు రికార్డు కీషరు వారి వద్ద నేరులో రు 2-12-0కు గాని లేక పోస్టేజీ సహా రు 3-6-0లు మణియార్డురు చేసికొనిగాని తెప్పించుకొనవచ్చును.

శ్రీ మహాంతు ప్రయాగదాసుజీవారు విచారణకర్త.



మహానామవాక్యము

రాకపోకలు. — డి. వి. డి. ఎల్. నన్నగారు గవర్నరు మెంటు పనులపై చికిత్సాసలహాదారులు నేటిఉదయం మద్రాసు వెళ్ళిరి.

మేజరు మనీగారు గతరాత్రి ఉదకమండలము వెళ్ళిరి. ఆర్. యస్. శర్మగారు గతరాత్రి తిరువాలూరు వెళ్ళిరి.

లోకలుబోధలకు నామినేషనులు లేవు

తాలూకా బోధలకు జిల్లా బోధలకు నామినేషనులు చేయుపద్ధతి రద్దుచేయవలెనని ప్రధానమంత్రిగారు గౌ. డా॥ సుబ్బారాయుడుగారు ఆలోచించుచున్నారని తెలియుచున్నది. నిన్ను జాతులవారకు మహమ్మదీయులమాత్రము ఎన్నికలద్వారా తమ ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనుట సాధ్యపడదని భయపడుచున్నారు. వారికిమాత్రము పథ్యులకు నామినేషను చేయుదురని. ఈమార్పులన్నియు త్వరలో రానున్న చిత్తుపరణచట్టములో పొందుపరచబడును.

జలాపాత విప్రస్థితి - చెన్నరాజధానిలో

విప్రస్థితి. — కనడా దేశములకు హావర్డుగారు జలాపాత విప్రస్థితి కౌన్సిలప్రవీణులు - చెన్నరాజధానిలో జలాపాత విప్రస్థితి తగ్గుచుచేయుటకు గల సాధనసౌకర్యములను విచారించుటకై పరిశోధకులుగా వీరు నియమింపబడినారు. వీరు ఆగస్టు 15 లో నివసించినారు. గవర్నరు మెంటువారు తయారుచేసిన కార్యక్రమప్రకాశిక ననుసరించి హావర్డుగారు ఈరాజధానిలో పరిశోధనలను గావించెదరు.

మోటారు బస్సులకు ఘాతనమందు

బారు బస్సులు పట్ట పగ్గములలేకుండా వద్రాసు నగరములో తిరుగుచే కలుగుచున్న ఘోరమరాములు నిత్యకృత్యములైనవి. ఇట్టి ప్రమాదములకు లుగకుండుటకై ఏర్పాట్లుచేయవలెనని గవర్నరు మెంటువారు ఆలోచించుచున్నారని తెలియుచున్నది. మోటారు బస్సులు పరుగెత్తదగిన వేగపరిమితిని నిర్ణయించి మోటారు బస్సుల కన్నింటికిని "గవర్నరు" లను యంత్రసాధనములుండవలెనని నిర్ణయించెదరటం. (మద్రాసు మెయిలు)

ఈత కేసిన, లోతు అందక ఘాత మొందుట

నిన్న సాయంత్రము ముగ్గురుపడుచువిద్యార్థులు హైకోర్టుకు ఎదురుగానున్న సముద్రములోదిగి యాదబోయిరి. వారిలో ఇద్దరికి లోతుఅందక నీటుమిగిలిరి. మూడవవాడు వారిని రక్షించుటకై ప్రయత్నించెనుగాని అలల తాగుడులకు తాళలేకపోయెను. మృతిచెందిన బాలురశవము లింకను కన్పించలేదు ఒకబాలుడు 13 సం॥ముల వాడు బాట్టిటవునులోని నయనప్పనువీధిలోని వెంకటాద్రిపతి ఆయ్యగారి మహుడట రెండవపిల్లవాడెవ్వరో ఎరు పడదు.

శివాజీ జయంతి ప్రారంభము

గోల్డె హోల్ లో ఈ నెల 27 తేదీ బుధవారము సాయంత్రం 5-30 గంటలకు బహిరంగసభ జరుగును. శివాజీపటము ప్రతిష్ఠాపనము. భజన జరుగను. హిందీ కీర్తనలు జాతీయ గీతములు పాడబడును.

ది.వి. ఆర్. రామచంద్రరావు గారధ్యక్షతనహింతురు.

ఉపన్యాసకులు. — సి. యస్. రంగయ్యగారు, యస్. చక్రవర్తిగారు, యస్. ముత్తయ్యమొరళియ్యగారు ఏ రంగస్థాయి అయ్యగారు, బషీరు అహమ్మదు సయ్యద్ గారు, కే. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, ఏ. శివరామమీనస గారు, గౌ. వి. రామరామగారు, జే. ఏ. పింట్ గారు, పండిత హరిహరశర్మగారు ప్రసంగించెదరు.

మరణము కోరినవాడు మరల బ్రతుకుట

నిన్న మధ్యాహ్నం 2 వీణయిండియా రైలుమార్గమున చెట్టుపై నువ్వు కైలాస్ పాటుపారవద్ద నిలిచియుండెను. రైలుపై టైలమస్ట్రో నోకడు రైలుపట్టామీద కాళ్ళు చూచుకొనిపరుండెను రైలుబయలుదేరుటకు గంటకొల్పబడెను. రైలు ఇంకను కూతవేయలేదు. ఇంతలో నోక ప్రయాణికుడు బండిలోనుంచి నిర్నిమిత్తముగా బొంగిమాడగా పట్టాబాటి కాళ్ళు రెండుకన్పించుండెను. వెంటనే బండిలోనుండి దుమికి రైలుఇంకొక తీసములో బయలుదేరుచుగా ముహూర్తమాత్రములో ఆమనిషిని పట్టాలిండి బయటికి తీసి యాడ్మినేషను.

ఆత్మహత్య చేసినా ప్రయత్నించినాడను కారణముచే పోలీసువా రారేని అరెస్టుచేసిరి.

మొమనివారణ చట్టమునకు సవరణ

జమీందారులకు స్వల్పవడ్డీకి ఋణములు

మొమనివారణచట్టములో సీక్రెడిటరీలను చేయవలసి నదిగా మద్రాసు శాసనసభలో జనవరి 27 తేదీని తీర్మానింపబడినది. జమీందారులు, భూస్వాములు మొమనివారణ చేయదలచిన పనులకు సౌకర్యము కలుగజేయుటకై యీసవరణలు ఉద్దేశింపబడినవి.

(1) 179 (ఏ) కెక్స్ ను యీక్రింది నిబంధన నమోదుచేయవలెను:— "21 (ఏ) కెక్స్ నుననుసరించి ప్రజాబాధనివారణోపశమనమునకై వీధులకు కూలిపనులను ఏజమీందారైనను, భూస్వామియైనను కల్పింపదలచినయెడల అట్టిపనులను కొనసాగించుటకు కావలసిన ధనమును ఋణముగా యిప్పించవలసినదని సవరణ జమీందారుగాని, భూస్వామిగాని దరఖాస్తుచేసి కొనేయెడల కలెక్టరు యిప్పించవచ్చును.

(2) 180 (ఏ) కెక్స్ ను చివరి యీవాక్యము జేర్చవలెను. "179 (ఏ) కెక్స్ నులో చేరిన ఋణములను యిచ్చేయెడల లోకలుబోధలవారికి యివ్వబడు ఋణముల వడ్డీరేటు చొప్పుననే ప్రజెప్పిన ఋణములనుమాడా యివ్వవలెను. సవరణ ఋణములను 15 వాయిదాలకు తక్కువకాని వాయిదాలలో రాబట్టవలెను."

పైతీర్మానములోని సలహాననుసరించి ఏభూస్వామిగాని, జమీందారుగాని తాను సాధారణ పయములందు అదేపనికి తీసికొను గ్రాంటు ముత్తమువీధ విధింపబడు వడ్డీరేటుకన్న తక్కువ వడ్డీరేటు మోమోపశమనకార్య ఋణములకు విధింపబడును. మొమనివారణమునకు సర్కారుబోధగర్హులలో బాటు లోపాయికారీలుగా జమీందారుమాడా తమ యెట్టిటులో పనులుచేయుటకుగాను ప్రోత్సహమొసంగుటకై ఈసలహాలు అంగీకరింపబడినవి.

ఈసవరణలను చట్టములో జేర్చించుటకు కావలసిన ఉత్తరువులను జారీచేయవలసినదిగా రెవిన్యూబోధలవారిని కోరడమైనది.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము

ఈతీర్మానము పారబాటుగానున్నను ప్రచురించిన రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ ఎజెండాలో (వాయమరచినాము. గాన సభ్యులెల్లరు యీతీర్మానముమాడా రాష్ట్రసభలో చర్చకువచ్చునది. గ్రహింపవలయును.

తీర్మానము

అసెంబ్లీలో కాంగ్రెసువాదులు ఆర్థికవిలును త్రోసివేయుటకు ప్రయత్నములు సల్పకుండుట కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు విరుద్ధము గానవారిచర్యను యీసభవారు గర్హింపించుచు వారిపైచర్యను తీసికొనవలెనని అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారికి శిఫార్సుచేయుచున్నాడు.

ఉ. మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య

కా. నాగేశ్వరరావు

కార్యదర్శి.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈనెల 25 తేదీని తాడేపల్లిగూడెంలో సమావేశమై గావించిన తీర్మానములు.

అధ్యక్షులు:— శ్రీయుత గజపల్లి రామచంద్రరావు పంతులుగారు.

కార్యదర్శులు:— శ్రీయుతులు దండు నారాయణరాజుగారు, నిడదవోలు వెంకట్రావుగారు, పొడూరి పేర్రాజుగారు.

పైచారిని ఏకగ్రీవముగా ఏన్నుకోవడమైనది.

3. కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులను రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులను ఎన్నుకొనడమైనది.

3. లాండురెవిన్యూ బిల్లునుగూర్చి ఆలోచించి తగుఅందో శన జరుపుటకు 11 సభ్యులతోహాసిన యొక ఉపసంఘములకు నియమించిరి.

4. తాలూకాసంఘపు లెక్కలను ఆడిటుచేయుటకు కార్యదర్శి శ్రీయుత నిడదవోలు వెంకట్రావుగారిని నియమించడమైనది.

(వ్యక్తియవిలేఖరి)

ప్రధానమంత్రి గారు

చెన్నరాజధాని విద్యాభివృద్ధి (మా ప్రత్యేకవిలేఖరి వద్దనుండి)

ఈనెల 24 తేదీని కోయంబుత్తూరు జిల్లా ఎడ్యుకేషను మహాసభ కోయంబుత్తూరు నెయింటు మైకేలు హైస్కూలు లో జరిగినది. ప్రధానామాత్యులగు గౌ. డా॥ పి. సుబ్బారాయ నుగారధ్యక్షతనహించిరి. అనేక తాలూకాలనుండి సుమారు వెయ్యి ఉపాధ్యాయులు వచ్చిరి.

అవ్వసంఘాధ్యక్షులగు సి. యం. రామచంద్ర శెట్టి గారు జిల్లా ఎడ్యుకేషనుల కౌన్సిలునకు ఎర్పించుచట్టములోని లోపములను పేర్కొనిరి. టీచరు, మేనేజర్లు వేతనముగల యుపాధ్యాయులకును తగినంతప్రాతినిధ్య ముండవలెనని చెప్పిరి.

గవూరు సాహెబుగారు అను ఎలిమెంటరీ స్కూలు హెడ్మాస్టరుగారు అరవములో నోక స్వాగతప్రముఖమంత్రి గారికొరకై సభలో చదివి సవర్చించిరి.

గౌ. మంత్రిగారు అప్రయత్నముగా తమకుతోచినవిషయముల జొప్పించుచు నిట్లుపన్యసించిరి.

రాజ్యాంగపరిపాలనకు ప్రజలలోని ప్రాథమికవిద్యయే పునాదిరాయి. గత 6 సం॥ రులులనుండియు జిల్లా ఎడ్యుకేషనులు కౌన్సిలుయొక్క వ్యవహారములను జాగ్రత్తగా పరిశీలించుచుంటినిగాని నిరుత్సాహకరముగానున్నది ప్రాథమిక విద్యాకాళా పరిపాలనయందు ద్వంద్వప్రభుత్వ పేర్పడుటయే ఇందులకు కారణమని తోచుచున్నది. సర్కారు గ్రాంటులను స్వీకరించు వాతకాలను ఆయా స్థానిక పరిపాలన సంఘములకును పరస్పర సంఘర్షణముల సర్దుబాటుచేయుట చాలాకష్టముగానున్నది. కనుక యీ ఎడ్యుకేషనులు ఆత్మ సవరణలన్ని యీయిబ్బందులు తగ్గవచ్చును.

పంజాబు రాష్ట్రము లో ను మా రు వె య్యి ప్రదేశములకుంటే ఎక్కువప్రదేశములలో నిర్బంధించిత ప్రారంభవిద్య అములులో నుంచబడినది. అక్కడ ఏవిధముగా ఆదరణలో నుంచబడినదో విచారించి మన రాజధానిలోని పరిస్థితి కనుగుణ్యముగా నెట్లు ఆచరించవలెనో తెలిసికొనివచ్చుటకు ఒక ప్రత్యేక ఉద్యోగమును పంజాబునకు పంపుచున్నాము మున్నందు వీలైనన్ని ప్రదేశములలో నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య అములులో పెట్టబడును ఇప్పుడీ రాష్ట్రములోనున్న విద్యాపద్ధతికి ఎవరినిన్ని నిందించవలసిన పనిలేదు.

ప్రారంభ విద్యకొరకై వసూలుచేయబడుచున్న నెన్ను

మొత్తము ఇదివరలోనున్న పాతకాలలను మరింత బాగుచేసి బు పరచుటకై వినియోగించవలెను. గాని కొత్తపాతకాలు స్థాపనకై వినియోగించరాదు. ఇంకొకవిషయ మాలోచింపవలసియున్నది. జనసామాన్యమునకు ప్రారంభవిద్యను పరిపాటి చేయవలె నన్నయెడల నిర్బంధించుటయే నావరమసాధనము.

ఈదేశము చాలాపెద్దది. బహువాక్యప్రభుండము ఇట్టి దేశములోని జనులందరికిని ప్రారంభవిద్యయలనడ జేయవలెనన్న మరికొంతపన్ను వసూలుచేయనక్కరలేకుండా సాగ్యముననా? ఇంకొక యిబ్బందియేమనగా సుశిక్షితమైన యుపాధ్యాయులు తగినంతమంది లేరు. ను శిక్షి తో పాధ్యా యరిహిత పాతకాలావశ్యకతలేదు. ఇక, యుపాధ్యాయుల జీతముల విషయమున్నది. ఎడ్యుకేషనులు చట్టము సవరింపబడుచో వీరికి తగినజీతము లేర్పాటుచేయుటకు వీలగును. కాని, వ్యర్థములో అనేక యిబ్బందులున్నవి. ఇందులో ముఖ్యమైన యిబ్బందియేమనగా, స్థానికస్వపరిపాలకసంఘములకును గల పరస్పర కలతలే వచ్చేసంవత్సరము ప్రారంభ విద్యవిషయమై నిజమైన యభివృద్ధికరసంస్కారములు చేయుటకు సాధ్యపడును. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారు చెల్లించవలసిన కష్టములు తీసివేయబడుట వల్ల వెనుకటి మంత్రివర్గమునకున్న ఇప్పటిమంత్రివర్గము వారికి ప్రజోపకారముచేయుటకు ఎక్కువప్రవ్వనదుపాయము కలిగినది. కాబట్టి ఇప్పుడు చేపట్టిన ద్రవ్యములో విద్యాశాఖకై మంత్రిలవశము చేయబడు మొత్తము అల్లరి చిల్లరగా ఖర్చుచేయబడక నిజమైన విద్యాభివృద్ధికై వినియోగింపబడును.

పిమ్మట గౌ. ప్రధాన మంత్రిగారు వస్తు ప్రదర్శనయందు దిరుములోనికి వెళ్ళిరి. సభ జరుగుచున్నది.

మద్రాసు హైకోర్టు జడ్జిపదవులు

చెన్నపురి హైకోర్టుజడ్జిలో అయిదుగురుజడ్జిలు త్వరలో నెలవుదీసుకొన నుండుటచే వారిస్థానము లండెవ్వరిని నియమించెదరాయను విషయము ప్రస్తుతము చాలమంది దృష్టి నాకర్పించుచున్నది. సవరు అయిచుపదవులకును, సి. వి. అనంత కృష్ణయ్యగారు, వెర్ మాకేటుగారు, జియూడ్వీసుగారు, రెయిలీగారు, డి.వి. సి. తిరువేంగడాచారిగారు నియమింప బడెదరని అనుకొనుచున్నారు. వైసారిలో అనంతకృష్ణయ్యగారు ప్రస్తుతము ప్రభుత్వస్వాయవాదిగ పనిచేయుచున్నారు. మాకేటు గారు హైకోర్టు స్వాయవాదులలోనొకరు. జియూడ్వీసు రెయిలీగార్లు జిల్లాజడ్జిలుగ పనిచేయుచున్నారు. తిరువేంగడాచారి గారు స్వామికాజుకోర్టు ప్రధాన స్వాయమాత్రిగ పనిచేయుచున్నారు.

వెలువడినది!

త్వరపడుదు!!

వెలువడినది!!!

ప్రభవ సంవత్సరాది సంచిక

వెనుకటి సంచికలకంటె నెల్లవిధముల నుత్కృష్టమైనది.

సర్వాంగ సుందర మైక్రొత్త తీరు న నున్నది.

ఆంధ్రమహాజను లనుగ్రహించిన యమూల్యములగు వ్యాస రాజములతో బిప్పియున్నది. విషయవిభజనము గావించి గ్లేజుకాగిత ములపై ముద్దు లొలుకునట్లు ముద్రింపబడినది. మూడురంగులచిత్రము లున్నవి. గౌహతి జాతీయసభకు సంబంధించినచిత్రములు, ఇతరాంధ్ర దేశసంఘములయు, మహాజనులయు, వ్యాసకర్తలయు చిత్రములును విచిత్రరీతిని వెలయుచున్నవి.

ఇందలి వ్యాసము లెల్లవిధముల నాంధ్రుల విజ్ఞానాభివృద్ధికి దోడుపడగలవు. క్రింద ప్రకటితమైన విషయానుక్రమణిక యీసంచిక విలువను చాటగలదు. ఆంధ్రమహాశయు లెల్లరు సీసంచికను స్వీకరించి దీనివలనిప్రయోజనమును బడయదగుదురు.

ఆంధ్రపత్రిక దినపత్రికకు సంవత్సర చందాదారులకు పోస్టేజితో సహా రు. 1-4-0, కు వారపత్రిక చందాదారులకు పోస్టేజితో సహా రు. 1-8-0, ఇతరులకు పోస్టేజితో సహా రు. 2-4-0 లకు సీసంచిక లభింపగలదు. కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రితములైనవి. వలసినవారు త్వరగా మాకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

వైధరలకు చందాదారులకు వి. పి. గా సంచికను సంపుకొను చున్నాము. అక్కఱలేని చందాదారులు మాకు వెంటనే తెలుప గోరుచున్నాము. ఊరకుండి వి. పి. లను త్రిప్పగొట్టి మాకు వ్యయ ప్రయాసల గలిగింపకుండ మతిమతి ప్రార్థించుచున్నాము.

విషయానుక్రమణిక

విషయానుక్రమణిక, చిత్రానుక్రమణిక, చిత్రవివరణము, పంచాంగము, ప్రస్తావన, సమాలోచనము—శ్రీ వేంకటాచార్యశీర్షికవులు (ప).

౧. రాజకీయము

౪౧-వ భారతజాతీయమహాసభ—గౌహతి, మొకవిలీయొక్క సిద్ధాంతములు—వి. బాపిరాజు గారు, విహారీవిహారము—జంధ్యాల శివన్న శాస్త్రిగారు (ప), చీనా స్వాతంత్ర్యసంరంభము—జయంతి వెంకటకీరీటిరావు గారు, అసహాయోద్యమ ప్రచార పని యనుభవములు—ఇంద్రకంటి సుబ్రహ్మణ్యశర్మ గారు.

౨. సారస్వతము

కావ్యజీవము—యస్. శ్రీకంఠశాస్త్రి గారు, ఆశాతాంఢము—పెనుమర్తి వెంకటరత్నము గారు (ప), ప్రభవ—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతి గారు (ప), కవి-ప్రకృతి కాంత—పా. విజయరాఘవరావు గారు (ప), ప్రభవసంవత్సరము—కావ్యకళానిధి పిఠుపాటి చిదంబరశాస్త్రి గారు (ప), తెనుగుకైతల క్రొత్తతెమ్మలు—ఆంధ్ర శేషగిరి రావు గారు, ద్రాణినిర్వేదము—మండలేమల వేంకటశాస్త్రి గారు (ప), ఆంధ్రమునకు ఆది-విద్యాగౌరవగెల్ల సోమన్న గారు, సుదామని పువ్వువేన—బల్లారి కృష్ణప్ప గారు (ప), రేఫకారములు మైత్రిం బొరయునా?—విద్యాగౌరవ తాళ్లూరి రాఘవయ్య చౌదరిగారు, రామడు-అతిమానుషము—వల్లె పూర్ణప్రజ్ఞాచార్యులుగారు (ప).

3. గ్రంథవిమర్శనము

మేఘసందేశము—దీపాల పిచ్చయ్యశాస్త్రి గారు, 'మేమనతారానలి'—తుమ్మల సీతారామమూర్తి చౌదరిగారు (ప).

౪. నాటకము

ఉమాతపోవనము—విద్యాగౌరవ కట్టి సాంబమూర్తి శాస్త్రిగారు, భరతమాత—ఉప్పలూరి వేంకటరామరావు గారు (ప).

౫. కథ

ఉగాదికానుకలు (౨)—సెట్టి లక్ష్మీవరసంహము గారు, గుహనియుక్తి—వెలగ పూడి దానయ్యచౌదరి గారు (ప), నరపతి—అడివి బాపిరాజు గారు, కైకపశ్చాత్తాపము—పిఠుపాటి నారాయణశాస్త్రి గారు (ప), నాగరం—సోమయాజుల వెంకట రామమూర్తి గారు, కామకవి—శతావధాని వేటూరి శివరామశాస్త్రి గారు, విబుధా లాపము—కల్లూరి వెంకటసుబ్రహ్మణ్యదీక్షితులు గారు (ప).

౬. చరిత్ర

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య—సింగంపల్లి వెంకటాద్రిగారు, ముద్దెరాలు—గున్నేపల్లి మృత్యుంజయకవి గారు (ప), అనపాతనాయకుడు—శ్రీశేషాద్రిమణి కవులు, సోల. పల్లి వేంకటాచలపతిరావు గారు, (స) అత్రయసంవత్సర విశేషములు.

భ్యము—వడ్డేపూడి వెంకటరత్నముగారు (ప), ప్రాచీన హిందూగ్రామ పరిపాలనము—మల్లంపల్లి సోమ శేఖరశర్మగారు, వివేకోపాసన—అనంతపంతుల రామలింగస్వామిగారు (ప), సిద్ధపురుషులు. శ్రీబ్రహ్మానందతీర్థస్వామి—అవ్వారి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు (ప), జోరంగజేబు పుత్రికాసంతానము—కామూరి వెంకటసుబ్బారావు గారు, విరహావస్థ—పొన్నలూరి సూర్యనారాయణశర్మగారు (ప).

౭. నాటకకళ

కావ్యానందము—శోకరసము—నటులు—కోలచల వేంకటప్పశర్మ గారు, నాయన ప్రశంస—క్రొత్తపల్లి మార్యరావుగారు (ప), నాటకాచింతి—జనమంచి శేషాద్రిశర్మ గారు, ఎవ్వరు ధన్యులు?—శ్రీమతి అయ్యదేవర బాలాత్రిపురసుందరమ్మ గారు (ప).

౮. జ్యోతిషము-ఖగోళవిజ్ఞానము

జ్యోతిషశాస్త్ర తత్వచరిత్ర—రాశిచక్రము—గర్భాంగ అస్మారావుగారు, గోపికా పరితాపము—కామవరహాళి నాగభూషణరావు గారు (ప), పురాణస్థగ్రహా కథాదర్శనము—కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రి గారు, అక్షరశారదాప్రశంస—తాపీ ధర్మారావు గారు (ప), సూర్యుడు—దర్శి యశ్వేశ్వరసోమయాజిగారు, సత్యనారాయణస్తుతి—వడ్డేపూడి సుబ్బారాయణుడు గారు (ప).

౯. వైద్యము

ఆయుర్వేదమునందలి చికిత్సాపద్ధతి—డాక్టరు వేటూరి శంకరశాస్త్రిగారు, కవి కుమారి—దుర్గమహాంతి పోదరులు (ప).

౧౦. ప్రకీర్ణకము

వ్యాసము—వెంకటాచల వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి గారు, యుస్తాబు—పూడి పెద్ది వెంకటరమణయ్య గారు (ప), నవీనత—నడకురుటి వీరరాజపంతులు గారు, జన్మ భూమి—సన్నిధానము మార్యనారాయణశాస్త్రి గారు (ప), సాంఘికవాదము—పాల నంది జగన్నాథస్వామి గారు, ఈశ్వరప్రార్థన—మంగిపూడి వెంకటశర్మ గారు (ప), సోభాత్రయము—జనమంచి సీతారామస్వామిగారు, శ్రీకృష్ణరీదేవీ విద్యాలయ తృతీయ వార్షికోత్సవము—రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారు (ప), దేవాలయప్రవేశము—వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు గారు, శ్రీగాంధీనామము—ఏనుగు తమ్మిరాజు గారు (ప), రుచులు—అశ్వరులు—బాలురందఱు వీరి కట్టు వ్యక్తపజుచి పోషింపనగును—నర సింహ వీరరాఘవయ్యగారు, శివాజీ—కామూరి వెంకటరామరావుగారు (ప), పత్రికా నిర్వహణము—కొడాలి శివరామకృష్ణారావు గారు, ఓరుగంటి పూర్ణప్రశేసి—దేవుల పల్లి వేంకటాచలపతిరావు గారు, (స) అత్రయసంవత్సర విశేషములు.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.



సమైక్య చట్టము

అధికారికము

ఇటీవల మునులోని గౌరవ, ఇంగ్లండులో బాల్మినిగారును కూలీవారల సమైక్య జరుగకుండా నాటంకపరచుటకు ప్రబల ప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. ఇటీవల మునులోని గారికి అడ్డుకట్టవారు లేరుగావున, వారియిచ్చ నిరాటంకముగ కొనసాగగలదు. ఇంగ్లండులో నలు గాక, కార్మికపక్షమువారి చట్టమును తీవ్రముగ నెదిరింపవలసింది. ఇతరవరకు కన్సర్వేటివులకును, లేబరు పక్షమువారికిని జనించిన భేదములలో నింత తీవ్రభేద మెన్నడును గలుగలేదు. కార్మికుల సమైక్య నాటినుండి యిప్పటివరకును యిరుపక్షములకును పోత్తుగుదుర లేదు. ఈమారు, కన్సర్వేటివ్ పక్షమును అగ్ని పరీక్ష ఎదుర్కొనుచున్నది. లేబరు పక్షము వారిని బాత్తుగ తృణీకరించి, పార్లమెంటుసభలో గల సంఖ్యబలముచే నిట్టి నిర్బంధ చట్టమును కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు కొనసాగించెదరా, లేక మరల ఎన్నికల జరిపి ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొందురా? ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొని యెడల, దేశమున బెరిగెడి యసంతృప్తికి మేరయుండదు. ఇంతటి దుష్టపు చట్టమును వార్లమెంటుసభలో నెన్నడును ప్రవేశపెట్ట లేదనియు, ఇయ్యది ద్వేషమును వెలిగిక్కుచున్న దనియు, రాష్ట్రేమాక్ష నాల్గుగారు సూచించిరి. లేబరు పక్షమువారు మరల పరిపాలనకు రాగనే, ఇట్టి యవమాన కరమగు చట్టమును తొలగించెద రని, మాక్ష నాల్గుగారు ప్రకటించిరి. ఒక వంక కన్సర్వేటివులును, వేరొక వంక లేబరుపక్షమువారును ఇంగ్లండునందు ప్రబలాందోళనము నలుపుచున్నారు. కరప్తములను ప్రచురించుచున్నారు. వీని నిమిత్తమై ప్రత్యేకముగ నొక పత్రికను లేబరు పక్షమువారును నెలకొల్పుచున్నారు. సమైక్యచట్టము పట్ల అసమ్మతి జూపుటకై దేశమందంతటను కార్మికులచే సమృద్ధిచెడమని, సక్లత్ వాలాగారు ఉపన్యసించిరి.

ప్రభుత్వమువారు కొన్ని సవరణల సంగీకరించుటకు సంసిద్ధులుగనున్నారని మాత్రము చెలియుచున్నది. ప్రజలు తమ అసమ్మతిని బలముగ చెలుపుచో, ప్రభుత్వమువారు చట్టమును ఉపసంహరించు కొనవచ్చును. ముందేమి జరుగునో చూడవలయును. కొత్త సమైక్య చట్టము, సమైక్య శాసనవిధమని చాటుచున్నది. ఇందుకు కొలది మినహాయింపులున్నను, ఆచరణలో వాని వలన ప్రయోజనముండదు. వ్యాపారమునకు సంబంధించిన యితర ప్రయోజనమున్నను, ప్రభుత్వము వారినిగాని ప్రజలనుగాని ఇబ్బందిచెట్టునని దోచినను సమైక్య అక్రమముని మొదటిక్లాజు చెలుపుచున్నది.

ఎట్టి సమైక్యయినను, పరిశ్రమల యజమానులనే గాక, యితరులకు గూడ కొంతవర కిబ్బంది గలిగించునట నిస్సంశయము. బాగ్మనివారలు సమైక్య గట్టుచో, గనుల యజమానులేగాక, కొంతవరకు ప్రజలును ప్రభుత్వమువారునుగూడ యిబ్బందిపడుదురు. రైల్వే కార్మికుల సమైక్య యిటులనే పరిణమించును. ఇతర విధముల సమైక్యమును యిట్టి ఫలితమునకు కారణమగును. కావున, సమైక్య లన్నియు అక్రమములే యగును. యజమానులకు కార్మికులను నిర్బంధించుటకు వీలున్నను, నిర్ధనులగు కార్మికులు తమ యిచ్చను నెరవేర్చుకొనుటకు ఎట్టి సాధన మికమోదనుండజాలదు. ఒకపనిచేయు కార్మికు లింకొకపని జేయు వారికి సహాయము జేయ వీలుండదు. కార్మికుల బలమస్తమించును. ఆ కారణముచే, కార్మికపక్షమువారు మొదటి క్లాజు మిగుల యపాయకరమని భావించుచున్నారు. కార్మికసంఘమువారు తమ సభ్యుల నందరును ఏకవిధముగ మెలగునటుల కట్టుదిట్టముల జేయ వీలులేకుండ, రెండవక్లాజు ఏర్పాటు జేయచున్నది. కార్మికుల నికమోద నొక శిక్షణకు లోబడజేయ వలనుపడదు. కార్మికసంఘమునకు విరుద్ధముగ మెలగువారిని ఏ విధముగను నిరోధింప గూడదని, మూడవక్లాజు చెలుపుచున్నది. పికెటింగు నేరమగుచున్నది. మరియొక వింత ఏమనిన, కార్మికసంఘనిధినుండి, రాజకీయ నిధిని విడిగ నుంచవలయును. కార్మికులు రాజకీయనిధికి డబ్బిచ్చుటకు వ్రాతమూలముగ సంగీకరింపవలయునని, నాల్గవక్లాజు చెలుపుచున్నది. కార్మికపక్షపు రాజకీయ ప్రాబల్యము సంతరింపజేయుట కిది యుద్దేశింపబడినది. చట్టములో జూపబడిన సందర్భములలో, రాజకీయనిధికి డబ్బిచ్చుటకు కార్మికులు సామాన్యముగ సంగీకరింపరు. సివిలు సర్విసు సభ్యులు ఏ రాజకీయ పక్షముతో సంబంధము గలిగియుండగూడదని అయిదవక్లాజు చెలుపుచున్నది. వీ రొకసంఘముగ నేర్పడుచో, ఇతరసంఘములతో నెట్టి సంబంధము కలిగించుకొనగూడదు. కార్మిక సంఘనిధిని ఇతర ప్రయోజనముల నిమిత్త ముపయోగింపకుండ, ఇకాజక్ష్ను ఉత్తరువు గోరుటకు అట్టర్నీ జనరలుకు గాని, ఇతర ప్రజలకుగాని అధికారము గలదని, ఏడవక్లాజు చెలుపుచున్నది. చట్టమునందు కార్మికుల కింతవరకు గల హక్కులన్నియు దొలగింపబడెను. ఇట్టి చట్టమును కార్మికపక్షమువారు రూరక శాసనము గానిత్తురా? కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు చట్టము నుపసంహరించుకొనిన దప్పు, ఇంగ్లండు నందు తీవ్రాందోళనము సాగుట నిశ్చయము. అట్టి తరి, రాబోవు పార్లమెంటరీ ఎన్నికలు అనుకొనిన దానికన్న త్వరితముగనే జరుగవచ్చును.

విద్య : ద్వంద్వ పరిపాలనము

ప్రారంభవిద్యను స్థానికసంఘము లొకవంకను, ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిల్లు ఇంకొకవంకను నిర్వహించుచున్నవి. డబ్బు స్థానికసంఘముల వారిది. అధికారము ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిలువారిది. ఇట్టి ద్వంద్వపరిపాలనముక్రింద విద్య యభివృద్ధి గాంచకుండుట వింతగాదు. ద్వంద్వపరిపాలనమువలన చాలనష్టము గలుగుచున్నదని, ప్రధానమంత్రులగు డాక్టరు సు బ్రాయ్న్ గారు కోయంబత్తూరులో నుపన్యసించుచు

యొప్పుకొనిరి. జిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిలుల పని, చాలా ఆశాభంగకరముగ నున్నదని, మంత్రి గారు స్పష్టపరచుటచే, ప్రస్తుత విధానము నెంత త్వరలో మార్చిన సంత శ్రేయస్కరము. చట్టపు మార్పు త్వరలో జరుగనున్నది. స్థానికసంఘములకును, ఎయిడెడ్ పాఠశాలలకును మధ్యగల సంఘర్షణము కొత్త చట్టమునందు తొలగింపబడునని మంత్రిగారు చెలుపుచున్నారు. వీరి కోర్కె ఎంత వరకు నెఱవేరునో చూడవలయును. పంజాబునందు నిర్బంధవిద్యను పలుతావులలో ప్రవేశపెట్టిరట. అక్కడి ఏర్పాటును జూచివచ్చుటకు ప్రభుత్వోద్యోగి నొకరిని పంజాబుకు పంపుచున్నారు. ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల టీచరుల జీతములను గూడ వృద్ధిజేయుటకు వీలగునని మంత్రిగారు నమ్ముచున్నారు. రాష్ట్రకప్పము లిపుడు దొలగిపోవుచే, విద్యాభివృద్ధికి తగు ధనము లభించునని మంత్రిగారు నమ్ముచున్నారు. కాని ఈ ధనమును ప్రభుత్వమువారు రెటుల వినియోగింపదలచిరో, ప్రజలకు చెలుపకుండుట శోచనీయము. కొత్తపాఠశాలలను నెలకొల్పుటకు గాక, ఇదివరకున్న బడులను బలపరచుటకు సామ్యు ఖర్చుపెట్టవలెనని, మంత్రిగారు కోరుచున్నారు. కాని విద్యావిధానమునందెట్టి మార్పుల గలిగింపవలయునో, విద్యాధులకుపయోగించెడి విద్య ఎట్టిదో ప్రభుత్వమువారు నిరూపించినగాని ప్రయోజనముండదు. ప్రస్తుత విద్యావిధానము లోపభూయిష్టమని, ఎల్ల రంగీకరించెడి విషయమే.

ఆర్థికసమస్య

వ్యవసాయ విచారణసంఘ ఫలిత మెటులుండునో యని భారతీయు లెదురుజూచుచున్నటుల, సింహప్రభువుగారు అబ్జర్వరు పత్రికాప్రతినిధికి చెలిపిరి. సింహప్రభువుబోలు వారి రెట్టియాశతో నున్నను జనసామాన్య మీ సంఘమువారి సిఫార్సుల కొర కెదురుజూచుచున్నారని సమ్మజాలము. ఏలన, ఈ సంఘమువారు సలిపిన విచారణ క్షడు సంకుచితమయినది. నూతన వ్యవసాయపద్ధతులను గూర్చి మాత్రమే వీరు విచారించిరి. ఇనుపనాగ్ల విషయమై వీరు కావించెడి సిఫార్సులు రయితులకు లాభించునని దోచదు. భూమి పైగల పన్నుల భారమును తొలగించుట యవసరము. సెటిల్ మెంటుల బరువులను తొలగింపవలయును. ఆ విషయమయి ఈ సంఘమువారు ఎట్టి యభిప్రాయము నొసగరు. వ్యవసాయసంఘము వారి రెటుల నిర్ణయించినను, ప్రజలీ యార్థిక సమస్య పరిష్కారమునకై పాటుబడవలయును. ఎట్టి సాధనల నవలంబించినను, స్వపరిపాలనము లభించినగాని రయితుల కష్టములు దీరజాలవు. స్వపరిపాలనము లభించులోపల, గాంధీమహాత్ముని యుపదేశముల ననుసరించి జనసామాన్యపు ఆర్థికసీతిని కొంతవరకయినను చక్కబరచుట యవసరము. గాంధీ మహాత్ముని రాటపు సాధనమును గూర్చి ముచ్చటించుచు, ప్రజల ఆర్థిక దుస్థితి నేతీరున నయినను ఉపశమింప జేయుట ముఖ్యమని, సింహప్రభువు పలికెను. చట్టము లెంతమంచివి యయినను, పరిపాలన మెంత బాగున్నను, ఆర్థిక ప్రశ్నను పరిష్కరింపనిది ప్రయోజనముండదని, సింహప్రభువుగారు జెప్పిన విషయమునందు సత్యములేకబోలేదు. ఈవిషయమై

ఎల్లరును పక్షభేదములతో నిమిత్తములేక, పాటు బడుట యవసరము.

ఆయుధ నిర్ణయము

ఆయుధనిర్ణయ సమావేశము, సంవత్సరాంత మువరకు నిలిచిపోయినది. ఈసమావేశము, రాబోవు పెద్దసభకు సూచనల గావించుటకై జనీవాలో గూడెను. కాని ప్రిలిమినరీ సభలోనే, ఒకరు ఉత్తరపు కొనకును యింకొకరు దక్షిణపు కొనకును వ్యవహారమును లాగిరి. భూపై స్వములను తగ్గింపవలెనని, బ్రిటీషువారు కోరగ తగ్గింప వీలులేదని ప్రాన్సు మున్నగు దేశము లాక్షేపించెను. నౌకల సంఖ్యను తగ్గింపవలెనని ప్రాన్సు గోరగ ఇంగ్లండు మున్నగుదేశములు ఆక్షేపించెను. ఈ తీరున తీవ్రమగు భేదాభిప్రాయములు వివిధ జాతులమధ్య నువయించెను. ప్రతిజాతియు తమలా భముబట్టియే ప్రపంచసమస్య నాలోచించెను గాని, సర్వజన శ్రేయముబట్టిగాదు. స్వార్థమే ప్రధాన లక్ష్యముగ నుండునంతవరకు, జాతుల మధ్య అంగీకారము గుదురజాలదు. అట్టహాసములతో ప్రారంభమయిన జనీవాసభ, తుదకు నిరుపయోగమయ్యెను. భేదములు దాటరాని వగుటచే సభ నిలిచిపోయెను. నానారాష్ట్రసంఘ యాజమాన్యముక్రింద జరిగిన సభ నిష్ఫలమయినను, ఇంకను మరియొకసభ కలదు. జపాను, ఇంగ్లండు, అమెరికాలు గలిసి నౌకా నిర్ణయము విషయమై జనీవాలో మరియొక సభను జరుపనున్నది. ఇది సయితము ప్రపంచ శాంతి రక్షణ కనుకూలించునని సమ్మతము. ఇతర ముఖ్యజాతులను వదలి, వీరు మువ్వరును సభ చేయుటవలన నెట్టి ప్రయోజన ముండదు. ఒడంబడిక లొకవేళ గుదిరినను, ప్రపంచశాంతి గుదురునా? నాపింగుటను సమావేశపు ఫలిత మేమయినది? ఇతర ఒడంబడికల గతి ఏమయ్యెను? వివిధజాతుల హృదయము మారినగాని, అభివృద్ధి కవకాశము గలుగదు.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

దక్షిణాఫ్రికాభారతీయ సమస్య మరల విషమ రూపము దాల్చుచున్నది. హిందూదేశ ప్రతినిధులకును, దక్షిణాఫ్రికా ప్రతినిధులకును మధ్య జరిగిన ఒడంబడికకు, క్రొత్తచట్టము భిన్నముగ నున్నదని, బ్రిటీషు ఇండియాసంఘమువారు చెలుపుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాభారతీయులను దేశమునుండి తరిమివైచుటకు క్రొత్తచట్టమవకాశమిచ్చుచున్నదట. ఈచట్టము అమలులోకి వచ్చుచో, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల స్థితి వెనుకటికన్నను అభ్యాన్నము గావచ్చునని బ్రిటీషు ఇండియా సంఘమువారు చెలుపుచున్నారు. వీరి భయము నిరాధారము గాదనుటకు, ఆంధ్రానుగారిచ్చిన తంతివార్తను బట్టి గ్రహింపవచ్చును. చట్టములను తయారు చేయుటలో లోపము జరిగెనని ఆంధ్రానుగారు రంగీకరించుచున్నారు. అయినను ఆంధ్రానుగారు నిరాశజెందక, అనుకూల మగు ఏర్పాటు జరుగు నిమిత్తమై మరికొంతకాలము దక్షిణాఫ్రికాలో నుండుటకు నిశ్చయించిరి. ఇటీవల, దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారు జరిపిన ప్రతికూలాం దోళన తీవ్రతకు ప్రభుత్వమువారు లొంగియుండ వచ్చును. అందుచే, ఇల్లలుకగనే పడుగ యయ్యెనని తలంపవీలు లేదు. దక్షిణాఫ్రికా విషయమున మరింత జాగ్రూకతతో ప్రవర్తించవలయును. ఇం

డియా ప్రభుత్వమువారి విషయమై శ్రద్ధవహించి, ఒడంబడికకునుచిత్తుచట్టమునకునువ్యత్యాసమెటుల గలిగెనో వెంటనే కనుగొనవలయును. లేనియెడల, ఇదివరకు జరిగిన కష్టమంతయు వృధయగును. ఒడంబడికయే పలువురకు అసంతృప్తికరముగ గనుపించెను. ఏలన, పాశ్చాత్యజీవిత ప్రమాణముల ననుసరించి భారతీయులు నివసించుట అసంభవమని తోచెను. ఇట్టి స్థితిలో ఒడంబడికను చట్టములో నింకను సంకుచితపరచుచో, ఉన్నగోడు గూడ చెడునని భయపడుటలో ఆశ్చర్య మేమి గలదు?

బూటకసంఘము

నానారాష్ట్రసంఘము వట్టిబూటక సంఘమని, అక్కడి చర్యలను స్వయముగ జూచివచ్చిన, మాడరన్ రిచ్యూ పత్రికాధిపులగు రామానంద చటర్జి గారు స్పష్టముగ చెలుపుచున్నారు. నానారాష్ట్ర సంఘ వ్యవహారములను స్వయముగ పరిశీలించుటకు చటర్జిగారిని, యీసంఘమువారు ఆహ్వానించి యుండిరి. వారి యభిప్రాయమే యిటుండ, ఇతరులెటుల భావించురో చెలుప నక్కరలేదు. నానారాష్ట్ర సంఘసభ్యులలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు యూరపియనులే. యూరపియను డేమలాభములను రక్షించుటయే వీరియద్దేశ్యము. నానారాష్ట్ర సంఘమున పనిజేసెడి సిబ్బందిలో, బ్రిటీషువారు అధిక సంఖ్యాకులు. హిందూదేశ ప్రతినిధు లత్యల్ప సంఖ్యాకులు. ఈసంఘమువారు ఏదేవు ఆంతరంగిక వ్యవహారములలో జోక్యము దీసికొనరు గావున, హిందూదేశమున కీ సంఘముద్వారా స్వాతంత్ర్య సిద్ధి గలుగుట అసంభవమని, ఛటర్జిగారి తలంపు. మాండేటుల పేరుతో, యీసంఘమునందలి పెద్ద జాతులవారు తమ ప్రాబల్యమును వృద్ధిజేసి కొనుచున్నారు. ఎట్టిలాభము బడయని హిందూదేశము, ఖర్చులను మాత్రము భరింపనలసివచ్చుచున్నది. నానారాష్ట్ర సంఘము ప్రపంచ శాంతికి తోడ్పడుటలేదు. బలహీన జాతుల స్వాతంత్ర్యమున కా పాడుటలేదు. చీనా దుస్థితిని నివారించుటకీ సంఘము పనికి రాకబోయెను. నానారాష్ట్రసంఘమువలన పరాధీనజాతుల పారతంత్ర్యము మరింత బలపడినది. నానారాష్ట్రసంఘపు నిరుపయోగముగూర్చి ఇదివర కేమయిన సందియమున్న యెడల, ఛటర్జిగారి వృత్తాంతమువలన అయ్యది పూర్తిగ దొలగ గలదు.

ఇంకొకమారు అసమ్మతి

సివిలు సర్విసు ఉద్యోగిని గవర్నరుగ నియమించినందులకు, లీడరుపత్రిక మరియొక మారు అసమ్మతి జూపుచున్నది. ఇట్టి అసమ్మతుల నెన్ని మారులు చెలిపినను ప్రయోజనముండదు. ఇంతియగాక, సివిలు సర్విసు గవర్నరులును, తదితర గవర్నరులునుగూడ ఒక్క విధముననే మెలగుట చూచినపుడు, ఎవ్వరిపదవి సధిష్ఠించినను నొక్కటి గనే తోచుచున్నది. ప్రస్తుతపరిపాలనా విధానమును వీరు కొనసాగింపక తప్పదు. మితవాదులు యిట్టి స్వల్పవరముల కొరకై తమశక్తిసంతతు వినియోగింపక, సత్వరస్వరాజ్య సంపాదనకై వినియోగించిన మేలుగనుండును. మడ్డిమెనుగారు ఎక్కుడు సామ్యులని కొందరంగీకరించినను, సర్ ఛార్లెసు ఇన్సుగారిని గూర్చి అనుకూలాభిప్రాయము వ్యా

పింపలేదు. ఆంగ్లోహైందవ పత్రికలు మాత్రము సంతసించుచున్నవి. ఇన్సుగారు బలవంతులనియు అనవసరపు ఆందోళనమునకు లొంగువారు గారనియు, లేనిపోని సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టుటకు సమ్మతించరనియు, రంగూను టైముపత్రిక చెలిపి సంతసించుచున్నది. బర్మాలో, నిర్బంధ విధానము బాగుగ కొనసాగునని యూహించవచ్చును. మడ్డిమెనుగారు మర్యాదస్థులైనను, ప్రజాశయములకు తోడ్పడబోరని, లీడరుపత్రిక స్పష్టముగ చెలుపుచున్నది. ఇందుకు మడ్డిమెను కమిటీ నివేదికయే నిదర్శనము. బర్మేశాహెడ్డు ప్రభువు గారి ద్వారా వరముల నాశించుచున్నవారికి, గలుగుచున్న ఫలమిదియే.

కజపుచట్టము : జమిందారులు

కజపును నివారించు నిమిత్తము, జమిందారులును భూస్వాములును ఏ పనినయినను చేయవలసివచ్చుచో, వారు కోరిన యెడల కలెక్టరుగారు ఋణమిప్పించవలయునను ఏర్పాటును కజపు చట్టములో పొందుపరచవలయునని, గత మదరాసు శాసనసభలో నొక తీర్మానము గావించబడెను. ఆతీర్మానమును తా మంగీకరించినటుల ప్రభుత్వము వారిపుడు ప్రకటించుచున్నారు. ప్రభుత్వము వారును, జమిందారులును, ఇతర భూస్వాములును గలిసి కజపును నివారించుట కిరువలన ఎక్కుడు అవకాశము గలుగునని, వా రూహించుచున్నారు. తామ నివారణకై ఎట్టి సహాయము చేకూరినను మేలే గనుక, ఈ ఏర్పాటు అనుకూలముగ పరిణమించునని నమ్మెదము.

సంతోషవార్త

తమ మనీదుల మీదగ హిందువుల మత సంబంధముగు యూరేగింపులను ఎల్లవేళలను బోని చ్చుటకు, పాబ్నా మహమ్మదీయు లంగీకరించిరనియు, ప్రార్థనసమయమందు మాత్రము ఇతర యూరేగింపులను తీసికొని పోకుండుటకు హిందువు లంగీకరించిరనియు, హిందూనాయకులును మహమ్మదీయ నాయకులును రాజీనామా పత్రముపై సంతకము జేసిరనియు, నేటివార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఇది మిగుల సంతోషవార్త. ఇటులనే, ఇతర ప్రదేశములందును ఇరుసంఘములపారికిని సఖ్యము గుదురుట దుస్థరముగాదు. ఐకమత్యావసరమును, వీరు గ్రహించుచో, అనుకూలముగు ఏర్పాటులు వానియంతట యవియే జరుగగలవు.

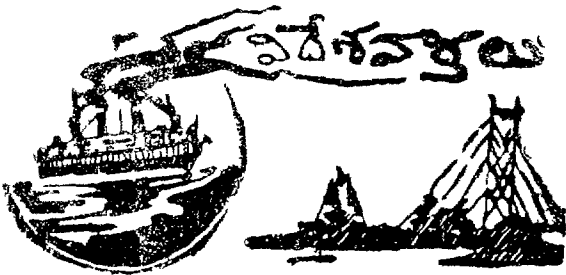
దొంగ గంగలోదూకి తప్పించుకొన

యత్నించుట

కలకత్తా, ఏప్రిలు 23:—నవాబీ య సు నా తడు సిరంపురమునం దొకయింట కన్నము వేయుదుండగా యజమాని లేచి తరిమెను. ఆతడు గంగలో మాకగా యజమానియూదాకి పోరాడి పట్టుకొని పోలీసువారి కప్పగించిరి. (ప్రీతెను.)

పూనా, ఏప్రిలు 25:—మహారాష్ట్ర దేహపరిశ్రమా భివృద్ధి మహాసభ మే 20, 21, 22 తేదీలందు పూనాలో జరుగును. బకోడా సర్దారు ముజందారు అధ్యక్షత వహించును. (ప్రీతెను.)

కలకత్తా, ఏప్రిలు 28:—కలరా టికాలువేయటను ప్రారంభించుటకు ముందు ప్రభుత్వము ప్రచారముచేయుచున్నది. (ప్రీతెను.)



చీనాకు మరికొన్ని సేనలు

సంచలలచుకొనలేదు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఏప్రిల్ 25:—మరికొన్ని సేనలు చీనాకుబం పబడునని యిప్పు వదంతులు నిజము గావరి ప్రభుత్వమువారు చెలుపుచున్నారు. చీనాలోనున్న బ్రిటిషురక్షక సైన్యమును ఎంతమాత్రము హెచ్చించుటకు ఆలోచనయే లేదనుచున్నారు. బ్రిటిషు ప్రజలకును వారిసామ్రాజ్యము ప్రమాదము లేకుండ రక్షణ ము నిచ్చుటయే బ్రిటిషువారి సంకల్పము. ఆరక్షణమును కలుగ జేసిరి ప్రస్తుత సైనిక బలము అత్యవసరపరిస్థితులేర్పడినను ఎదు రొక్కనుటకు చాలును.

వియంగు కేసుగారి విషయమై ఆశాకరముగనే జెప్పు కొనుచున్నారని చెల్లియుచున్నది. కాని వారు ఏ అధికారము క్రేంద ప్రవర్తించుచున్నారో కనుగొనవలసి యున్నదను చున్నారు.

వ్యవసాయపు కమిషను

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఏప్రిల్ 25:—వ్యవసాయపుకమిషను లండ నులో మే నెల రెండవ తేదీనుండి పనిచేయుటకు ప్రారంభించు ను జూను ఆరవ తేదీనుండి పబ్లికు వ్యాపారము ప్రారంభమగును. శంకునెలలు సాక్ష్యమునదీసికొనుటతో సరిపోవును. కమిషను రులు ఈజిప్టు యూరపుఖండమునకు బంపబడవచ్చును, విచారణనిమిత్తము.

జపానుబ్యాంకులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

ఒసాకా, ఏప్రిల్ 25:—బ్యాంకులు మరల పనిచేయు టకు ప్రారంభించినవి. ధరావతులు అనగా ప్రజలు తమ సా త్రును మరల బ్యాంకులలో దాచుకొనుచున్నారు. మే మొదటి తేదీనుండి ఆరు నెలలుపాటు ప్రతిపండును నూటికి 15 చొప్పున తగ్గించుటకు జపాను ప్రతిపడుకు సంఘమువారు నిశ్చయించు కొనిరి కేపు ఈ తీర్మానమును సాధారణ సభలో బెట్టెదరు.

ఇండియాకు ఇంగ్లాండుకు తిన్నగ ఒక టేపయనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఏప్రిల్ 25:—ఇక మూడు నెలలలో ఇంగ్లాండు నుండి ఇండియా వైమానిక పయనమును తిన్నగ ప్రారంభించెద రనుకొనున్నారు. ముందు క్రాచీవరకు వైమానిక నావికులు పోయి చాలినంత కలపయున్నదనితోచిన ముందుకుబోయెదరు.

దక్షిణఆఫ్రికా ఒడంబడిక

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

కేప్టౌను, ఏప్రిల్ 25:—యునయను అసెంబ్లీలో ప్రవేశపెట్టబడిన క్రొత్తవిలుల విషయమునుగూర్చియు, దక్షిణ ఆఫ్రికా ఒడంబడికనుగూర్చియు కొన్ని సంగతులను తెలిపికొని సంబోధనలను బాపుకొనుటకు డాక్టరు మాలక్ బోడెత్ గారిని దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతకాంగ్రెస్ రాయబారులు బోయిజూచిరి. డాక్టరు మాలక్ గారు బోడెత్ గారు తృప్తికరమగు ప్రత్యుత్తర ములనిచ్చిరి. కేపు తిరిగిపోయెదరు. వీరివెంటజరిగిన ఆంగ్లాండ్ గారు క్రొత్త శాసనములు దక్షిణ ఆఫ్రికా సార్ల మొట్టమొదట ఆమోదించబడవలసి అనుటనే ముగిసెదరు.

మంగరాష్ట్ర జీవితము

పాశ్చాత్యపద్ధతి ఫలితము
(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఏప్రిల్ 15:—ఆ దెవకృపచే భారతీయుల భాగ్యవశమున విశాలస్వాదయములును ఓరిమి గల్గినట్టియు, పటి మ పట్టుదలగల బ్రిటిషు ప్రజలు బ్రహ్మాండమును భారతదేశో ధారాకు ఏర్పాటుచేయబడెను. బ్రిటిషు పరిపాలనము పాశ్చా త్యవిద్య క్రైస్తవమతప్రచారక సంఘములచే మంగరాష్ట్ర మొత్త యోబాగుబడినది. వీటివలన బోధనము అడుగంటినది. జాతి ద్వేషములు లేకుండ పాశ్చాత్య ప్రతిభ సిద్ధాంతముల సమన్వయ ముచే మంగరాష్ట్ర ఆచర్యములనుగాని భారతదేశీయుల ఆచర్య ములనుగాని నిర్వచించుటకు సమయము ఇప్పుడు వచ్చినది. బ్రిటి షు భారతభాతులు సహకారముతో కలిసి పనిచేయవలెను. లేనిచో ఏమియు ప్రయోజనము లేదనిరి, సుకేంద్రనాథమల్లికు గారు.

పాశ్చాత్య నాగరకము ఇండియా కంతయో లాభించె నని సింహాప్రభువు అంగీకరించెను. పాశ్చాత్య పద్ధతులన్నిటిని లెంగాలుపత్రికలు ఖండించి ఆక్షేపించుట తప్పనిది. లెంగాలు లో విద్యాభిదానము బాగులేదనియు ఇప్పటి యక్కరకు పనికిరాదనిరి. విద్యావిదా సములో వంచి మార్పులను గలుగ జేయవలెననిరి.

పాశ్చాత్య నాగరకముచే బాగుపడటయేగాక ప్రాం సు బ్రిటనుచేగూడ బాగుపడెనని సర్ విలయం విన్సెంటు గారనిరి.

ప్యాసిస్టు యవ్యభ్యుత్తముపై దాడివెడలినవారిని ప్రవా సమును కంపుచున్నారు.

మెక్సికో అల్లరులు

ఆరుగురు క్యాథలికు మతగురువులను తరుముట మెక్సికో, ఏప్రిల్ 25:—మెక్సికోలో క్యాథలికులు ఏ పిస్కాపేలు వర్గమున ప్రముఖులు ఆరుగురిని తరిమివేసిరి వా రపుడే బయలుదేరిపోయిరి. అమెరికా సరిహద్దుకుబోయే రైలు లో ఎక్కించిరి వారిని, ప్రభుత్వాధికారులు. మెక్సికోలో ను తయ్యద్ధమునకు వీరకారకులని ప్రభుత్వమువారిల్లు బంపివేసిరి వి ప్లవమును ప్రోత్సహించుచున్నారట వీరు. విప్లవకారులను ముగ్గురి ని బట్టుకొనిరి. 18 గురిని. జంపిరిట వీరినాయకుడు జర్మను వ్యక్తి. అతినిని ఉరిదీసిరి.

‘బెయిరుడు’ దూరదృష్టి కంపెనీ

అనుదానిని క్రొత్త 125000 పానులతో స్థాపించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. దూరమునందున్న వస్తువులు చీకటిలో సముద్రమునందైన వాయువునందైన వస్తువును జూచుటకు వీలగునట. దట్టమును పొగమంచుగూడా నిల్లటి కిరణము ఒక బొమ్మను కన్పించునటుల జేయుననుచున్నారు.

యుద్ధమున దుర్బలులైన బ్రిటిషు సైనికులు సహాయమునకు వారమున కొకసారి 98000000 పాను లు తక్కువగాకుండ పించునల మంత్ర పంచితెట్టుచున్నాడట. ఇప్పుడుగూడ ఆర్యుస్టిన్ తాత్కాలికపు సంచి విరామమైన పిదపగూడ ప్రతిసంవత్సరము 8000 పానులు ఖర్చు అయినవట.

ఇట్లీ రాయబారి

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 25:—నేరీరు బోర్డానగోగారు లండను తేరిరి. మొన్నటివరకు రోమలో ఈయన విదేశాంగ కార్యాల యమునకు సెక్రటరీజనరలుగ నుండెను.

సకలత్వాలాగారు

ఇండియా ప్రభుత్వము నీచముగజూచుట లండన్, ఏప్రిల్ 25:—ఇండియానుండి తిరిగివచ్చిన సకలత్వాలాగారిని బ్యాటర్సీ పురపాలకీయ ప్రజలు సభజేసి ఆహ్వానించిరి. రాజకీయములతో సంబంధమున్న ఆసభకు రాజాలని బ్యాటర్సీ పురపాలకాధ్యక్షులు ఆహ్వానమును నిరాకరించిరి. తాము అనుకొన్నట్లుగాక ఇండియా ప్రభుత్వ మువారు తనను అతినిచముగ జూచిరినియు ఆతనితో ఎవరును సంప్రదించినే జేదని సకలత్వాలాగారుచెప్పిరి. శ్రేడ్ యూ నియమిల్లుకు తీరముగ దిట్టిరి. సార్వభౌముడు పిచ్చిదీయు ద్రోహకరమునట్టియు నిల్లును ఆమోదించిరి.

ప్రాంసుకు ఋణము

ఇంగ్లాండుకు తిరిగిచ్చుట

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 25:—ఇంగ్లాండుకు ప్రాంసు ఇవ్వవలసిన 88000000 పానులను ప్రాంసు నష్టము లేకుండ తిరిగి ఇచ్చి వేసెను. చెక్కుద్వారా చెల్లించిరి. ప్రాంసువర్గముండి వీసికొ న్ను హామిని 18000000 పానుల బంగారును బ్రిటిషువారు తిరిగి ఇచ్చివేసిరి.

కార్మిక శాసనము

ముస్సోలినీగారి విధానము

నమ్మెలను లాకవులులను లేకుండజేయుట రోమ, ఏప్రిల్ 22:—రోము సామ్రాజసంస్థాపన వా ర్షి శోత్సవమును అవకాశము గొని సమ్మెలు, లాకవులులు లే కుండజేయుటకు ముస్సోలినీగారు ఒక కార్మిక శాసనమును ప్రకటించిరి.

పనిచేయుగంటలు, వేతనము మురితరపరతులను ఆశాస నము చెలుపుచున్నది. జాతిఅంతయు దాగుండుటకు పాలుబడ వలెనను సిద్ధాంతమును స్థాపించిరి. ప్రభుత్వ యాజమాన్యమున వ్యాపారసంఘము లేర్పడవలెననిరి. ప్రతివ్యక్తియు ఏమియు ఇక్కడనే సభ్యుడుగ యుండవచ్చును పెట్టుబడిదారులకు కార్ మికులకు రాజీసుదరవలెను. లేక తగవులను కార్మిక వేజుస్ట్రీలు లకు చెలుపవలెను.

2168821 మంది ప్యాసిస్టుపక్షములో జేరిరి ఇదిగాక ప్యాసిస్టు శ్రేడ్ యూనియనులో కొందరుజేరిరి

ప్రజలే ఉత్పత్తికి పూనుకొనవలెననియు కష్టమువచ్చి నచో ప్రభుత్వమువారు సహాయముచేసెదననియు చెల్లిసిరి సా ధ్యమైనంతవరకు ఖర్చులను తగ్గించవలెననిరి. ప్రభుత్వ ఆశయ ములకు అభ్యంతరము గల్గినపుడు ప్రభుత్వము ప్రమేయమును కలుగజేసికొనును. రాత్రిపూట పనిచేసేందులకు సగటికూలి కంటె ఎక్కువ ఇవ్వవలెననిరి. పనివాడు చనిపోయినను, అ న్యాయముగ తొలగించబడినపుడు ఆతని వేతనములిచ్చెదరట ప్రతిసంవత్సరము జీతముమీద నెలపుఇచ్చెదరు

ప్రమాదములు రాకుండగాను జీవనోపాధి లేకుండ భ యమును రాకుండజేయుటకును ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుజే యదలచుకొనిరి. ప్రసవములకు కొంతసహాయము నేర్పాటుజేసె దరు. వ్యాధులువచ్చి చనిపోయిన నష్టములేకుండ బీమా ఏర్పాటులు జేయబడును. పిన్నవయస్కులను పనివాల్డికు, బ్రతికియుండగానే సామ్యమునటుల భీమాచేయించెదరు

ఆయుధ విస్తర్జన సభ

ప్రారంభ విచారణసంఘమునకు ఇట్లీ యునైటెడ్ స్టేట్సువారికి భిన్నాభిప్రాయములు వచ్చుటచేతను చిర్యమ చెండన పర్యాయము జరుపకుండ ఆపుజేసిరి ఈసంవత్సరాంత, మువరకు ఆపుజేసెదరు ఈలోపుగ అలోచించుటకు.

ఈజిప్టు మంత్రివర్గము

నేర్పాటుజేయుటకు సర్వత్ పాషాగారంగీకరించిరి. జనులులు పాషాగారు ఒప్పుకొనవలసినదనుటచే ఇత డంగీకరిం చెనట.

మిస్సిసిప్పీ వరదలు

చేత దిక్కులేక కప్పమీదను దీవులలోను చిక్కబడి తిండిలేక బాధపడుతున్న ప్రజలను నెడకి సహాయముజేయవలె నని ప్రభుత్వమువారు నిరూపములపెరి. ఇంటికప్పమీద నీగ్రో లు కట్టగడ్డ కూడు లేకుండ యున్నారట. వందలకొలది నీగ్రోలు చెల్లమీద శ్రమదాచుకొనిరట. పెక్కునార్లనుండి తిండిలేకు న్నారట. సైనిక ఇంజనీర్లు బోయి వార్లకు సహాయపుటేర్పా టులను జేయమనిరట, మాల్జిగారు.

మెక్సికోలో, ఏప్రిల్ 25:—అ ఆరుగునేగాక ఇంకొ క ఇద్దరు విమలనుగూడ ప్రవామను కంపిచేసిరిట మిగిలిన ప్రైవేటులకు గూడదొరికినవెంటనే ప్రవాసమున కంపిచేసెదరు.

యునైటెడ్ స్టేట్సు వైమానికులు తిరిగివచ్చుచున్నారట. ప్యాసిస్టు అమెరికానుండి

వెల్లింగ్డ్ ప్రభువు

మోటారుబండి బురదలో దిగబడుట

వెల్లింగ్డ్ దంపతులు పడమటి కనడాలో సంచారము చేయుచుండ బురదలో వెల్లింగ్డ్ ప్రభుని మోటారుబండి దిగి పడినది గుఱుమలాబండిని పెక్కితీయలేకపోయెను. ఇంజను పాడాయెను. వెల్లింగ్డ్ ప్రభువు బండిదిగి 2 మైళ్లు చీలమండ లోతు బురదలో నడిచిరి.

జనీవా నాకాదశసభకు హూన్స్ గిన్నుగారు ఆమెరికా రాయబారులకు పెద్దగబోవును.

బాల్వినుగారు లండనుకు తిరిగివచ్చుట

రుగ్బీ, ఏప్రిలు 24:— బెర్లెక్సు బోయినందున బాల్వినుగారి ఆరోగ్యము యభివృద్ధిగాంచినది. అందుచేతిరిగి ఆయన బంధువు 25 తేదీని వచ్చును. మంగళవారపు పార్లమెంటు సభకు ఈవారమంతయు ఆకాశత్రయము గూర్చి ఆలోచించుట రోనే గడిచిపోవును ముఖ్యము చర్చ ఆవిషయమై ఈసభ సెలవులకు ముందుగనే జరిగెను.

చయంగుగారిపై కొడుకు తిరగబడుట

మాస్కో, ఏప్రిలు 24:— సకాయాత్ సేను విశ్వ విద్యాలయమున విప్లవశక్తిని బడిసిన చయంగు కేమేకుగారి కొడుకు తిరగబడెను. ఆదిని క్షేపణమున తనకు స్నేహితుడై తిండిగ యున్న చయంగుకేమేకుగారిపుడు శత్రువులలో జేరె చనియు తనకుపాడ పగవాడేయనియు ఆతనిని మాల్కుడనియు వార్తాపత్రికకు వ్రాసెను.

కాంటన్ ప్రభుత్వము తక్షణము మేల్కొనుట చే నావికుల సమ్మె అంతరించినది.

హ్యుంకోలో సేనాధిపతిని తీసివేసి సైనికవ్యవహారములను సైనికసంస్థపరము జేసిరి.

చీనానుండి ముఖ్యముగా వార్తలురా లేదు.

జపానుఆర్థిక విపమానన

చై ప్రభుత్వమువారు 52 తేదీ వరకు గడువును హెచ్చించి ఒక్కపార్లమెంటుకు ఇవ్వలేదు. దీనివలన వ్యాపారము పాడగుచున్నది.

బ్యాంకర్లుగూడ ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడదనుచిరి. పాత్రికాకు గడువునీయకపోవుటచే సమ్మెగట్టిరి.

రాంశే మగ్గొనాల్గుగారు

విస్తారము జలుబుచేయుట

ఫిలడెల్ఫియా, ఏప్రిలు 25:— ఆమెరికాకువచ్చిన మగ్గొనాల్గుగారి చాలజలుబుజేసినది. వైద్యులయములోనున్నారు. ప్రత్యేక వైద్యునిపుణులు చికిత్సజేయుచున్నారు. ప్రమాదకరముగ లేకున్నను ముందనుకొన్న ప్రకారము 27 తేదీని బయటచేరు. కొన్నాళ్ల విశ్రాంతిని బయలుదేరెదరు.

శ్రేడ్ యూనియను బిల్లు

ప్రెజిడెంటుడెని పురిగొల్పుచు వారాపత్రికను పెన్నిగరనుబెట్టి ప్రతివారము బ్రటిషు వర్కరు ప్రకటింపబడును.

మగ్గొనాల్గుగారి ఆక్షేపణ

కన్సిల్వేటివులు అందరును శ్రేడ్ యూనియనుబిల్లు నామోదించవలెనని దేశమంతటను ప్రచారమునల్పుచున్నారు. మంత్రివర్గమువారిదిగను ఇందులో పాల్గొనుచున్నారు. 1500000 కరపత్రములను బంచిపెట్టిరి.

కార్మికపక్షమువారుగూడ అంగీకరించగూడదని ఆందోళనకు నల్పుచున్నారు. సార్వజనికసభలను జరుపుచున్నార ప్రభుత్వమువారి బిల్లులో మార్పులను ఎవరైన ద్వేష అంగీకరించెదరట.

ఇంతపాడు బిల్లు ఇదేగానివేరొకటియుండదని రాంశే మగ్గొనాల్గుగారు ఆర్థికకార్మికపక్షమువారికి చెబియజేసిరి. బిల్లు అంతయు ద్వేషపూరితము. ప్రతి అనుబంధములోను సగమే గన్పించుచున్నది. ఘోష ప్రభుత్వములోనికి వచ్చుటయే లక్ష్యముగా ఈ అనుమానకరము బిల్లుకు రద్దుజే పెదవనిరి.

పెరిషియా బ్రటిషు వైయానిక మార్గము

ను గూర్చి ఇదివరలో పెరిషియా ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషువిమానములను పోసీయ లేదన్న మాట అసత్యము. ప్రభుత్వమువారింకను ఈ విషయమై రాయబారమునే నల్పుచున్నాడు మే మొదటిభాగము లోపుగ పూర్తిగావు.

వాతావరణస్థితి

1927 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 26-వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	మొత్తము గ్రేడ్ 24 గంటలలో	మొత్తము గ్రేడ్ 24 గంటలలో	మొత్తము గ్రేడ్ 24 గంటలలో	మొత్తము గ్రేడ్ 24 గంటలలో	మొత్తము గ్రేడ్ 24 గంటలలో
గోపాల్ పూర్	83.8	78.0	...	0.28	0.42
విశాఖపట్టణం	87.1	78.5	...	0	0.62
కాకినాడ	91.8	75.7	...	0	0.44
మచిలీపట్టణము	90.3	76.4	...	0	0.54
కర్నూలు	104.3	78.5	...	0.65	+ 0.19
జిల్లూరు	102.8	78.0	...	0	0.68
అనంతపురం	0.02	0.21
కడప	102.4	80.8	...	0.02	0.88
కల్లూరు	98.9	78.9	...	0	0.84
మద్రాసు	93.8	78.2	...	0	0.50
కడలూరు	90.4	78.5	0.85	0.85	+ 0.26
నీలము	98.7	79.0	...	0.48	0.98
కోయంబత్తూరు	96.9	76.0	...	0.48	0.78
తిరు నూపల్లి	98.7	76.7	...	0.01	1.18
నాగపట్టణము	91.5	77.1	0.51	0.51	0
మధుర	92.6	74.6	0.66	1.20	1.47
పాంబల్	87.8	76.8	0.44	1.77	+ 0.27
తిరునల్వేలి	1.62	1.62	0.64
తిరువేండూరు	82.6	76.8	0.11	1.69	1.91
కొచ్చిక్	90.8	79.2	...	0.18	3.78
కాలికట్టు	92.6	75.5	0.28	0.51	2.28
మంగళూరు	91.7	83.1	...	0.01	1.06
బెంగళూరు	95.2	71.0	...	0.16	0.86
మైసూరు	88.4	66.0	...	0.82	1.82
కొడైకనాల్	63.7	58.2	0.61	3.42	0.12

సర్కారులు:— విశాఖపట్టణములో మేఘములు దట్టముగనున్నవి. తక్కినచోట పలచగా యున్నది. గోపాలపురం లో 4 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. విశాఖపట్టణములో 8 1/2 కాకినాడలోను మచిలీపట్టణములో 6 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. దక్షిణమున రాత్రివేడిమి 8 1/2 నుండి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్:— మేఘములు విస్తారముగనున్నవి కడపలో పగటివేడిమి మూడు డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:— కడలూరులో 0.85 సెరించెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. కడలూరులో అద్భుత ఎక్కువ. కడలూరులో పగటివేడిమి 5 కల్లూరులో 8 డిగ్రీలు తక్కువ.

రాజధాని దక్షిణార్ధమున వాతావరణము ఇంకను అస్థిరముగనే యున్నది. ఉరుముచున్నది వర్షించుచున్నది. ఉత్తరమున గూడ ఇట్లే యగుచున్నది.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్లు,

సహాయవాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు

ధర్మకార్యములకై వినియోగింప కాలము సంసానపు నవాబుగారు 5000 రూప్యములు ఇచ్చినప్రభువుగారి కిచ్చిరి.

కృష్ణా జిల్లాబోర్డు

అధ్యక్షునకు ప్రధానమంత్రిగారికి

అభినందనములు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కైకలూరు, ఏప్రిలు 26:— కృష్ణజిల్లా బోర్డునకు డా॥ డి. ఎస్. రామచంద్ర గావుగారిని అధ్యక్షునిగ నియమించిరను వార్త కనివారము ఆంధ్రపత్రికలో చదివి కైకలూరు తాలూకా ప్రజలు అత్యానందభరితులైరి. గొ॥ డా॥ సుబ్బారాయుడు గారు ప్రధానమంత్రి ప్రజల యభిప్రాయసారముగ మెలగి నందులకు యెంతయు అభినందించుచు. చాలకాలమునుండి ప్రజలకోరుచుండిన డా॥ రామచంద్ర గావుగారు అధ్యక్షులయి దలకు వారికిపాడ మా అభినందనములు చెలువుచున్నాము.

తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము

రాష్ట్రీయసంఘసభ్యుల యెన్నికలు

జనసంఖ్యనుబట్టి మనజిల్లానుండి 11 మంది ప్రతినిధులను మాత్రమే రాష్ట్రీయసంఘమునకు ఎన్నుకొనుటకు అధికారము గలదు. వీరుగాక మనజిల్లానుండి నిమ్మజాతులు తరఫున యిద్దరు ప్రతినిధులను జిల్లాకాంగ్రెస్సంఘమువారికి యెన్నుకొనుటకు అధికారముగలదు.

పై 11 మంది ప్రతినిధుల ఎన్నుకొనువిషయమై యాక్రింది యెర్పాట్లు గావించబడినవి యాజిల్లాలో గ్రామ, పట్టణ, కాంగ్రెస్ సంఘసభ్యులందరికిని విన్నవించుకొనుచు న్నాము.

(1) గుడివాడ తాలూకానుండి రాష్ట్రీయసంఘమునకు పంపవలసిన 3 ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనుటకై యానెల 27-4-27 తేదీని బుధవారంపగలు 9 గంటలకు గుడివాడలో కమ్యూనారి సత్రమువద్దను.

(2) బండరు తాలూకానుండి రాష్ట్రీయసంఘమునకుపంపవలసిన 3 ప్రతినిధులను యెన్నుకొనుటకై యానెల 29 తేదీ శుక్రవారం పగలు 10 గంటలకు బండరు పురభవనములోను.

(3) దివి తాలూకానుండి రాష్ట్రీయసంఘమునకు పంపవలసిన 3 ప్రతినిధులను యెన్నుకొనుటకై యానెల 28 తేదీ గురువారం సాయంకాలము 4 గంటలకు చల్లపల్లిలో రహదారిసత్రమువద్దను.

గ్రామపట్టణకాంగ్రెస్ సంఘసభ్యుల సాధారణ సమావేశములు జరుగనున్నవి. కాన సభ్యులెల్లరును వారివారి తాలూకా ప్రతినిధులను యెన్నుకొనుటకై నిర్ణయించిన ప్రదేశమునకు వెళ్లి యెన్నికలు జయప్రదముగా జరిపింపవలయును.

ఈయెన్నికలు సక్రమముగా నిర్వహించుటకై సమావేశానుసంధానకులుగానుండుటకు గుడివాడలో మ॥ రా॥ శ్రీ చైరవభొట్ల వెంకటసుబ్బారావుగారిని, బండరులో మ॥ రా॥ శ్రీ రెండుచింతల సూర్యనారాయణమూర్తిగారిని, చల్లపల్లిలో మ॥ రా॥ శ్రీ కొర్రపాటి రాజేశ్వరరావుగారిని కోరినాము. గ్రామపట్టణకాంగ్రెస్ కార్యదర్శులినోటీసులు తమ సంఘసభ్యులందరికి సమావేశముజరుగు తేదీలోపల సంకేతయెవలయును. కైకలూరుతాలూకా యెన్నికలు లోగడ నిర్ణయించిన తేదీకే జరిగినవి.

చె॥ వెం॥ నరసింహారావు.

సూరపనేని గోపాలకృష్ణయ్య.

సం॥ కార్యదర్శులు.

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారి

అక్రమపు చర్య

ఈస్కూలునందు ఎఫ్. ఎ. పరీక్షవరకు చదివి చిరకాలమునుంచి గోపల్ సెకండరీ స్కూల్లోను హైస్కూల్లో యందును ఉపాధ్యాయపదవిలోనుండి ప్రస్తుతము పిప్పరస్కూలునందు హెడ్మాస్టరుగానుండిన పోడూరి భద్రయ్యనాయుడుగారిని నెల 1కి రు. 40 ల జీతమునుండి వారాత్తుగా నెల 1కి రు. 28 ల జీతముమీద మాధవరంస్కూలునకు బ్రాన్సుఫరుచేసి వీరిసానే తాడేపల్లిగూడెం బోర్డు ఎలిమెంటరీస్కూలులోనున్న మూడవ ఫారంవరకు చదివిన ఉపాధ్యాయుడు కొందూరి సత్యనారాయణ అనువారిని పిప్పరస్కూలులో హెడ్మాస్టరుగా రు. 18 లలోనుంచి రు. 30 ల ప్రమోషనుతో బ్రాన్సుఫరుచేసిరి. ఆహా! ఎంతవై పరీక్షము. ఇట్టితిగ ప్రస్తుతతాలూకాబోర్డుల చర్యలున్నవి వేరగ చెప్పనక్కరలేదు. ఈయన జన్మనుపాక్షి వారు. మేయి 1 వ తేదీతో వీరి అధ్యక్షత అంతమొందునని వదంతులు న్నవి. ఈలోగానే యీ ప్రెసిడెంటు తెలికచర్ల జమీందారు గారు తాముచేసిన అక్రమపుపనిని సవరించుకొందురగాక!

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలినడకను యాత్రచేయుట

డెహరాడూన్, ఏప్రిలు 23:— హిందూదేశమంతట కాలినడకనే యాత్రచేయువలెనని బయలుదేరిన దినేశ్చంద్ర బర్మన్, రేవతీకాంత చట్టగిద్దరును కలకత్తాలో నవంబరు 4వ తేదీన బయలుదేరి హరిద్వారములో కుంభమేళమున 15 దినములండి డెహరాడూన్ చేరిరి. ఇంతబడలికయైన ప్రయాణము జేసియున్నను వారిరువురును పరిపూర్ణారోగ్యముతో కులాసాగనే యున్నారు. కేవలము అవసరమైన పదార్థములను ఒకకోడకు కేమిరాయుడు తప్ప వారివద్ద యితరపదార్థము లేవియునులేవు. ఇచ్చటమాడుచినములుండి వారు మస్కూరికిని అచ్చటి నుండి చక్రతాలు గుండా సిమ్లాకును అచ్చటినుండి కాశ్మీరమునకును వెళ్లిరి. (శ్రీ ప్రెసు)

హిందూ బాలవితంతు ఆత్మ హత్య

ఒక పెద్దయ్యదొంగి దురంతము

సోదరుని నీచవర్తన

సికంద్రాబాదు, ఏప్రిల్ 25:—జోరంగాబాదులో ఇటీవల హిందూ అనాథయవతి ఆత్మహత్య గూర్చిన ఘోరవార్తలు బయల్పడినవి. ఆమె సోదరుడు ఒక స్వల్పవ్యవస్థాగతి ఒక నాణాతడు తన జిల్లాధికారిని బంధునకుపేచిచి మాల్వాసీల బంధుగావించెను. మాల్వాసీ అమె తయారుచేసెను. జిల్లాధికారి యామెనుగావించి మోహముచెంది అమె నెట్లయిన తన బద్ధకంపలసినదని యామెసోదరుని ప్రోత్సాహపరచెను. ఆతడంగీకరింపలేదు. పిమ్మట నాతడు స్వయముగ ఆయువతతోడనే రాయబారముజరిపెను. ఆమె యంగీకరింపలేదు. జిల్లాయధికారి పరివారము యామెసోదరుని బలవంతపెట్టిరిగాని విఫలమైరి. తుదకు ఆమెను తనబద్ధకంపనయెడల యుద్దోగమునుండి తొలగించెదనని యామెసోదరుని ధీకారితోచెను. అందుపై నాతడు తనసోదరి నింటియందు చొంటరిగనుంచి తాను పనిమీద బయటకుపోవుటకంగీకరించెను. ఆరాత్రికొంచురు వారింటికివచ్చి బలవంతముగా నామెను మోటారులోనుంచుకొని జిల్లాయధికారిగృహమునకు గొంపోయిరి. మరునాడామె యింటికి తిరిగివచ్చి జరిగిన పరాధవమంతయు తోడివారలచేరించి పాతివ్రత్యమును గోల్పోయిన తరువాత తాను జీవించి లాభములేదని నిశ్చయించి నూతిలోబడి మరణించెను. కేసును విచారించుటకు న్యాయమూర్తినవాలు హాజరుయార్జునుగారు గూడ జోరంగాబాదునకు వచ్చియుండిరి.

(ఫీ. ప్రెస్.)

హర్యేనా రిమాను కేసు

ప్రీలుబెరుల తప్ప

హిందూ, ఏప్రిల్ 25:—హర్యేనా రిమానునకున్న పురావాలి నారిమానుగారు తిరిగి ఉక్కు కట్టి ఇండెంటు తప్పనగూర్చి పత్రికలపైచెరి. హర్యేనా 7,8 అంశముల కట్టితే గావలసి యుండెననియు ఆర్డరు తప్పకాదనియు కోర్టు జూజింగారు చెప్పినది తప్పకాదనియు సరియైనను గావచ్చుననెల నియు తెలిసిరి. మరొక ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పనుహర్యేనాగారు తామిదివరలో చెప్పిన ప్రశ్నలన్ని నంగీకరించిరి. బాధ్యత నిదివరలో తానే వహించెననియు ఇప్పుడు తానట్లు చేయరాదని గ్రహించెననియు నుడివిరి.

(ఫీ. ప్రెస్.)

భూతము లున్నవా?

మాంగ్లను హత్య

రంగూను, ఏప్రిల్ 25:—మామనట్టులో ఒకవంత కేసు వచ్చెను. ఒక గ్రామవాసి మాంగ్లపాటాద్దగకనపడకుండపోయెను. తరువాత కొందరు తమకు భూతములు పూనినవనిచెప్పిచాల మందిచే ఆరగింపుల నడచుచుండిరి. పోలీసు నూపరెంటువారి నెర్రెట్టు చేయగా ఒకడు ఒక భూతప్రేతుడై మాంగ్లను హత్యచేసిననియుఆతని శనిమున్న తావునుచూపుదును అని సర్వము తెలిపి చెప్పెను. శవము దొరకినది విచారణ జరుగుచున్నది. ఆ. ప్రె.

హంతకులకు తగుశిక్ష విధించవలెను

హైదరాబాదు హత్యలనివేదిక

హైదరాబాదు(జక్కను) ఏప్రిల్ 25:—హైదరాబాదులో హత్యలు తగ్గవలెనని న్యాయస్థానములు హంతకులకు తగు శిక్షల విధింపవలెను అని మాఫరెంటు నివేదికలో ప్రచురించెను. ముత్రకొట్టాబు లీసంవత్సరమున లేవు.వ్యక్తులపై కేసులు ప్రబలినను శాంతిగనే యున్నది. కోర్టునిందార్థులకు తగుశిక్ష విధింపవలెను, గుల్బర్గా రేచూరులందు హత్య లేకున్నవి. ఒకడు హత్యగావించబడగా నాని బంధువులు అనేకల హత్యగావించిరి. వీటిలో న్యాయస్థానములు తగుశిక్షల విధింపవలెను.

(ఫీ. ప్రెస్.)

గాంధీమహాత్ముని దేహస్థితి

శ్రీమాన్ పి. రంగసామయ్యంగారు (ఎం. ఎల్. ఏ.)

మహాత్ముని సందర్శించుట

నేను నందికొండలకేరి ఒక గంటపేపు మహాత్మునితో సంభాషించితిని. ఆయన ఆలోగ్య మిపుడు బాగుగానున్నది. బుద్ధిశక్తియందెట్టిలోపమును లేనేలేదు. ఉపదేశము (బ్రహ్మ ప్రేమగ) మాత్రమింకను అటులేయున్నది. రెండు నెలలపాటు చల్లని ఆప్రవేశమున శరీరమునకును మనస్సునకును సంపూర్ణవిశ్రాంతి యొసంగినచో నాయుపదేశముగూడ తగ్గును. కావున నేను వివాదాస్పదములను విషయములను జేసిని తలపెట్టనేలేదు. మీకు త్వరలో సంపూర్ణారోగ్యము కలుగవలెనయే ఆబాలగోపాలమును గోరుచున్నా రని తెలిపితిని. శ్రీ మహారాజావాచును దివానుగారును కావలసిన సదుపాయములనున్నిటిని సిద్ధపరచిరి. మేనెలాఖరువరకును మైసూరీసంస్థానమున నా వాసమునీరముని మహాత్ముడు తెలిపెనని రంగసామయ్యంగారు నుడివిరి. (ఆ. ప్రె.)

వృక్షము సూర్యుని నమస్కరించుట

పాల్నా, ఏప్రిల్ 23:—సగోట్రాగ్రామమున యొకభిక్షురవృక్షము సూర్యుని ఉదయించినప్పటినుండి వాలిపోవుటయు సూర్యాస్తమయమునకు తిరిగి యధాప్రకారము నిలువున నుండుటయు జరుగుచున్నది అనేకులు నచ్చి చూచిపోవుచున్నారు. మంగళ, శనివారములందు పూజ లేకున్నవగ జరుగుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

హిందూమహమ్మదీయ కొట్లాట

ఇరువురు మహమ్మదీయులు మరణించుట

ధర్మి, ఏప్రిల్ 25:—28 వ తేది యుదయయమున ధర్మికి పది మైళ్లదూరముననున్న రిథాలగ్రామమున హిందూమహమ్మదీయులు కొట్లాడి ఇరువురు మహమ్మదీయులు చంపబడుటయు కొందరు హిందువులు గాయపడుటయు తటస్థమైనది. హిందువులు మహమ్మదీయులను బావిలోనుండి నీళ్లను తోడుకొననీయకుండుట దెబ్బలాటకు కారణమయ్యెను. పోలీసువారు తగుచర్య తీసికొనిరి. ఆరెట్టులేమయ్య చేయలేదు.

ఇప్పుడు 14 ఆరెట్టులు (హిందువులు) జరిగినవి.

(ఫీ. ప్రెస్.)

కలకత్తా చుట్టుప్రక్కలయందున్న భూమిని పసతులను కట్టుకొనుటకై తిక్కునెలలను అమ్ముటకు కలకత్తా పోర్టు కమిషనరులు తీర్మానించుకొనిరి.

నల్లమందు మహాసభ మేనెల 25 తేది సిల్లులోజరుగును. మహాసభ ప్రారంభమహాత్మునమును రాజప్రతినిధి జరిపెదరు. ప్రభుత్వప్రతినిధులు సంచానాఫీసుల ఈసభయందు పాల్గొనెదరు.

లాఖా వారసత్వము

ఆర్థ్యమెట్లు

అలహాబాదు, ఏప్రిల్ 25:—నేదురావు నరసింగరావు గారితరపు న్యాయవాదు లార్థ్యమెంటుల చెప్పిరి. కోర్టువారు ముఖ్యముగ ఆలోచింపవలసిన విషయములేవన రాణి దునాపి కారుగారికి బిడ్డవుటైనని కోర్టువారు నమ్మినందున నరసింగరావే యాబిడ్డయను విషయమొకటి. రాజాగారిన్నే హితు లిరువురు ఈతడేయాబిడ్డడు అనుసాక్ష్యమును విచారించుటకాటి. ఇంకను చెప్పుచుండగనే కోర్టు నాటికి విచారణ నాపెను.

(ఆ. ప్రె.)

బెంగాలు ఖైదీలు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 23:—సతీశ చంద్రప్రకాశి, ఆస్థాన కాహలీగారు బెల్గాము జైలునునకు మార్చబడినటుల తెలియుచున్నది. సతీశుగారు జైలులో 3½ ఏండ్లకు పైగాయున్నారు. ఆశుగారు గుండెజబ్బునకు మందువుచ్చుకొనుటకు బెంగాలునకు తీసికొనివచ్చిరి.

నీరంజన నేనుసప్తా, సురాజకుమార నేనుగార్లు రత్నగిరి జైలునునకు మార్చబడిరి. ధీరేంద్ర చంద్ర ముఖర్జీ మన్మథకుమార సర్కారుగార్లు డా. మో. జైలునునకు మార్చబడరు. (ఫీ. ప్రెస్.)

ఆయుధ శాసనోల్లంఘనము

సత్యాగ్రహులకు 5, 2 రూపాయల జరిమానా

నాగపూర్ ఏప్రిల్ 25:—రామలాలు భిక్షుచేను అభిమన్యు గార్లు ఆయుధ శాసనవిచ్ఛేదము గావించినందులకు న్యాయాధికారి మొదటి ఇరువురును 5 రూపాయలును మూడవవారికి 2 రూపాయలును జరిమానా విధించిరి.

అవారి జాతీయసైన్యము

అవారి జాతీయసైన్యములో మొదట-ఆరెట్టుచేయబడిన ఇరువురును విడుదలచేయబడిరి. ముద్గాయలందరు తాము బెంగాలు ఖైదీల విడుదలచేయించుటకై ఆయుధశాసనవిచ్ఛేదమున రిందుచున్నటుల తెలిపిరి. (ఫీ. ప్రెస్.)

“వృధిచారిణుల కిండు” “చెక్కియరాదు”

6 నెలల కఠినపరకము-వేయిరూపాయల జరిమానా

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 26:—వృధిచారిణుల వృత్తినిభాగము ననుభవించు యజమానిగాని వారికి ఇంట్టు అడ్డకిచ్చువారు గాని ఇమ్మోరల్ ట్రాష్ చట్టముక్రింద శిక్షింపబడుదురు. నిన్న న్యాయాధికారి అట్టి యజమానికొకనికి 6 మాసముల కఠినపరకమును వేయి రూపాయల జరిమానాయు విధించిరి.

(ఫీ. ప్రెస్.)

కోటిక్యుని ఇంట వివాహము

పిలాని, ఏప్రిల్ 25:—బాలు శివరత్న తి. మొహతగారి కుమారునికిని రాజ బుడేవదాసు బిర్ల గారి మనమరానికిని వివాహము అతివైభవముతో జరిగెను. మొహతగారు వివాహము సందర్భమున రూ. 15100 రూపాయలు విరాళములొసగిరి. శివాలమునకు,లండనులో హిందువులసత్తిగ్రామమునకు, దేవారము హిందూవిశ్వవిద్యాలయమున రాజపుత్రానపాస్త్రులుకట్టాటకు శిరుగొప్పమొత్తములు విరాళముల సొసగిరి.

పాల్నా పూర్ణిమిపు పోలీసుపన్ను

పాల్నా, ఏప్రిల్ 23:—పాల్నాయందు పూర్ణిమిపు పోలీసుపన్నును హిందువులనుండి వసూలుచేయరాదని తీసుకొని రాబడినదావా పరిష్కార పర్యంతము సదరు పన్నును హిందువులనుండి వసూలుచేయరాదని న్యాయాధికారిని న్యాయమూర్తి నిషేధించెను.

(ఆ. ప్రె.)

బ్రాహ్మణ మహాసమ్మేళనము

తువారు (తెంగావూరు జిల్లా)

పైసభకు అధ్యక్షులుగా యం. కే. ఆచార్యగారు ఎన్నుకొనబడిరి. ఈసభ మేనెల 15, 16, 17 తేదీలందు జరుగునని ప్రకటించబడినది. అధ్యక్షులకు యీ తేదీలు ఆనుకూలముగాలేనందున పైసభ మేనెల 26, 27, 28 తేదీలలో జరుగును.

మీ కారు ఎంత మంచిస్థితిలో నున్నదో అంత మంచిస్థితిలో మీ బాటరీ గలదా?

బాటరీ తొందరను తొలగించుటకు మీరు వెస్టింగ్ హౌస్ బాటరీతో అమర్చిన చాలును. ఒకదానిని అమర్చుడు. అందుచే గలుగు అద్భుతశక్తులను మీరు గ్రహింపగలరు. అవసరముగా నున్నప్పుడు మీకు నమ్మికను గలిగించును.

ధర రు. 90 నుండిగలవు

అన్ని కారేజులందును స్థాపించి ఉంచబడును.

Sole Agents:—

R. PATEL & Co, 2545

Madras.

Sole Agents also for Wolseley cars

వ్యవసాయ లేఖలు

హైదరాబాదు వార్తలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

శ్రీ వీరేశలింగం వర్గం

శ్రీ వీరేశలింగం వర్గం 18 గురువారమునాడు సాయంకాల మారు గంటలకు శ్రీ కృష్ణ దేవరాయల ఆంధ్రభాషా నిలయమునందు శ్రీ శ్రీ వీరేశలింగం పంతులుగారి వర్గంత్వత్వము జరుపబడెను. నాటి సభాధ్యక్షత శ్రీయుత బాబీ కృష్ణారావు బి.ఎ. బి.ఎల్. గారు వహించిరి. వీరు సంస్కారపరాయణులలో అగ్ర గణ్యులు. స్వయముగ విశేషముగా మాడుబయ్యగాక శుద్ధి సంస్కరణమునందు ఎంతయో పనిచేయుచున్నారు. శ్రీ పంతులుగారిని ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగరులతో బోల్చి ఆంధ్రదేశమునందు వాఙ్మయ సంఘసేవకు గావించిరి ఆరంభోపన్యాసము నందు మదివిరి. శ్రీయుతులు సూర్యప్రకాశరావు ఎం. ఏ. ఎల్.టి. గారును తదితరులును ఉపన్యసించిరి. హరిశ్చంద్రారెడ్డి గారు పంతులుగారినిర్వహించిన సేవకు చక్కని పద్యములలో గొని యాడిరి.

మహా వీరజయంతి

ప్రేండ్లయేటరులో గత గురువారమునాడు నేటు థాన్ మహాగారి అగ్రతీర్థం జరిగెను. నేటు సాహుకారులే గాక గొప్ప ఉద్యోగస్థులు పెక్కుండ వచ్చియుండిరి. పెక్కుందా బాదు వాస్తవ్యులను చందూలాలుగాను మహా వీరస్వామిగారి శివీతచరిత్ర సంగ్రహమును శ్రీతపరచిరి. జైనమత తత్వములను బోధించు చిన్నగ్రంథములు పంచివేట్టబడెను.

ఆలంపూరులోని అస్పృశ్యులు

గోమాంసమునుగాని, గోడ్డుమాంసమునుగాని తినగూడదని నిచ్చితి ఆదిహిందువులు నియమమునుజేసికొని తత్ప్రకారము నడచుకొనుచున్నారు. హైదరాబాదులో జరుగుచున్న సంస్కరణములు క్రమముగా జిల్లాలో వ్యాప్తిగాంచుచుండుట కదియొక నిదర్శనము.

విరాళము

వెలమ జనసంఘ కార్యదర్శులగు శ్రీయుత గుండవరము జగన్నాథరావుగారు "సుజాత" పత్రికకు ౧౦౦ రూపాయల విరాళము నొసంగి ప్రోత్సహించిరి. ఈపత్రికయొక్క నాలుగు సంచిక లిదివరకు వెలువడినవి. విద్యాభిమానులు విరాళములనిచ్చి ప్రోత్సహించుచున్నారు. జిల్లాలో క్రమముగా చందాదారు లేర్పడుచున్నారు. సుజాత జనాదరణబడయుచున్నది. చిత్ర పటబోధితంబై ఆకర్షణీయముగా నుండునట్లు చేయుచున్న స్వార్థత్యాగు లగు గౌరవపత్రికాధిపతు లెంతయు ప్రశంసా పాత్రులు.

సంఘసంస్కార మహాసభ

రాబోవు జూనునెలలో వైసభను హైదరాబాదులో సమావేశపరచుటకు తీర్మానించబడినది. శ్రీయుతులు ఉల్లము రాజు రామకృష్ణారావు బి. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి, శ్రీనివాస శర్మ బి. ఏ. బారిష్టరు, లక్ష్మీనారాయణరావు కార్యదర్శులుగా నియోజితులైరి.

గుడ్డదానములు

స్వార్థత్యాగియును జాతీయ సేవకునికి హైదరాబాదులోని నీడినుల మహాశయలు గుప్తదానముల నొసగి పోషించుచున్నారు:-

- | | |
|---|---------|
| దేశభక్త వామననాయక్ జాగీర్దారుగారు నెలకు ౨౫ చొప్పున | రూ. ౫౭౫ |
| నేటు గణేశమత్ సింగ్ | " ౭౨౫ |
| నేటు మోతీలాలు జోరావర్ మల్లుగారు | " ౧౪౦ |
| నెలకు ౧౦ చొ॥ | " ౧౪౦ |
| సురవరము ప్రతాపరెడ్డిగారు నెలకు ౫ చొ॥ | ౫ |
| నీలం వేంకటదాసు | |

ఆదిమాంధ్రులును, సుప్రసిద్ధ హరిదాసును నగు వీరు హైదరాబాదుకు విచ్చేసి ఆదిమాంధ్రుల బస్తీలో హరికథలను చెప్పి వారికి నీటిని బోధించిరి. వీరుచెప్పు హరికథలు నూతన ఘట్టగమనము. స్వజాతీయుల యుద్ధానికి వీరు సలుపుచున్న సేవ యమూల్యము. ఇచ్చటి ఆదిమాంధ్రులు వీరి యాగమన ఆభిమను బొందుట కెంతయో సుతాసాముతో హరికథల

కేర్పాట్లు సుగుగా చేసిరి. చండలకాలది ఒకమును హరికథా స్మృతముచే వీ రాకర్షించగలిగిరి.

ఆదిమాంధ్ర శ్రీలనభ

శ్రీమతి తారాబాయిగారి అగ్రతీర్థం ౧౨-౪-౨౭ నాడు ఆల్లంకపాకయందు జరిగెను అగ్రతీర్థం అతిబాల్కు వివాహములను నిరసించుచు ఉపన్యసించిరి. భాగ్యరెడ్డి వర్మ గారు అత్తకోడండ్ర జగడములనుగురించి చిత్రముగా నుపదేశించి అందరిని నవ్వించిరి. భజన హారతితో సభ ముగిసెను.

ఆదిహిందూ మహాసభ

౧౫-౪-౨౭ తేదీనాడు మొగలుపురమును గ్రామమునందు శ్రీయుత విశ్వరావు మాణిక్యరావు జాగీర్దారుగారి అగ్రతీర్థం జరిగెను. సభామండుపము చక్కగా నలంకరింపబడెను. నీలం వెంకట హరిదాసుగారు జాతీయగీతమునుబాడిరి. భాగ్యరెడ్డిగారు సాంఘిక నియమములను బోధించుచు మద్యపానాది దురాచారములు దురవస్థకు పాత్రులగుటచే మేరుపురుగుల నియమ వానిని తొలగించు టవసరమనియు ఉపన్యసించిరి. పెక్కుండ్రు వీరి యుపన్యాసమును విని మద్యపానము పూర్తిగా త్యజించెదమని ప్రతిపక్షిరి. శ్రీయుత వేంకటాచలము బి. ఏ. గారు నీతిబోధకమగు నుపన్యాసము గావించిరి. భజన హారతి తరువాత జయజయధ్వానములతో సభ ముగిసెను.

భీముని పట్టణము

(ఒక విలేఖరి)

నూతన పతనమందెరము

ఏప్రిల్ 21 :- ఈ పురమున మ-రా-రా-శ్రీ కట్టి వెంకయ్య నాయుడుగారు తమ బాంసుఅదుల జ్ఞాపకార్థము 1-వ వార్షికునందలి వివరము వీధిని 20-4-1927-వ తేదీని "శ్రీ దుబ్బుల వేంకటరామారాయ స్మారక పతనమందెరము" అను పేరను నూతనపతనమందెరము స్థాపించి ప్రారంభోత్సవము జరిపించిరి. ఆసభకు మ-రా-రా-శ్రీ కే. వేదవ్యాసాచారి బి. ఏ. గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. సభాసభాగిను జరిగెను. దైవప్రార్థనముతో సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను. సభాధ్యక్షులు కర్పూరమాలాలంకృతు లయినయంతే రము వెంకయ్య నాయుడుగారి తలంపున బ్రశంసించు పంచరత్నములు అను పద్యములు చదువబడినవి. తరువాత నాయుడుగారు తమ యభిప్రాయమును స్థాపనోద్దేశములను దెలిపి భాషాభిమానలకు పౌరు లన్నివిధముల నూతనపతనమందెరము నభివృద్ధి పొందింపవలయు నని కోరిరి. పిమ్మట పురపాలక సంఘకార్యదర్శిగా రను మ-రా-రా-శ్రీ కోట నన్నయ్యరెడ్డిగారు తమ సహజ వాగ్ధారితో కీర్తి కేసులకు మ-రా-రా-శ్రీ రామారావు నాయుడుగారి జీవితచరిత్రమును విపులముగా విర్ణయించుచు నద్దానివలన దెలిసికొనదగు ముఖ్యాంశములు పెక్కులు గలవనియు, సరస్వతీ సహజమును నీనూతన పతనమందెరమున నన్యోన్యమైత్రిని జౌరలయాదరణములమున నభివృద్ధి చెందుగాక యనియు, మున్నగు నంశములు హాసాభాషలో ముచ్చటించిరి. మ-రా-రా-శ్రీ ముదిగంటి పార్వతీశం పంతులుగారును నా విషయములనే వివరించి చెప్పుచు సత్వరాభివృద్ధి నొందాలయు నని కోరిరి.

సభాసంతరము లవ మతనాటకములోని కొన్నిరంగములు ప్రదర్శింపబడెను. నాటకప్రదర్శనము రసమత్తరముగను సభ్యులు నోరంజకముగా నుండును. అందు నీతాలక్ష్మణులసంభాషణమును రాముని నిర్వేదమును సభ్యులకు హృదయానందకరముగానుండి యెంతయు చక్కగా నుండెను.

ఈపంసాలయమునకు వచ్చుచున్న ఆంధ్రపత్రిక, హిందూపత్రిక, స్టేటుసుమ నున్నగుపత్రికలు సభాధిపతులు విప్పి ప్రారంభోత్సవము గావించిరి. దీనిని స్థాపించి పాద్యుల కృతజ్ఞతకు బాత్రులయిన శ్రీవెంకయ్యనాయుడుగారి సమద్యమను త్వరలో నభివృద్ధి చెందులు భగవంతుఁ డమగ్రహించుగాక.

శ్రీరామనవమి మహాత్మ్యము

ఈయేడు పాద్యముమొదలు నవమివఱకును మెల్లమొది భజనసంఘమువారును నవమిమొదలు విడియవఱకు కోవిల విలాస రామభజనసంఘమువారును రావల్లా మహాత్మ్యములను జరిపించిరి. ఈపదునెడు దినములను రాత్రులందు నాటకముల రూపముగా రామాయణకథయంతయుఁ బ్రదర్శింపబడెను. పౌరులు పలువురు మిక్కిలి కుతూహలముతో వానిని జూచి యానందించిరి.

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈనెల 24 తేదీని తాడేపల్లి గూడెంలో మీటింగు జరిగినది.

ఈకాంగ్రెసుసంఘమునకు ఎన్నుకొనిన అధికారవర్గము అగ్రతీర్థం:- శ్రీయుత మంగిపూడి పురుషోత్తమశర్మగారు కార్యదర్శి:- శ్రీయుత డాక్టరు జీరుఅహమ్మదుగారు కోశాధిపతి:- శ్రీయుత కట్టిదిండి గంగరాజుగారు.

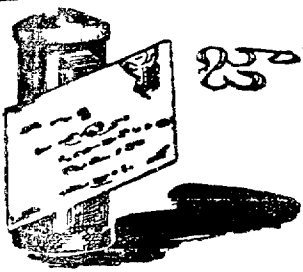
షరా:- తాలూకాసంఘపు కార్యాలయము కార్యదర్శియగు శ్రీయుత డాక్టరు నజీరుఅహమ్మదుగారు తాడేపల్లి గూడెంలోనే యుండుటకు నిర్ణయించడమైనది గావున ఉత్తర ప్రత్యుత్తరము లన్నియు వైచిరునామాతోనే జరుపుచుండవలయును.

(స్వకీయ విలేఖరి)

బెజవాడలో ఆంధ్రభటోద్యమ మహాసభ

22 తేదీని విజయవాడ పురపాలకొస్తుత పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులవారిచే సమావేశపరపబడిన ఆంధ్రభటోద్యమమును గురించిన బహిరంగసభకు స్థానిక ఆంధ్రభటు సంఘాధ్యక్షులు మ. రా. శ్రీ రావుబహద్దర్ కోవెలమూడి గోపాల కృష్ణయ్యచాదరి, బి. ఏ. గారు అగ్రాసనాధిపత్యమునువహించిరి సభకు పురమహాజనులెల్లరువచ్చిరి. పాఠశాల ఆవరణయందు ప్రజలచే క్రిక్కిరసిపోయెను. సభ దైవప్రార్థనతోడను జనలతోడను ప్రారంభింపబడెను. అగ్రతీర్థం భటోద్యమచక్రవర్తియను గురించియు ఆంధ్రభటోద్యమముయొక్క గొప్పను గురించియు విపులముగా గంభీరోపన్యాసము నొసంగిరి. ఏ రాజకీయకక్ష వారైనను ఏమతమువారైనను, ఏసంఘమువారైనను ఈ పుద్యమమునందు పాల్గొనుట కెట్టి ఆభ్యంతరమును లేదు. సాంఘిక సేవార్థాదేశ సేవకులుగానున్నా దైవసేవకులుగానున్నా తయారుచేయుట కీ యుద్యమము మిగుల తోడ్పడును. హిందూదేశమందలి ఉద్యమములన్నిటికిని నిది అత్యుత్కృష్టమైన యుద్యమముని చెప్పట కేమాత్రమును సందియములేదు. మన ప్రజలకు ఆత్మ విశ్వాసములేదు. మన మనాధిలమని తలచుచుండుగా. అట్టి అవిశ్వాసము పోగొట్టుటకున్నా ప్రస్తుతము మనదేశీయుల కా విశ్వకమున దైవికశిక్షణ నొసగుటకున్నా నిది ఎంతయోని తోడ్పడును. ఈఆంధ్రభటోద్యమము మనపూర్వపుష్కమున 'మనఆంధ్రులకల్పింపబడి, దీనిని త్వరలో దేశమందు వ్యాపింపజేయుటకు తాముందరు మిగులతోడ్పడవలసియున్నది అని చెప్పిరి. పిమ్మట కుప్రసిద్ధ దేశభక్తులును స్థానిక ఆంధ్రభటుసంఘాధ్యక్షులును పురపాలక సంఘాధ్యక్షులును అగు మ-రా-శ్రీ అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుపంతులు బి. యే. బి.ఎల్.యం. యల్. సి గారు వారి సహజ దేశభక్తిపూరితములగు వాక్యములచే ననూతనముగా భటోద్యమమెట్లు మనదేశమందు వ్యాపనలో నున్నదియు ప్రస్తుతిభారతదేశమున్న దీనినితికి భటోద్యమమెంత ఆవశ్యకమైనదియు మొదలగు విషయములనుగురించి మిగుల విపులముగా చెప్పిరి. పిమ్మట జస్టిసుపార్టీవారగు డాక్టరు గోవిందరాజులు నాయుడుగారు అమితోత్సాహముతో నీయుద్యమమునుగురించి మాట్లాడి ప్రేక్షకుల నానందితరంగముననోలబడించిరి. తరువాత బుర్రా పూర్ణయ్యశాస్త్రిగారు పూర్వము భోజకాశిదాసుల కాలమునుండి భటోద్యమ మెవిధమున మనదేశమందు వర్తించుచున్నదియు తెలిపిరి. అటుతరువాత స్థానిక ఆంధ్రభటు సంఘకార్యదర్శిగారు మ. రా. శ్రీమంర బాలసుబ్రహ్మణ్యుని ప్రగారును వారి సహజవక్తృత్వమున ఆంధ్రభటోద్యమ స్థాపనను గురించి అందిచ్చు శిక్షావిధానమునుగురించి, ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారిచే సడుపబడుచున్న బాలభటోద్యమములోని లోపములు మున్నగునాటినిగురించి మిక్కిలిగా నుపన్యసించిరి. తరువాత పురపాలకొస్తుత పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులవారుపన్యసించుచు విజయవాడయందు ఆంధ్రభటోద్యమము అగ్రస్థానము వహించవలెననిన్ని, అందుకుగాను తాము ప్రతిమముగా తమ పాఠశాలయందు దానిని స్థాపించితిమనిన్ని, తమ పాఠశాలలోని ప్రతివిద్యార్థియు ఆంధ్రభటుడు గావలెనని కోరుచుంటిమనిన్ని, తక్కిన పాఠశాలలవారును అట్టియుద్దేశ్యముతో నీయుద్యమమును ప్రోత్సహించవలెననిన్ని తాము విద్యార్థులకు ఆంధ్రభటోద్యమమును గురించి చెప్పవలసినదింతయు సాయంకాలము విద్యార్థులకు ఎండుకాలపుతలెపుల నొసంగుసమయమున నుపన్యసించబడిన ఉపన్యాసమునందు చెప్పితిమనిన్ని కాలాతీతమైనది గనుక విశేషము చెప్పదలచుకొనలేదని చెప్పుచూ ఉపన్యాసమును ముగించిరి. తరుపెరి అగ్రాసనాధిపతిగారి ఆంత్యోపన్యాసముతో సభ ముగిసెను.

(ప్రత్యేక విలేఖరి)



జాబులు.

నా వ్యవసాయానుభవము

(1)

నల్లభూములలో కొబ్బరితోట

అమలాపురమునకు సరిహద్దుననే నల్లమిల్లియను గ్రామమున్నది. ఆ గ్రామమునకు ప్రతిదశయందలి చేనొకటికొని, కొబ్బరితోట కుపయోగించునని యొంచి యిరునది సంతృప్తియల క్రితము కొబ్బరి మొక్కలు నాటితిని. ఆ మిట్టప్రక్కలందు కాలవనీటి యాధార మేమియు లేదు. అందుచేత నీటికిఁగాను నూ తిగుంటలు త్రవ్వించితిని. ఇంచుమించు గజము లోతుదాక కఠినాతికరిన మయిన నల్లరేగడమట్టి ఆక్రింద జా నెడులోతు గువ్వరాతితో మిళితమయిన మన్ను ఆక్రింద పెట్టుయినక, అంతకు దిగువున తెల్లయినక, ఆక్రింద నీటియూలు. ఈ విధముగా నూతిగుంటలని తేలెను. గువ్వరాయి కొబ్బరితోట కాపునకు హానికరమయినను అధికముగా లేనందున అంత నవ్వకారి కావని చెప్పిరి. వర్షాకాలమందు ఆచేలోఁ గొంతినిరు నీటిచియుండుటచేతను కొబ్బరిచెట్లకు క్రొత్తమన్ను మించిన చెప్పుటచేతను ప్రక్కనున్న మరుగుకాలువనున్న బండకోత్రోలించి చేపకప్పించితిని. అయితేలోఁ గొంత చవుడును ఉన్నది. ఆసంవత్సరమున వర్షము లధికముగా గురి నెను. కొబ్బరి మొక్కలు నూటయేఁబదింటిలో సగము చచ్చెను కారణముకని పెట్టెఁజాలమయితిమి.

క్రొత్తమన్ను వేసిన నేలయందు దుంపనరుకు బాగా ఊరుననియించి నూలుదూపాయిలకు పదిపుట్ల పెండలపు విత్తనముకొని ఆతోటలో పాతించితిని. ఊరినపెండలమునలన విత్తనపు వెలయయినను రాలేదు.

చచ్చిన కొబ్బరిమొక్కల బావులందు మలివేతలకుగాను ప్రానుకట్టిన పెద్దమొక్కలు పాతుట మంచిదని కొందఱు చెప్పుటచేత రెండేసి రూపాయలకు పెద్దమొక్కలు కొని మలివేతలు వేయించితిని క్రమముగా పెరిగినది. కాని కాపునాత్రము అల్పముగా నెక్కడనులేదు. తోటచెట్లు తడవుగా కచ్చులు కొద్ది కొద్దిగా వేయుచున్నవి. వేసిన కచ్చులందలి పుచ్చెలైనను శిశుత్వమందే రాలిపోయి నెలలందు కాయలులేక అవి చీపురుకట్టలవలె వృంతమాత్రావృక్షములయి యున్నవి నూటయేబది చెట్లగుల తోటలో సంతృప్తిరము లేక్కను వేయికాయలయినను వచ్చుట లేదు.

దోహదము:—తోటను ఇంకా మంటితో కప్పుమని కొందఱు, చెత్తెడెత్తు ఇసుకతో కప్పుమని కొందఱు, చెట్లకట్టికి రెండుసేదలచొప్పున నుప్పువేయుమని కొందఱు, కొంచెము ఉప్పు మూటకట్టి మొవ్వలలోఁ బెట్టుమని కొందఱు, ఇట్లు పలువురు పలువిధముగాఁ జెప్పుచున్నారు. వ్యవసాయ శాఖవారివలనఁ గూడ అమోఘమయిన సలహా నాకు దొరకలేదు. చేరువను ఇసుక లభించినను ఆతోట యంతయు ఇసుకతో కప్పటకు అమితమితమయిన వ్యయమగును. మైశ్వకొలది దూరములో తప్ప చేరువను ఇసుక లేనేలేదు.

దుక్కి-భూమి నల్లరేగడియగుటచేత వర్షాకాలమందు అడుసు పడునుగా నుండి దుక్కిరాదు. శీతకాలమందు తేమ ఆరిపోయి అపుడును దుక్కి కష్టముగానే యున్నది.

ఈతోటను ఫలప్రదముచేయుటకు సాధనములను తెలుపు వాతావస్థ చాల కృతజ్ఞుడ నగుచున్నాను.

పాలెపు వెంకటసూర్యగోపాలం,
అమలాపురం.

వైద్యవిద్వాంసుల కొకమనవి

దొరతనమువారు మదరాసునగరమున నాయుర్యేద కలాశాలను నెలకొల్పిరి. ద్రవ్యమును వ్యయముచేసి యాంగ్లమును జరువజాలని బీదబాలురు మాత్రమే భారతీయకళను, విద్యను నభ్యసించుచున్నారు. కావున నట్టి పేదవిద్యార్థు లామహానగరమునందు ద్రవ్యమును వెచ్చించి జరువలేనివా రగుటచేతను రమారమి ర్ కొట్ల జనసంఖ్యగల మదరాసు రాష్ట్రమునందొకటి మాత్రమే ప్రభుత్వమువారి అయుర్యేదప్రతిస్థాపన మగుటచేత నయ్యది యందఱు కందుబాటు కాకున్నయది. కాబట్టి, దొరత

తనమువారు, ఇతరాయుర్యేద కలాశాలయందు వైద్యవిద్య నభ్యసించిన విద్యార్థులకుఁగూడ ఏ మెడికల్ స్కూలునందైనఁ గొన్ని మహములు శీఘ్ర చికిత్స నేర్పి ప్రోత్సహించినఁగాని తేజీయవైద్యవిద్య యభివృద్ధిఁజేయనేరదు.

మదరాసు ప్రభుత్వపు మంత్రివర్గముగూడ జేజీయవైద్యమునకుఁ తమశక్తికొలది సాయముచే నెదమని యచ్చటచ్చట నుపన్యసించుచున్నారు. కావున నాంగ్లదేశమందలి వైద్యవిద్యాపోషకులను, వైద్యవిద్వాంసులను, మంత్రిపుంగవుని సందర్శించి దిగువ నుదహరించిన విషయములను విశేషములు యుచిత మని తలంచుచున్నాఁడ.

1 “భిషక్, వైద్యవిద్వాక్, మున్నగు నాయుర్యేద పరీక్షలయందు దుత్తీర్ణులయినవారికి, మద్రాసు ఆయుర్యేద కలాశాల యందును, విశాఖపట్టణపు మెడికల్ స్కూలునందును, గుంటూరు నగరమున, స్థాపనచేబోవు నాంగ్లవైద్య విద్యాశాలయందును, గొన్ని మహములు శీఘ్ర చికిత్స నేర్పి, మదరాసు గవర్నమెంటు ఆయుర్యేద కలాశాలయందలి పరీక్షలలో వాటితేరిన వారితోఁబాటు ఐ. ఎమ్. సి. సర్టిఫికేట్లునిచ్చు నేర్పాటు గావించుట.

2. ఎల్. యమ్. పి మున్నగు పరీక్షలయందు దుత్తీర్ణులయినవా రెచ్చటనైన వైద్యశాలను నెలకొల్పినయెడల యాకత్ బోర్డువారు వైద్యుని యోగ్యతనుండిన చందమున, భిషక్ వైద్య విద్వాక్ పరీక్షలయందు గడితేరినవారికి ఎల్. యమ్. పి. లతో బాటును, ఆయుర్యేద విశారద పరీక్షయందుఁ గృతార్థులయిన వారికి ఎల్. ఎమ్. అండు ఎస్. వారితో సమముగను, ఆయుర్యేదాచార్య పరీక్షయందు దారి తేరినవారికి ఎమ్. బి. బి. ఎస్. వారితో, దుర్లభముగను గ్రాంటునిచ్చునిధమున, లోకల్ బోర్డు ఆప్తును సమరణిచేయుట

3. యూనియన్ యున్న ప్రతిగ్రామమందును నొక యాయుర్యేద వైద్యాలయమును నెలకొల్పుట.”

ఎల్లరు దీనిని బరిశీలించి తత్ఫలితమునకై బ్రయత్నించుట శ్రేయోదాయకము.

విద్వాక్ వి. శ్రీరామశాస్త్రి,
కేపల్లె.

ఆంగ్లజాతీయ మహాపుగను ఆరాధనము

ప్రతివ్యక్తి యును తనజాతీయందుగల మహాపురుషులను గాని స్త్రీలనుగాని స్మరించుకొనునపుడు ఒకవిధమగున నిర్వాచ్యానందము నొందుచుండును. ఆయామహాపురుషులు తనజాతీకే సంబంధించినపు డొకవిధమున గర్వముగూడ గలుగుచుండును. తనజాతీయోత్సాహమును చెలిసికొని సంతృప్తి నొందుచుండును. తనజాతీయగూడ యితరజాతులతో సరియైనదేగదాయని సంకల్పించును. మరియుతానుగూడ తనజాతీయసోదరమహాపురుషులతో నెనయగుటకు ప్రయత్నించుచుండును. కావుననే జాతీయ పీఠా రాధనమును పెద్దలు ఆమోదించి యాచరణలోనికి దీసికొని వచ్చిరి.

మన ఆంగ్లజాతీయందుగూడ నట్టిమహాత్ము లున్నారు. ఆంగ్లవిప్లువు, కాలివాహనుడు, ప్రతాపరుద్రుడు, కృష్ణదేవరాయలు, దమయంతి, రుక్మిణి, రుద్రమదేవి, మొల్ల, నన్నయది కవిత్రియం, ప్రబంధకవులు, సర్వతోముఖ సంస్కర్తలగు వీరేశలింగకవి మున్నగుమహాత్ములందరును సంస్కరణీయులు. వీరిలో కొందరివర్గంతు లేవో కొన్ని, కొన్ని ప్రదేశములందు జరుపుచున్నటుల అప్పుడప్పుడు వార్తలు ప్రచురింపబడుచుండుట గాంచుచున్నాము.

ఈవిషయమై సమగ్రమున చర్చచేసి, మన ఆంగ్లజాతీయ నాయకుల సంగ్రహచరిత్రలును, వారివర్గంతులములును ఆంగ్లంబరకును చెలియనటుల చిన్నపుస్తక రూపమున ఆంగ్లమహాసభాస్థాయి సంఘమువారు ప్రచురించినచో ఆంగ్లంబం దాంగ్లజాతీయభావమును పెంపొందింపజేసిన వారగుదురు. విదేశ వాసులమగు మాకు మాయాంగ్లదేశమునెడభక్తి శ్రద్ధ లేకుండగుటయేగాక, యితరజాతులవారితో మా ఆంగ్లజాతీయందుగూడ మహాత్ములుండేవారు, ఇప్పుడుగూడగలరు. అనిచెప్పగలుగుదుము. ఇప్పుడో యితరజాతీయవీరుల సంస్మరణముతో, ఇతర జాతీయముకరణముతో మా జీవితకాలము వ్యయమగుచున్నది. మీజాతిలో నిట్టి మహాత్ములులేరా అను ప్రశ్నకు మానమే జవాబగుచున్నది. ఆంగ్ల నాయకులీ విషయమై ఆలోచించి త్వరలో నిట్టిగ్రంథమొకటి ప్రచురించెదరుగాక!

దేవరాజు సీతారామస్వామి,
గౌరవకార్యదర్శి, ఆంగ్లజనసంఘము.

నిర్దాణకార్యక్రమము

గ్రామాదులకుబోయి వారిశోకలిపి వారి సాంఘి

కారిక పరిశీతులను బాగుచేయవలెను

బనారసు, ఏప్రిలు 25:— కాశీగర్వమునకు 10 మైళ్ల

దూరముననున్న బాచపూరు గ్రామమున నిన్న సాయంకాలము జరిగిన కాశీ జిల్లా రాజకీయ మహాసభయొక్క 5 వ సమావేశమున శాసనసభ్యులును కాన్పురులోని ప్రతాపపత్రికాసంపాదకులును నగు శ్రీయుత గణేశశంకర విద్యాపీఠగారు అధ్యక్షత వహించి గ్రామాదులకుబోయి గ్రామములతో కలిసేగారిని నిద్రనుండి మేల్కొల్పి కాంగ్రెసు నిర్దాణకార్యక్రమమును సాగించుటయే యువజనులకు ముఖ్యమైనవిషయమనియుగ్రామములయొక్క సాంఘికకార్యక్రమాలను చక్కబరచి వారికి తగిన కట్టుదిట్టము లేర్పరుపవలెననియు చెప్పిరి. సభాపారంభమునకు పూర్వము మూడురంగులుగల కాంగ్రెసుపతాక మొకటి యెగురవేయబడెను. కాశీ విద్యాపీఠములోని ప్రాధానరు నరేంద్రనాథ యం. ఏ. గారి అధ్యక్షతక్రింద అస్పృశ్యతానివారణ సభయొకటి జరిగెను. (ప్రీలవె)

మూలికా చికిత్స

మన హిందూదేశమునందలి వైద్యులనెక్కువ లెచ్చెయుండినను రోగపీడితుల సముదాయముల దశలకు తగుపాటి కారణ వైద్యచికిత్సలు లేవనియు, మూలికాచికిత్సలన ప్రాధానితదనియు శిశువుల స్వల్పాయుషుల పాలగుచుండుటను కాలమృత్యువులు తగ్గి ఆకాల ముత్యుపాలగుచున్నారనిన్ని, బాల చికిత్స శ్రేష్ఠమనియును, బాలురు పిన్నవయస్సులో యెరుబాధపడు రీతిగ ఆత్మకోత్ స్పిరిట్ వాతబడక, హానిలేని మూలికాచికిత్సలు బాల్యనిశేయందు సంభవించు కథరోగముల నశింపజేసి దీర్ఘమురారోగ్య సంపత్తిగలవారై సురక్షితముగా జీవించురని నామఖ్య అభిప్రాయమునకు గోచరించి నాస్వధర్మనర్తక వృత్తిని అనాయాసముగా నీచుచేసి ఆరోగ్యసంపత్తికి ఆస్థానమైన ఈ వైద్యమును ధర్మార్థముగా చేయుటలన బిడ్డలు పూర్ణాయువులగుదురని కృతనిశ్చితుడనై, మెండు బీదలుండు యునికి పట్లయందు వైద్యాలయము స్థాపించి దేవార్పణముగా జరుపుచున్నాడను. కావున ఎల్లరును నాయందుదయించి వీటియందల ముఖ్యోపాయముల గమనించి దీర్ఘయోచనకు చెప్పుకొని యింకను విశేషముగా వ్రాయుదురని ప్రజలను ప్రార్థించుచున్నాడను డాక్టరు నంబి

అమృతలూరు

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీ భాషా సంజీవనీసంఘము.

ఏప్రియల్ 23:—1912 సం॥ లో సాపింపబడి మొన్నటివరకు ఉభయభాషాసంజీవనీసంఘము అను పేరున వ్యవహరించబడు గ్రంథాలయమును శ్రీ భాషాసంజీవనీసంఘము అని పేరుమార్చిరి.

నూతనగృహప్రవేశము

నిన్నరాత్రి శ్రీ భాషాసంజీవనీసంఘము అద్దె భవనము నుండి బ్యాండు సన్నయి మొదలైన వాయిద్యములతోను, శారద, గాంధీ, తిలకు, మొదలైన చిత్రపటములతోను, జాతీయపతాకములతోను, రాట్నములతోను, ఋగ్వేదరామాయణభారత భాగవతాది సద్గ్రంథములతోను పురవీధులన్నియు జయజయ ధ్వనులుమిమ్ము ముట్ట నూరేగిన తిరుపరి సంఘావృత్యులగు శ్రీయుత శ్రొత్తపల్లి నరహరి చౌదరిగారు నూతన గ్రంథాలయ భవనమును దెరచి వేదవిహితముగా ప్రవేశమహోత్సవమును జరిపిరి.

శారదా గ్రంథనిలయము.

ఈగ్రంథనిలయము మాగ్రామమున ఘమారు పదిదినము లక్రిందట కొందరు నారీమణులచే స్థాపింపబడినది. శ్రొత్తపల్లి చల్లమ్మగారు అధ్యక్షురాలుగను, శ్రొత్తపల్లి అన్నపూర్ణమ్మగారు కార్యదర్శినిగను ఎన్నుకొనబడిరి. వీరుగ్రంథనిలయము పక్షమున ప్రతిశనివారమును సమావేశమును జరుపనిశ్చయించిరి నిన్న శనివారం జరిగిన సమావేశములో శ్రీయుత బ్రహ్మాండం కుటుంబరావుగారిచే వ్రాయబడిన ఖద్దరును గురించిన వ్యాసము కార్యదర్శినిచే జరుపబడెను. కొనరాని దుర్గమ్మ అను విద్యార్థిని ఖద్దరును గూర్చిన వేరు వ్యాసము జదివెను. వీరు శ్రీ విద్యాభిమానులగు గ్రంథకర్తలయొక్కయు పత్రికాధిపతులయొక్కయు తదితర ప్రజలయొక్కయు సాయము నపేక్షించ నున్నారు.

ప్రభవనం వత్సరముండు ఉపనయనముచూర్త విచారము

ఉపనయన సంస్కారము గావింపఁ దలఁచినవారలు, మన్వబ్రహ్మలలో అక్షయసంవత్సరము కడపటిదనిన్ని, అందఱు మందు మాఁడుమాసములలో నేకార్యములు చేయఁగూడదనియు రాబోవు ప్రభవసంవత్సరమందు ఉపనయన సుముహూర్తము లుండుననియుఁబలువురు నిరీక్షించుచుండిరి. ఈ ప్రభవసంవత్సర మందలి వైశాఖ శ్రేష్ఠమాసములలోనున్న గ్రహస్థితిజూచునపు టికిఁగొంత ఆశాభంగము కలిగించినవి. కాలామృతము లిందువు 99 శ్లోకవాఖ్యలోని వాక్యప్రకారము ప్రభవసంవత్సరాదియం దొక మాసము సభికాలముగ నుండును గనుక, విమవఁగివచ్చిన ది. కాఁబట్టి ఉత్తరాయణములోనగవైశాఖ, శ్రేష్ఠమాసములలో నిర్దుష్టముగ ఉపనయనముచూర్తము లుండినఁ జేయఁదగును. చైత్ర బ॥ 9 నవమి యందని యొకపంచాంగమందును, బ॥ 14 లు చతుర్థియందని మఱియొకపంచాంగమందును గురువు మీనరాశి లోఁ బ్రవేశించినట్లు కనఁచుచున్నది. ఎటులేని, గురువు, వైశాఖమాసము మొదలు, మీనరాశిలోనుండును గనుక, కాలా మృతము, ద్వితీయదిగురువు రి 2 శ్లోకప్రకారము వటువుకు విద్యా బుద్ధి సంపద లొసంగును. వైశాఖమాసములో, మిథునలగ్న మున కేకాదశిమందు సూర్యుండును, దశమకేంద్రమందు గురు వును, ఉండి బలవంతులై నందునను, అష్టమశుద్ధి గలిగినందునను మిథునలగ్న మునకు సుముహూర్తము నిశ్చయింతుమనుకొనిన, లగ్న కేంద్రమందు కుజుడున్నందున కూజితదోషంబును, రాహు వుండినందున ఉగ్రదోషమును గలుగుచున్నది. వై రెండును క్రమముగ వటువు తల్లికిని, పటువుకును, దోషకరములని కాలా మృతమందుఁగలదు.

శ్లో॥ లగ్నాదికేంద్రే ప్లవహత్రికోక్షే
దేవేజ్యవైత్యైర్జితే సోమసామ్యః ।
ఏకోనిహంతి స్ఫుజితాదిదోషాకా
భానుర్యధాగాఢమివాంధకారమ్ ॥

అను శ్లోకప్రకారము, కుక్రుండు లగ్న కేంద్రమందును, గురువు దశమకేంద్రమందునున్నందున, పూర్వోక్తస్ఫుజితాది దోషములలోఁజేరిన, మాజితోగ్ర దోషములనుఁ బోగొట్టు చున్నారు. కాఁబట్టి మిథునలగ్న మేల గ్రహింపఁగూడదనిన ఇతరకేంద్రములుగాక, లగ్న కేంద్రమందే, మ్రూలగురుకుజరాహు వులుండుటవలన, అనుభవజ్ఞులగు పెద్దలంగీకరింపఁజాలరు. తీవ్ర మగు విషయముల కెంతవరకుఁక ప్రవ్యమున్నను ; విషవ్యభా వము పోవదుకదా? అట్లులే శుభగ్రహయుతులైనను, కుజు రాహువులు, దోషఫలదు లగుచుండెడిని. కాబట్టి మిథునలగ్న ము సంత్పత్తి కరముగనుండలేదు. కర్కటలగ్న మునకుజాతమనుకొని న, సూర్యుడు దశమకేంద్రగతుడగుటచే స్ఫుజితదోషము పట్టు చున్నది. పూర్వోక్తశ్లోకప్రకారము, గురువు, స్వత్రేత్రమున నవమకోణమందుండి, లగ్న మును జూచుచున్నందున, స్ఫుజిత దోషము పరిహారమైనదని, కటకుమును గ్రహింపవలయు. అటు లైనచో, వైశాఖ శు రి లు బుధవారము, మృగశిర్ష యుక్త కట క లగ్న మునకు రహితముకలదు. అయితే, మఱుపాఁడు చతుర్థి యగుటచేతను, స్వతస్సిద్ధముగ వైమిత్తికానధ్యయనమగుటచేతను శు రి లు నిషిద్ధమగుచున్నది. పిమ్మట చంద్రుఁడు, ద్వాదశ, జన్మములలో బ్రవేశించుటచేతను, యుక్తనక్షత్రము కామింజేసి యు, శు 12 లు లోపల కర్కటలగ్నమున కనుకూలముగ థిధి వారనక్షత్రములు గన్పించుటలేదు. ఏదేనొక దివమిండుకు గుణయుక్తముగ గన్పించిన ఇతరాంశములచే దోషఘాయిత్య మగుచున్నది. వైశాఖ శు18 లు సూర్యుండు వృషభరాశిలో నికి బ్రవేశించినపిమ్మట కర్కటకలగ్న మునకు జూచుకొనినచో సూర్యుం డేకాదశగతుం డగును. శుభములోని ముహూర్తమున కువలె స్ఫుజితదోషముపట్టుదు. సూర్యుడేకాదశమందును, గురువు నవమకోణమందునుండి లగ్న ము గురువుచే జూడబడుచున్నందున మిగులగుణవృత్తముగనున్నది. ఇట్టిగుణసంపత్తి వైశాఖ బ॥ ౯ లు నటకునుండును. పిమ్మట కుజుడు కర్కటక రాశిలోనికి బ్రవేశిం చుటచే కర్కటకలగ్న ము యుక్తమైనదికాదు. అంతలోపల వైశాఖ బ॥ ౯ లు తృతీయాగురువారము మూలానక్షత్రయుక్త కర్కటక లగ్న మునకు జూచుకొనదగును. గ్రహస్థితి అనుమాల ముగ నున్నను పరదినమందు చతుర్థి అనధ్యయనంబును వక్ష్యం ద్రసగ్రహదోషంబును గలుగుచున్నది. సూర్యుడేకాదశగతు డగుటచేతను గురువుస్వత్రేత్రమందుండి లగ్న మునుజూచుచున్నందు నను, కొంతవఱకు దోషముపోగొట్టుచున్నారు. అభవా చంద్ర

దోషనిర్మూలకై శాంతిగావింపదగును అగతికమగుచో నితరమా త్రమయినను గ్రహింపవలయు. పిమ్మట వైశాఖ బహుళములో తేదు. శ్రేష్ఠ శు 14 లు సూర్యుడు మిథునరాశిలోనికి బ్రవేశించి నపిమ్మట సింహలగ్న మునకు జూచుకొందమనిన అష్టమశుద్ధితేక పోవుటయేగాక గురువు అష్టమస్థానమందుండును. కవ్యాలగ్న మునకు జూచినచో గురువు సప్తమకేంద్రమందుండి లగ్న మును జూచును. అష్టమశుద్ధిగలదు. అయితే రవి రాహువులు దశమ కేంద్రగతులగుటవలన స్ఫుజిత ఉగ్రదోషములు పట్టుచున్నవి. అదియునంగాక పూర్వార్థము మృశికమిండును. గురువు అష్ట మస్థానగతుడైనను స్వత్రేత్రవర్తియగుటచే వటువుకు విద్యాసం పద లొసగునని కాలామృతమందు గలదుగనుక శ్రేష్ఠ బ॥ ౧౪ లు సింహలగ్న మునకు గోతవఱకు జూడదగును. ఎటుల జూచినను దోషయుక్తముగ గన్పించుచున్నదికాని నిర్దుష్టముగ గన్పించుట లేదు. కలికాలమహిమచేతనో వైదికకర్మయందాస్థ లేకపోవు టచేతనో దేశకాలవైపరీత్యముచేతనో నిర్దుష్టములయి శుభకరము లగు సుముహూర్తములు లభించుటలేదు. దేశకాలస్థితినిబట్టియు మానవులగుణచేష్టలనుబట్టియు గ్రహసంచారము కలుగుచున్నది. గచ్ఛాష్టమవయస్సునందు బ్రాహ్మణున కుపనయనము కావం పవలసియున్నది. ఇప్పుడు, వేయింటికొకటి జరుగుచున్నదో చెప్పజాలము. ఇప్పటికాలాతీత అకాలపువటువులకు దగినట్లు ము హూర్తములు సంభవించుచున్నవి. ముహూర్త కాలగ్రహస్థితిని బట్టి వారికిసంస్కారబద్ధులగుటయుచున్నది. ఏదోనొకవిధముగ నీయకాలమువులకు ఉపనయనసంస్కారము గావించుటగనుక ఆయాసానములయందుండు అనుభవజ్ఞులగు దైవజ్ఞులు దేశకాల పాత్ర సందర్భములనుబట్టి కూడినంతవఱకు సువంతుముగనున్న సుముహూర్తమును నిర్ణయింతురు. ఆమహానీయులపై భారము మోపియున్నది. శ్రావణమాసములో జాతమనిన దక్షిణాయన మగును. అయినను కవ్యాలగ్న మునకు ఏకాదశమందు సూర్యు డును సప్తమకేంద్రమందు గురువుండి లగ్న మును జూచుచుండు ను. కనుక యుక్తమైన సుముహూర్తము గ్రహింపవచ్చును. ఏముహూర్తముచూచినను దోషములేక కన్పించదు. అయినను గుణాధిక్యదోషాల్యవంతమున ముహూర్తమును గ్రహింపదగియు న్నది. ఉపనయనముచూర్తమునుగురించి పలువురు వివిధప్ర దేశములనుండి వ్రాయుచున్నందున నాయబ్రహ్మయము చెలికితి. ప్రంభద్రవిత్య వివాహాది ముహూర్తవిషయములగురించి తెలిసి కొనదగిననామ ఈదిగువకవరచిన యస్మత్కర్మరాలయము నకు వ్రాసి తెలిసికొనవగును. సదయహృదయులగు సహృదయు లు గూఱుము గ్రహింతురు గాత!

ముక్తిసూతులపాటి గోపాలకృష్ణశాస్త్రి.
పండితుడు, పి.టి.యస్. హైస్కూలు ఒంగోలు గుంటూరుజిల్లా

జమ్ శేడ్ పూర్

విజయనగర వాస్తవ్యులును, ఆంధ్రనట శిఖామణులును అగు శ్రీ ఆనాసపురపు జె. గోపాలరావు బి. ఏ. గారు యీ పురమునకు స్వకార్యార్థమై విచ్చేసి, ఆంధ్రజనహితకారిణీసంఘమునారు ఆహ్వానింపగా వారి శ్రీ కీడింగురూపు పుస్తక భాండాగారమును జూడవచ్చి పై సంఘమువారు చేయుచున్న సత్కార్యమునకు బాల సంతోషించిరి.

ఆదివారం తే 17-4-1927 దీని సాయంత్రం ౫ 6-30 లగ్గు శ్రీ సి. కోట్టిశర్మరావుగారి యాధిపత్యముక్రింద నొక సభ జరపబ డెను. ఆసభలో శ్రీ గోపాలరావుగారు "ఆంధ్ర నాటక విజృంభణము" నుబీచి యుపన్యసించిరి. సభ ౫ం 8-30 లగ్గు అల్పాహారముతో ముగిసెను. శ్రీగోపాలరావుగారు పై సంఘసభ్యులకు ప్రోత్సాహపరచుచు కొన్ని గ్రంథరాజములను ఈపుస్తక భాండాగారమునకు బహుమానము జేయుదు నని నెలవిచ్చిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

ప్యాఫ్ కుట్టు మిషనులు
బజారులో నాని కన్నిటికంటెను దృఢమైనవి.
రోఖబేరము మాత్రమే.
ప్రసిద్ధమైన వర్తకులకు మాత్రము బాడుగ కు యివ్వబడును.
అన్ని పరికరములును, విడిభాగములును కూడ అమ్ముబడును.
బెల్ లిండు కో (లిమిటెడ్)
8485
1/186 హంటుకోడు, మద్రాసు

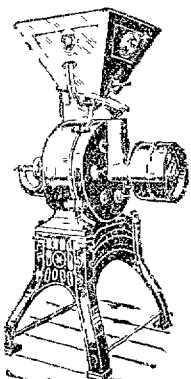
చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927-వ సం॥ ఏప్రిలు 26 తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు.			
దని కూలు బా 1-కి రు 85 0 0	మొదలు	112 8 0	వరకు
బియ్యముబస్తాలు			
కునుమ తేనాలివి ,, వ 42 కలది రు	13 4 0	14 12 0	
నెల్లూరివి ,, డిటో	15 8 0	16 0 0	
డిల్లి ,, డిటో	16 4 0	17 0 0	
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి	9 10 0	10 0 0	
సువ్వులు ,,	22 0 0	25 0 0	
2. ధాన్యముపప్పులు.			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	15 0 0	16 0 0	
నెనగలు ,, డిటో	14 0 0	15 0 0	
పెనలు ,, డిటో	16 0 0	17 0 0	
మినుములు ,, డిటో	17 0 0	19 0 0	
ఉలలు ,, ర 195	12 12 0	13 0 0	
3. నూనెవస్తువులు.			
సువ్వులనూనె బా 1-కి	153 0 0	156 0 0	
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0	
కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా 1-కి,	54 0 0	56 0 0	
ఇతరప్రదేశము ,,	50 0 0	52 0 0	
వేరు నెనగనూనెగానుగ బా 1-కి రు 128 మిషన్ నూనె	126 0 0		
అముదము బా 1-కి	116 0 0	117 0 0	
4. చిల్ల రవస్తువులు.			
చాయపసుపు బా 1-కి	68 0 0	70 0 0	
మారపసుపు ,,	40 0 0	50 0 0	
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	122 0 0	140 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	40,45		
కాశహస్తీపాయకట్టు		50,55	
బెల్లము బా 1-కి	40 0 0	60 0 0	
చింతపండు బా 1-కి	21 0 0	56 0 0	
5. ఇనుము.			
పట్టారకు బా 1-కి	81 0 0	82 8 0	
చదరం	81 0 0	82 0 0	
రవుండు	27 0 0	33 0 0	
6. నూలు.			
నెం 20 బెన్ని సింహం యీ		7 0 0	
నెం 6 బెన్ని ధర		4 0 0	
నెం 24 ,, సింహం		7 4 0	
నెం 24 ,, లాకి		6 4 0	
నెం 60 ,, కారం బెన్ని		9 0 0	
నెం 40 ,,		10 0 0	
నెం 44 ,,		5 8 0	
నెం 20 1/2 న్యూకాటెక్		6 5 0	
నెం 12 1/2 చూళ		5 8 0	
నెం 16 1/2 ,,		5 14 0	
నెం 20 1/2 శాపురజీ		6 8 0	
నెం 40 జమ్మరు		9 10 0	
నెం 44 సాంజో		4 15 0	
నెం 4 బెన్ని		8 12 0	
7. దూది.			
బోండాపెట్టు బారన 1-కి		800 0 0	
పల్నాడుదూది ,,		145 0 0	
8. లోహములు.			
నెండి 100 తులంకు		61 0 0	
బంగారు, తులము 1-కి		21 0 0 21 2 0	
సవరము 1-కి		18 11 0	
ఇత్తడి బా 1-కి		238 0 0 240 0 0	
రాగి బా 1-కి		258 0 0 260 0 0	

ఆంధ్రనటప్రకారిక నిర్దేశతలగు
బ్ర॥ పసుమర్తి యజ్ఞనారాయణశాస్త్రిగారి
"సావిత్రి" (6 అంకముల నాటకము)
నెల రు 1-0-0 మాత్రమే. పోస్టేజి ప్రత్యేకము. వర్తకులు ప్రత్యేకధరలు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును. 3559
కార్యదర్శి, విద్యత్సన్మానసభ, బందరు.

MACHINERY. 3392



Jrus Grinding Mills—
With ball bearings & self-sharpening stones.

Disintegrators — Latest types.

Rice Machinery of every description.

T. & O. Brand Belting—
Special cotton and special Solid-woven hair.

Water Works fittings—Meters, valves etc.

Coffee Hand Mills—Latest improved designs

White Artistic Cements 3392

Sole Agents in India, Burma & Ceylon :—
THAKAR & OPADEY,
20/22, Elphinstone Circle, Fort, Bombay.

లిజరు కలము

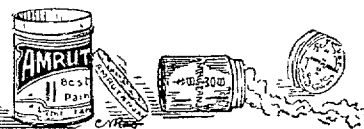
సుమారు 100 రకములలో
తయారు చేయబడుచున్నది
మీకు తగినది
ఒకటి గలదు
మామూలు 10 ఆర్ సెట్టి 100 పి.
సెల్ఫ్-షార్పనింగ్ 40 ఎస్
H.P. CO LONDON

Agents: **P. HOLT & Co., Ltd.**
P. O. BOX 237 3434
MADRAS.

AMRUTANJAN



Price!
**Best
Indian Pain Balm**
Sold Every Where.



AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

D. G. GORE-BOMBAY 2.

ఆత్మరక్షణమునకై, సబ్బులు చేయువారికి కావలసినట్టి, అపకవస్తువులు అనగా సారముగల చమురులు, సువాసనలు, రసవాదసంబంధమైన వస్తువులు, రంగులు, సారములు, యితర వస్తువులు, అగరువత్తులు, పొగాకు, నవ్వుము, మరదిత్తులు, డౌమధ వస్త్రము మొదలగువాటికి కావలసినవస్తువులు, సుప్రసిద్ధమైన హీరో ఆత్మరక్షణ మొదలగునవి మావద్ద చాల సరసమైన ర ప్రకారము విక్రయించబడును. గృహ బాలితా యినాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు. ఆత్మరక్షణము ఆంగ్ల భాషయందే వ్రాయవలెను. 3581
డి.జి.గోర్, 31, మంగల్ దానోర్ డ్డు, బొంబాయి నెం.2

శ్రీ కాళహస్తి 2118

పండిత మంత్రోత్తమ కప్పగొంతుల
చంద్రమూళేశ్వర శాస్త్రి పట్టిపూర్తి
ప్రభవ సంవత్సర నైశాఖ శు ౧౩ స్వాతీ భానువారం.
15-5-1927 జరుగును. వారి గ్రంథములన్నియు 7 సంపుటములుగా అచ్చు ప్రారంభించిరి. ఆ 7 సంపుటముల నెల 20 రూపాయలు. చందాధనము అడ్వాంసుగా పంపవలెను. ఒకేసారిగా పంపలేనివారు దరఖాస్తుతో 5 రూపాయలన్నా మిగత 15 రూపాయలు నెల 1-కి 8 రూపాయల చొప్పునను 5 వాయిదాలుగాను చెల్లించవచ్చును. మనియార్డర్ల ఖర్చులు చందాదారులే భరించవలయును. మొదట రిజిస్టరు చేసుకొనే 500 మంది చందాదారులకు పోస్టుఖర్చులు వారే భరించి 7 సంపుటములను పంపబడును. కొద్ది ప్రతులే అచ్చుకు ఆరంభించిరి గనుక చందాదారులు త్వరపడవలెను.
1 సాలగ్రామ లక్షణదర్శనము.
2 సర్వమత సారావళి
3 శేషేశ్వర సంవాదము.
4 కలిమాహాత్యై సంగ్రహము.
5 హిమాలయ యాత్రాప్రచరిణి.
6 అపేక్ష్య కరపూజాపద్ధతి.
7 లక్ష్మీ నృసింహేశ్వర నిత్యపూజాపద్ధతి.
దరఖాస్తులు మణిగూర్లరులు నగై రాలకు చిరు నామా పండిత మంత్రోత్తమ కప్పగొంతుల చంద్రమూళేశ్వర శాస్త్రి, శ్రీ కాళహస్తి, చిత్తూరుజిల్లాకవి పంపవలెను.

మదనకామేశ్వరిలేహ్యము

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము— మేహము, నిశ్వాక, నిస్సత్తువ, శుక్ల నష్టము, అతిమాత్రము మొదలగువాటిని హరించి మంచి బలమును, పీర్వవృద్ధిని, సంభోగశక్తిని, సంతానమును గలిగించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు 1-4-0
పాలగుండ్ర లేహ్యము— రక్తశుద్ధి శ్రేష్ఠమయినది. సనామేహము, మేహసాహు, మిచ్చలు, యితరవర్మరొగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలుచాలును. 20 తుల డబ్బీ రు. 1-4-0. వి. సి ఖర్చులు వేరు. 75 పి. 3 1/2 అండు కో, ఆయుర్వేదసహజం, పెరిడేషి. నెల్లూరుజిల్లా

కామబిందు (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఇది పోగొట్టుకొనిన యౌవనమును 15 నిమిషములలో తిరిగియిచ్చును. గాంబీరు కనయౌవనమును ప్రపంగసుఖమును పొందగలరు. 24 ముత్రము గల బుడ్డి 1 కి 1/2 రు. 1-0-0
కామబిందు షార్లసీ,
2/89 చెంగల్వరాయ మెకలికే, తిరునెల్వేళి, మద్రాసు.



మాత్రకోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను ఔషధమును వాడుటచే తప్పుక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్ సల్ఫు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని భుండుల హెఫులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరకును.

ప్రాప్యెక్టుస్ కావలసినవారు ఈ దిగువ వినియోగమునకు వ్రాయవలెను.
C F Han & Co 46, Singarachari Street Triplicane Madras

1927-వ సంవత్సరము జనవరి సంచికతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభ మైనది.

ప్రతిమాసము
7-వ తేదిని తప్పక
ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సర చందా
రూ 6-0-0;
అరుమాసములకు
రూ 3-0-0;
విడిపత్రిక
అ. 0-10-0.

సుప్రసిద్ధు లగు చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన రంగులచిత్రపటములు, ఇతర చిత్రపటములు, ప్రాచీనశిల్పములకు సంబంధించిన చిత్రములు, ప్రచురింపబడుచుండును.
విద్యాధికులచే వ్రాయబడిన సర్వకళలకు సంబంధించిన వ్యాసరాజములు చిత్రవిచిత్రము లగునట్టియు, సహజభావ పరంపరలతో నిండినట్టియు పద్యములు కథలు ప్రచురితము లగుచున్నవి.
జనవరిమాసమునుండి ప్రకటింపబడు ప్రతివ్యాసమునకును వ్యాసకర్తయొక్క ఛాయాపటము కూడ నుండగలదు.
నూతన సంవత్సరారంభమునుండి కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడిన శ్రీనాథుడు (అను నాటకమును)
క్రొత్తపల్లి సూర్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన ఆనందకందము (అను నవలయును)
ప్రతిమాసమునను కొంతభాగము ప్రకటిత మగుచుండును.
చందాదారులుగ చేరువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట యు త్రమము.
విలాసము:- భారతీకార్యాలయము, తపాలపెట్టె 212, మద్రాసు.

వెలువడినది. త్వర పడుడు.

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము

వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తిేశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు ఇది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునను పెక్కు మాతృకలతో సరిచూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతక కర్తల చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులమగు పీఠికయును గలవు. ముచ్చటలు సూర్పునట్లు మేలి క్యాలికోబైండు చేసిన సంపుటము వెల రు ౧ ౮ ౦ మాత్రమే.
శతకములు విడిగను దొరకును.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల,
శివాయిపెట్టె నెం 212 రు, చెన్న పురి.